The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDENESDAY, JANUARY 7, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

2./747 n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 7. JANVĀRĪ 9. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

MIKOJANS IERADIES ASV

VAI SAV. VALSTU VALDĪBA ATBILDĒS?

Mikojans Sav. Valstīs vēsi saņemts. Ņujorkas lidlaukā viņu sagaidījuši tikai paši krievi: M. A. Meņšikovs, Padomju sūtnis Vašingtonā, A. A. Soboļevs, Padomijas delegācijas vadītājs A.N., daži Padomijas diplomāti un 180 ASV policistu un reportieru bars. Apsveicējos nebijis neviena ne Ņujorkas pilsētas, ne Ņ. valsts, ne federālās valdības pārstāvja. Diplomātiskajā ziņā M. ierašanās bija pilnīgi neoficiāla. Preses intervijā Mikojans ar tulka starpniecību izteicās, ka viņš ASV bijis jau 1936. gadā un ka vēlējies te pavadīt savas brīvdienas, lai apmeklētu vecos pazīstamos un sastaptu jaunus. Viņš vēlētos redzēt prezidenta Eizenhaueru, ja pēdējam būtu laiks. Nonācis Vašingtonā, M. izteicies, ka viņš gribētu sastapt valsts sekretāru Dž. F. Dallesu. Lidlaukā bijuši daži ungāri, kas angliski saukuši: „Jūs — plēsoņa suns" un „Šit nost padomju neģēli!"

Kamēr sarunas Apvienotajās Nācijās un divās parallēlās konferencēs Ženevā nav devušas nekādus panākumus, Sav. Valstu politiskie optimisti cer, ka Mikojana vizīte Vašingtonā varētu stāvokli grozīt. Jo Mikojans. ja arī ne paša Chruščeva augstumā, padomju valdības vagalvgalī pašreiz ieņem goda pilno otro vietu.

Fakts, ka Mikojans apmeklē Sav. Valstis, liek domāt, ka Pad. Savienība, izrādot naidu un draudus visās frontēs, tomēr meklē iespēju sarunām ar Vašingtonu. Padomju tirdzniecības lietpratēja vizīte tika pieteikta visnediplomātiskākā ceļā. Proti: pag. gada 17. decembrī padomju valdība pieprasīja Savienoto Valstu sūtniecībai Maskavā ieceļošanas vīzu pilsonim Mikojanam. Vīza tika nekavējoties piešķirta.

MIKOJANA BRAUCIENA MĒRĶI

Kādēļ Mikojans brauc uz Vašingtonu, ir atkal pavisam cits jautājums. Rietumu pasaulē acumirkli dominē 3 dažādas teorijas, kas, pa vienai vai visas kopā, izskaidro padomju „valstsvīra" braukšanas iemeslus. Pirmkārt, domā, ka Padomju Savienības valdība tagad saprot, ka tā stipri pārspīlējusi ar savu 6 mēnešu Berlīnes ultimātu un ka tagad jāmeklē apkārtceļš, lai atbrīvotos no pašuzliktām draudu važām . . . Jo sevišķi Vašingtonā valda uzskats, ka nepārprotamā Rietumu nostāja Berlīnē Padomju Savienībai nākusi kā nepatīkams pārsteigums un ka krieviem tagad kaut kas steidzīgi jādara, lai stāvoklis nekļūtu pārāk nopietns. (Notās Maskavai Rietumi ne tikai kā atteikušies izvākties no Berlīnes, bet arī paziņojuši Padomju Savienībai, ka uz pastāvošu līgumu pamata arī tai nav nekādu tiesību atstāt agrāko Vācijas galvaspilsētu, nododot pēdējās pārvaldi vietējo komūnistu pārziņā.)

Otra versija, kādēļ Chruščevs atradis par nepieciešamu sūtīt Mikojanu uz Vašingtonu, tika saistīta ar padomju valdības grūtībām pašu mājās. Rietumi domā, ka Chruščeva stāvoklis Padomju Savienībā nebūt nav tik drošs. Lai šo illūziju nesabojātu un pie tam noturētu nedrošās akcijas vismaz pašreizējā līmenī, Maskavai nepieciešams laiks atvilkt elpu. Un nekas nevarētu būt izdevīgāki, ja to izdarītu uz Sav. Valstu rēķina.

Trešā un pēdējā varbūtība, kādēļ Mikojanam jāmēro tālais ceļš uz Sav. Valstīm („Ja viņš neatgriezīsies, tad ātri vien kļūs bagātākais vīrs Amerikā," zobojas Chruščevs), ir Padomju Savienības vēlēšanās panākt tiešas sarunas ar prezidentu Eizenhaueru. Ar to Padomju Savienība gribētu pierādīt, ka pasaulē ir tikai divas varas un ka ar neko citu šīm varām nav jārēķinās, kā tikai vienai ar otru. Ja Vašingtona gribētu sekot šādai Maskavas spēlei, kas gan nav domājams, pēdējā to varētu ieskatīt par lielu propagandas uzvaru. Bez tam Rietumus interesē arī paša braucēja izvēle. Mikojans ir viens no tiem retajiem staļinistiem, kas pamanījies izvairīties ne tikai no sava mirušā kunga, bet arī no Chruščeva dusmām. Vēl otrs tāds pats visā Padomju Savienības mērogā, tikai ar daudz mazāku teikšanu, ir maršals Vorošilovs. Visi pārējie, neskaitot pašu Chruščevu, kas būtu abiem augšminētiem pielīdzināmi, jau sen nozuduši no padomju politiskās skatuves. Bez tam, Mikojans ir arī padomju starptautiskās tirdzniecības „speciālists". Vašingtonas tirdzniecības lietpratēji no savas puses domā, ka viņu kollēgām ļoti interesē amerikāņu dolari. Un vēl bez tam Mikojana izvēlei var būt tīri personiska nozīme. Pēdējais reti kad bijis iejaukts Kremla starptautiski pazīstamās iekšējās cīņās. Brīvās pasaules prese viņam nepiedēvē nekādus noziegumus, tā liekot padomju valdībai jau domāt, ka Mikojana „sagaidīšana" Sav. Valstīs nebūs tik vētraina, kā sūtot kādu citu tikpat augstu valdības pārstāvi. Un šai ziņā krieviem bijusi taisnība, jo niecīgās demonstrācijas, ko izraisīja Mikojana atlidošana Ņujorkā, padomju valdības teoriju neapšaubāmi [illegible]

Īstā sirsnībā ar daudz patiesiem laba vēlējumiem un apsveikumiem Toronto Sv. Jāņa draudzes am personas, LNAK, LPB Kanadas kopa un daudzu citu organizāciju pārstāvji un personīgie draugi 50 gadu svētkos sveica mācītāju Arnoldu Lūsi. Kaut nebija rīkota oficiāla jubileja šī vārda parastajā nozīmē, A. Lūsis tomēr saņēma klēpjiem ziedu, skaistas veltes un daudz sirsnības, kas liecināja, cik viņš iemīlēts un cienīts savā draudzē un latviešu sabiedrībā. Uzņēmumā jubilārs ar kundzi Lidiju un jaunāko dēlu Jāni, stāv Māris (pa kr.) un Ints [illegible]

KRIEVU RAĶETE RIŅĶOS AP SAULI

PADOMJU SAVIENĪBA ATKAL PRIEKŠĀ

PADOMJU ZINĀTNIEKIEM IZDODAS RADĪT PIRMO MĀKSLĪGO SATELITU SAULES SISTĒMĀ.

Pagājušās nedēļas nogalē Sav. Valstu raķešrūpniecība, kas likās jau nostājusies blakus Padomju Savienībai, kārtējo reizi atrada sevi tālu aiz krieviem. Pēdējie, kaut arī nesasniedza tieši to, ko gribēja, tomēr var svinēt lielu technoloģisku un psicholoģisku uzvaru, jo viņiem izdevās kaut kas tāds, kur amerikāņi jau 4 reizes pēc kārtas piedzīvojuši neveiksmi. Un, proti, padomju raķetei, kas sava ceļojuma nobeigumā kļūs par saules satelitu resp. pirmo cilvēka veidoto planētu, izdevās sasniegt nepieciešamo attālumu, kas vajadzīgs, lai atrautos no zemes pievilkšanas spēka. Sav. Valstu zinātnieki to vēl nav panākuši. Cik zināms, arī Padomju Savienība pagājušās nedēļas nogalē iegūto nesasniedza savā pirmajā mēģinājumā. No ticamiem avotiem saņemtā informācija liecina, ka arī krievi piedzīvojuši vismaz pusduci neveiksmju pirms triumfālās izdošanās. Tiek arī aizrādīts, ka Sav. Valstis nebūt nav tālu aiz Padomju Savienības, kā to likās pierādām pēdējais Atlass — bet tai pašā laikā nevar neatzīt, ka krievi nebūtu priekšā.

Nedēļas nogalē Maskavas radio paziņoja, ka 1959. gada 2. janvārī no Sibirijas izšauta kosmiska raķete ar maršrutu uz mēnesi, atkārtoti pasaulei demonstrējot padomju zinātnes un technoloģijas augstos sasniegumus. Raķete, ko krievi iesaukuši par „Lunik", tomēr aizdrāzās mēnesim garām: krievi bija nošāvuši šķībi par nepilnām 5.000 jūdzēm, un tā sāka mērot daudz tālāku ceļu uz sauli, kur, nonākot pēdējās gravitācijas varā, raķete kļūs par saules satelitu.

Padomju Savienības sasniegums, kaut arī tā būtu tikai tīra sagadīšanās, noticis Mikojana vizītes laikā Sav. Valstīs. Tas gadījies arī pieaugošo cīņu laikā dažādās aukstā kaŗa frontēs. Padomju Savienība vispārēju aktīvitāti izrāda kā izplatījuma iekaŗošanas, tā arī militārā, diplomātiskā un saimniecības laukā, un jau tagad ir izvērtusies par ļoti nopietnu sāncensi. Katrā ziņā būs ļoti interesanti vērot, kādu iespaidu rādīs un cik tālu Padomju Savienība izmantos „Lunika" radīto psicholoģisko aizmuguri savās tālākajās aukstā kaŗa gaitās.

Cīņa par izplatījumu Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā sākās tieši pirms 15 mēnešiem, kad krievi paziņoja, ka viņiem izdevies ievadīt orbītā ap zemes lodi pirmo mākslīgo satelitu. Gluži dabiski, ka Sav. Valstīs tas izraisīja veselu uztraukuma un valdības kritikas virkni, kas savukārt kāpināja Sav. Valstu centienus raķešattīstības virzienā.

Pēdējo 15 mēnešu laikā Pad. Savienība ir centusies atrauties no Sav. Valstīm pēc iespējas tālu. Tas nu gluži nav izdevies, bet tagad jāatzīst, ka Padomju Savienība atradusies vadībā visu laiku. Pirmais krievu satelits, 184 mārciņu, ar 560 jūdžu maksima augstumu, gaisā pacēlās 1957. gada 4. oktobrī. Ar suni, kā pasažieri, tā paša gada 3. novembrī, sasniedzot maksima augstumu 1.056 jūdžu no zemes, seko otrs krievu satelits, sverot jau 1.120 mārciņu.

Tam seko trīs amerikāņu mākslīgie mēneši, kas augstuma ziņā var gan mēroties ar krieviem un tos pārspēt, bet kuŗu svars un apmēri ir daudzkārt mazāki nekā padomju satelitiem. 1958. gada 15. maijā, divus mēnešus pēc pēdējā sekmīgā amerikāņu šāviena, krievi ievada orbītā savu lielāko satelitu, kuŗa instrumenti vien sveŗ 2.129 mārc., 26. jūlijā joņotājiem ap zemes lodi amerikāņi pievieno vēl vienu no savām miniatūrām — 38 mārciņu smagu satelitu ar 18 mārciņu instrumentiem. Līdz ar to pirmā faze izplatījuma iekaŗošanā ir noslēgusies. Kā krieviem, tā amerikāņiem izdevies pierādīt, ka mākslīgi zemes lodes satelīti jau ir abu valstu iespēju robežās un ka nākotnē gaidāmi mēģinājumi jau ar lielākām prasībām.

Kamēr krievi savas neizdošanās slēpj, amerikāņu progress ceļā uz mēnesi ir visai labi pazīstams. Pirmā raķete sasniedza 31.300 jūdžu augstumu, bet līdz mēnesim netika. Otra raķete, arī tēmēta uz mēnesi, netika tālāk par 7.500 jūdzēm. Trešais mēģinājums tāpat piedzīvoja neveiksmi, raķetei sasniedzot 66.654 jūdžu augstumu, pēc tam nokrītot atpakaļ un sadegot. Amerikāņu garastāvoklis uzlabojās pag. gada 18. decembrī, kad 8.700 mārciņu smagais Atlass ar 167 mārciņu smagu instrumentu kravu sāka riņķot ap zemes lodi. Tā bija pirmā reize, kad amerikāņi sāka nopietni cerēt, ka viņiem izdevies nostāties vienā līmenī ar Padomju Savienību. Vēl vairāk, **labi apzinādamies savu rūpniecības potenciālu, kas ir neapšaubāmi lielāks nekā Padomju Savienībai, amerikāņiem bija iemesls domāt, ka raķešlaikmetā iestājies pārmaiņu periods,** kuŗā krievi tagad būs tie, kuŗiem būs jāmēģina noķert amerikāņus. Atbilde pienāca pagājušās nedēļas nogalē, izgaisinot visas amerikāņu illūzijas. Laikā, kad krievi bija pārliecinājuši pasauli par savu jaunāko sasniegumu, viņu raķete jau bija aizsteigusies garām mēnesim un turpināja ceļu 93 milj. jūdžu tālās saules iespaidā. Padomju zinātnieki paregō, ka „Luniks" kļūs saules satelits, ieejot orbītā ap to, un turpinās riņķot, varbūt pat veselu miljonu gadu, līdz ar to paliekot par pirmo cilvēka darināto planētu. Lai varētu atbrīvoties no zemes pievilkšanas spēka un iekļūt izplatījumā, raķetei bija jāsasniedz, ko krievi sauc par „otro kosmisko ātrumu" — 7 jūdzes sekundē. (Pirmais kosmiskais ātrums, atkal sekojot krievu apsvērumiem, ir 6,5 jūdzes sekundē, kas nepieciešams, lai ievadītu satelitu orbītā.) Padomju raķetes pēdējā daļa, tā, kas tagad atrodas ceļā uz sauli, sveŗ 3.245 mārciņu, un tanī ir 796,5 märc. smaga instrumentu krava. Krievu zinātnieki rēķina, ka uz izšaušanas platformas krievu raķetei vajadzētu svērt apmēram 250 tonnu.

PĀVESTA NEGAIDĪTA RĪCĪBA

Vatikāns neatzīst neatkarīgās Lietuvas sūtņa pilnvaras

Vecais gads aizejot sagādājis Baltijas tautām kā trimdā, tā dzimtenē lielu pārsteigumu. Šis pārsteigums nāca no tās puses, no kuŗas to vismazāk varēja sagaidīt — no Vatikāna, kas vairs neatzīst Lietuvas sūtņa S. Girdvaiņa un Polijas trimdas valdības sūtņa K. Papes pilnvaras. Saskaņā ar protokolu, pēc tam, kad jaunais pāvests stājies amatā, pie Vatikāna akreditētie sūtņi iesniedz viņam savas valdības izdotās pilnvaras, Lietuvas sūtnis tādas nevarēja iesniegt, lai gan iepriekšējos gadījumos Vatikāns atzina Lietuvas valdības 1939.g. izdotos akreditēšanās dokumentus.

Pāvests Jānis 23. pieņēma akreditētos sūtņus, kas viņam nodeva Jaungada vēlējumus. Šogad bija pirmā reize kopš Otrā pasaules kaŗa, kad šinī audiencē vairs nepiedalījās Lietuvas un Polijas sūtņi.

Polijas sūtni pie Vatikāna bija iecēlusi Polijas trimdas valdība Londonā. Šo valdību līdz šim atzina Vatikāns, Spānija un Portugale. Pārējās valstis atzīst Polijas pašreizējo komūnistisko valdību. Turpretim Lietuvas aneksiju neatzīst neviena valsts brīvajā pasaulē.

Latvijas sūtņa postenis Vatikānā nav aizņemts kopš 1940. g., kad sūtni pie Vatikāna H. Albatu komūnisti deportēja.

Vatikāns oficiāli paskaidro, ka šo divu antikomūnistisko sūtņu svītrošana nenozīmējot komūnistu režīma Polijā un Baltijas valstu aneksijas atzīšanu no Vatikāna puses.

Diplomātu aprindās domā, ka diplomātisko privilēģiju atņemšana trimdas pārstāvjiem darīta nolūkā atvieglot katoļu baznīcas stāvokli aiz dzelzs aizkara. Iespējams, ka šādu soli ieteicis Polijas katoļu baznīcas galva kardināls Višinskis, kas īsi pirms Ziemassvētkiem apmeklēja pāvestu.

Lietuvas atbrīvošanas augstākā komiteja nosūtījusi Vatikāna valsts sekretāram Tardini telegrammu, izsakot dziļu nožēlu par notikušo. Igauņu pasaules organizācija savā telegrammā Vatikāna valsts sekretāram aizrāda, ka šis solis sāpīgi skaŗ arī igauņu tautu; notikušais ļoti pārsteidz igauņus, jo pāvests Jānis 23. līdz šm izrādījis simpatijas pret apspiestajām tautām. Apspiesto Eiropas Nāciju asambleja pieprasījusi no savas delegācijas Romā sīkākus paskaidrojumus, lai pēc tam attiecīgi reaģētu.

No autoritātīvām aprindām mums paskaidro, ka šāda Vatikāna rīcība varētu nelabvēlīgi ietekmēt mūsu stāvokli katoļu zemēs, sevišķi Dienvidamerikā.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Prezidenta Eizenhauera brālis Miltons licis priekšā oficiāli izšķirt starpību starp diktātoriem un prezidentiem. Pagaidām viņa priekšlikums gan attiecas vienīgi uz Latīņu Ameriku. Un, proti, oficiālas vizītes gadījumā diktātoriem paspiežama vienīgi roka, kamēr publiski apkampieni rezervējami vienīgi brīvās vēlēšanās izraudzītiem prezidentiem.

● Nemiernieku vadonis Kastro, kuŗa vara Kubā jau ir absolūta, atcēlis padzītā diktātora Batistas laika preses un radio cenzūru. Uzsākot netiešu Kubas pārvaldi, Kastro paziņojis, ka cukurniedru novākšana (par savu cukuru Kuba ieņem gadā līdz 100 milj. dolaru) notiks parastā laikā janvārī, un jaunā administrācija to atbalstīs visiem spēkiem.

KUBAS PAGAIDVALDĪBA STĀJAS DARBĀ

Nemiernieku vadonis Kastro būs jaunās valdības kaŗa ministrs.

H a v a n ā. Kubas pilsoņu kaŗu var ieskatīt par pabeigtu. Visā salā pamazām iestājas miers un kārtība, un dzīve atgriežas normālās sliedēs. Arī galvaspilsētā Havanā, kur pēc diktātora Batistas bēgšanas sākās dedzināšanas un laupīšanas, nemiernieku vadība pratusi nodibināt kārtību, pie tam bez jebkādas asinsizliešanas. Kā galvaspilsētā, tā arī citur agrākā armija un policija tagad pilnīgi pārgājusi nemiernieku pusē. Vadonis Kastro, tikai 32 gadi vecs, pēc pašreizējās Kubas konstitūcijas ir 3 gadi par jaunu, lai varētu kandidēt prezidenta amatam. Spriežot pēc viņa paša izteicieniem, viņš to arī negrib, lai gan, paturot kaŗa ministra amatu, viņš savās rokās patur arī visu valsts varu. Kamēr Kastro vēl atrodas triumfālā ceļojumā uz Havanu, pagaidvaldība Santiago Kubā jau sākusi aktīvu darbību. Tās prezidents, paša Kastro izraudzītais Manuels Urrutia, kāds Kubas tiesnesis, paziņojis Apvienotajām Nācijām par notikušo valdības maiņu. Vairākas ārvalstis jau pasteigušās atzīt Kastro dibināto Kubas pagaidvaldību.

Kubas nākotni nemiernieku valdības vadībā ir ļoti grūti paregot. Kastro nesen izteicās, ka viņa vienīgā vēlēšanās esot nodibināt salā demokratisku iekārtu, noliedzot, ka viņam būtu jebkādas personīgas ambicijas valsts vadības virzienā. Bet kas īstenībā notiks, kāda būs Kubas jaunā sociālā un saimnieciskā programma, vēl nav nosakāms. Vienu otru reizi Kastro izteicieni liek domāt, ka viņš sekotu sociālistu idejām. Viņš gan pats to noliedz, deklarējot, ka viņš nav nedz sociālists, nedz komūnists.

Kubā sākoties jaunam laikmetam, nevar nevaicāt: vai nemiernieku vadonim Kastro izdosies apvienot Batistas laikā apklusinātās politiskās grupas un novirzienus? Nav ne mazāko šaubu, ka viņš to mēģinās, bet izdošanās un neizdošanās ir pavisam cits jautājums, un pagaidām pat labi vietējo apstākļu pazinēji negrib riskēt ar atbildi.

Tikpat interesants ir arī Kubas jaunās valdības attieksmju jautājums ar Sav. Valstīm. Techniski Vašingtona, lai gan amerikāņiem Kubā ir flotes baze un milzīgi kapitāla ieguldījumi, Kubas pilsoņu kaŗā bija neitrāla. Bet Sav. Valstīm bija diplomātiska sadarbība ar Batistas režīmu, un amerikāņu drošības policija daudzkārt izjauca nemiernieku atbalstītāju mēģinājumus piegādāt Batistas apkaŗotājiem ieročus no Sav. Valstīm. Līdz ar to, jo sevišķi plašās nemiernieku aprindās radies iespaids, ka vismaz netiešā ceļā Sav. Valstis palīdzējušas diktātoram Batistam cīnīties pret Kastro. Pretamerikāniskā nostāja Kubā pašreiz visai jūtama, un Vašingtonai būs krietni jāpiestrādā, lai noturētu savu stratēģiski svarīgo flotes bazi Kubas salā.

Skaistā Kanada. Daudzu avotu baŗotie kalnu strauti straujajā tecējumā neaizsalst.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

BIJUŠAIS UN GAIDĀMAIS

I. PODNIEKS

Pagriežot muguru kārtējam starptautiskas draudēšanas, saspīlējuma, nesaprašanās, vārdu kaŗa un ieroču žvadzināšanas pārbagātajam gadam, lai tikai tādā pašā atkal ieietu, gluži nemanot rodas vēlēšanās ieskatīties nākotnē, cerot tur ieraudzīt ko gaišāku un daudzsološāku. Diemžēl, pašreizējā divu pasauļu sistēmā ideoloģiskis, politiski un saimnieciski nesamierināmās iekārtas laikmetā starptautiskajā plāksnē nekas priecīgāks nav sagaidāms. Varbūt pat zīmīgi, ka jau tieši gadumijā tika gāzts Kubas diktātors, lai viņa vietā nāktu kāds cits. Tas zināmā mērā var raksturot vispārējo 1959. gada ainu.

Aizvadītais gads nebija tik daudz pārsteigumu un jaunu notikumu kā vecu pareģojumu piepildīšanās, un jau kādreiz iepriekš notikušā atkārtošanās gads. Ķīna, ko Napoleons savā laikā brīdināja nemodināt, pierādīja, ka tā ir izgulējusi savu gadsimtu miegu un ka pasaulei par tās mošanās stundu nāksies dārgi samaksāt. Pašreiz gan to vissmagāk izjūt paši ķīnieši. Padomju Savienībā 1958. gads, it sevišķi savā beigu posmā, atgrieza veco Staļina laikmetu un nostiprināja Chruščevu tiktāl, ka viņš sāka domāt par savu sāncenšu likvidēšanu. Ne par velti, Kremlī Jaungada tostus dzerdams, Chruščevs Rietumu diplomātiem izteicies, ka 1958. gads bijis tik labs, ka tieši žēl redzēt to aizejam. No Chruščeva puses tā ir liela atzīšanās. Aizgājušajā gadā viņš vēl spēja noturēties, pat augt, lai gan vairāk uz inerces pamata.

1959. gads viņam būs daudz grūtāks kā iekšpolitikā, tā arī ārpolitikā. Arī tas varbūt ir zīmīgi kā Chruščevam, tā Rietumiem, ka tieši gadumijā ... Angļijas un Francijas valdību galvas kategoriski nodeklarēja, ka tās Berlīni neatstās un Padomju Savienības draudu priekšā nepiekāpsies. Rietumu lielvalstu valdības ne brīdi nešaubās, ka Padomju Savienība Berlīnes dēļ kaŗu nesāks. Un ja tas tā, tad Berlīnē padomju bravūrīgā politika piedzīvos starptautisku sakāvi, nodarot lielu jo lielu personiskā prestiža postu iekšējās cīņās ierautajam padomju premjēram.

Kā Chruščevam, tā arī komūnistu Ķīnas Maocetungam grēkāžu gan vēl ir pietiekami daudz, lai viņu likvidēšanā slēptu savas kļūdas, bet pamazām atdarās pat komūnistu tautas acis un redz kļūdu īstos taisītājus. Chruščeva lauksaimniecības programma un Mao komūnas viņiem var dārgi atspēlēties. Šīs atspēlēšanās sākumus varēs sākt manīt jau šogad.

Kamēr iekšējās cīņas komūnistu Ķīnā un Padomju Savienībā ļauj Rietumiem mazliet atvilkt elpu, kam ļoti palīdz arī pašu stingrā nostāja pret dažādiem komūnistu draudiem, notikumi Vidējos Austrumos nāk kā nepatīkams pārsteigums. Straujais komūnisma uzplaukums Irakā, Sīrijā un pat Libānā apdraud brīvajai pasaulei tik nepieciešamo naftu. Lai tā nebūtu jāzaudē, nevienam nebūtu jābrīnās, ja jaunajā gadā Sav. Valstis, Anglija un Francija sāk rūpīgi kultivēt savu līdz šim lielāko dadzi acī Vidējos Austrumos — Apvienotās Arabu Republikas Naseru. Pēdējais pašreiz ir vienīgais, kas, bez tiešas sabiedroto bruņotas iejaukšanās, var cerēt apturēt komūnisma paisumu. Financiāli Rietumiem tas dārgi maksātu, bet tas ir izdarāms, kaut vai garantējot Naseram Ašvanas ūdens aizsprosta celšanu. Lai sekmīgi cīnītos ar Vidējo Austrumu komūnistiem, Nasera prestižam arabu pasaulē jāpaceļas tik augstu, lai viņš atrastos vienā līmenī ar saviem, pēc prezidenta amatā stāšanās dotajiem solījumiem. Pašreiz gribas domat, ka jau tuvākajā laikā Rietumu financiālā palīdzība ļaus Naseram šo līmeni sasniegt.

Kā politiskajā, tā arī militārajā laukā 1958. gads nekādas izšķirīgas pārmaiņas neatnesa. Tāpat kā parasti Apvienotās Nācijas nespēja vienoties, Ziemeļatlantijas organizācija pieprasīja lielāku ramiju un Vidējie Austrumi bija viena no pasaules lielākajām pulveŗmucām. Formozas šaurumā atkārtojās jau ... darbība, un Berlīnē, jau agrāk pieredzētie blokādes draudi, no jaunumu viedokļa raugoties, — katrā ziņā ļoti interesants gads, atskaitot zinātni. 1958. gadu var uzskatīt par raķešlaikmeta sākumu — ko daži pesimisti ieskata par pasaules neizbēgamas bojājejas galveno iemeslu — gan vēl patālākā nākotnē. Tiesa, iesolojot raķešlaikmetā, revolūcionizētas nākotnes varbūtības paveŗ durvis laja prātam neaptveramiem jaunumiem, bet līdz ar to katra vienkārša mirstīgā saprotamām briesmām. Bet, lai cik pretrunīgi tas arī izklausītos, gandrīz gribas domāt, ka tieši šis briesmu lielums cilvēci no tām arī pasargās, kaut gan ceļu līdz nervu izturības robežai var nākties mērot.

PĒTERA STUČKAS ŠAUSMU LAIKUS ATCEROTIES

17. decembrī Latvija Amerikā 101. n-rā Alberts Kalniņš savās atmiņās — „Tie nebija mūsu sociāldemokrati . . ." kaut ko ir „aizmirsis" par Rīgas apstākļiem no 2. janvāra līdz 19. maijam 1919. gadā, t.i., līdz ģen. Golca karaspēka ienākšanai Rīgā. Alberta Kalniņa atmiņas lasot, rodas iespaids, ka visā Stučkas valdīšanas laikā Latvijā boļševiku „kreisais" spārns ar „labo" spārnu ir „ķircinājušies", citādi viss gājis parasto gaitu. Tikai vācu karaspēkam ienākot Rīgā, „nedaudz dienās" nošauti 7.000 (septiņi tūkstoši) cilvēku, to starpā „nedaudz" komūnistu.

Savās atmiņās Alberts Kalniņš ir „aizmirsis pateikt", ka minētajā laikā Rīgā, nerunājot par pārējām pilsētām un laukiem, no 2. janvāra līdz 19. maijam 1919. gadā boļševiki noslepkavoja Rīgas Centrālcietumā, Biķernieku priedēs un citur pilsētas apkārtnē labāko, sirsnīgāko, cēlāko, īsto Latvijas abu dzimumu patriotu.

Ka Stučkas Pētera laikā patriotiski noskaņoto cilvēku slepkavošana ar inkvizicijas paņēmieniem (lai atceramies Gulbenes moku pagrabus), bija parasta, ikdienišķa lieta, to varu apliecināt personīgi, kā bijušais ieslodzītais Cēsu cietumos, to apstiprinās ikkatrs, kas laimīgi izglābies un atrodas trimdā. Cēsīs slepkavošanas sākās 6. vai 7. janvārī un turpinājās ... Cēsīs vien bija apmēram 350-400 arestēto.

Pirms Ziemassvētkiem 1918. g. no mana — Krona Kokneses pagasta — uz Rīgu pēc aizrādījumiem pie tā laika Pagaidu valdības aizbrauca pagasta vecākais J. Putniņš, prof. Dr. med. E. Putniņa brālis. Tādā pašā nolūkā līdz ar viņu aizbrauca kaimiņu — Vecskujenes — pagasta vecākais J. Puriņš. Abi tika Biķernieku priedēs nošauti.

Stučkas Pētera nodošanas laikā Kr. Kosas Izpildu komitejas priekšsēdis bija kriminālists Pēteris Bleikšs ar sev līdzīgiem, ... — militāriem ... visos pagasta stūros. Sekmīgi jau dabas apstākļi — agrais pavasaris atļāva kosenešu „zaļajiem" — partizāniem uzsākt operācijas, lai ātrāk atkratītos no šiem cilvēces izdzimumiem. Kosai tuvojoties vācu karaspēkam, Bleikšs ar visiem pagastā ... līdzekļiem aizbēga uz „plašo dzimteni", bet drīz bija atpakaļ.

Kā attiecībās atradās Cēsu boļševiku „spārni" — nezinu. Zinu tikai to, ka cilvēku slepkavošanā viņi bija vienādi noskaņoti, jo katra nelaimīgā īpašums tika „konfiscēts" resp. to piesavinājās kā „spārni".

GATAVOJAS KULTŪRAS DIENĀM

ALA's Kultūras birojs savā apspriedē ieteica latviešu organizācijām Kultūras dienās popularizēt latvietības tematus. Ziedojumi kultūras vajadzībām vācami individuāli, ne ar listēm. Kultūras dienu sarīkojumi notiks laikā no janvāra beigām līdz marta vidum.

Ņujorkas kultūras dienu sarīkojums notiks 24. vai 25. janvārī Baltijas brīvības namā. To rīko Kultūras biroja zinātniskā sekcija, Humanitāro zinātņu asociācija un L.U. mācības spēku apvienība.

Zinātniskās sekcijas vadītājs P. Norvilis ziņoja, ka sekcija pasākusi latviešu mācības spēku apzināšanu. Par jaunākajiem latviešu zinātniekiem ir ļoti trūcīgas ziņas. Paredzēts savākt zinātnieku biogrāfiskus datus un atzīmēt viņu publicētos darbus. Brīvajā pasaulē ir apm. 300—400 latviešu zinātnieku.

Katoļu baznīca aizlūdz par komūnisma upuriem

Katrā katoļu baznīcā ASV 28. decembrī aizlūdza par vajātiem kristiešiem aiz dzelzs aizkara. Katoļu bīskapi, proklamējot šo aizlūgumu dienu, ziņoja, ka kristīgie daudzās komūnistu zemēs tiek vajāti drūmajā iznīcināšanas kaŗā. „Šī ir ļaunākā vajāšana kristietības 2.000 gados. Komūnisma tirannijas upuŗu skaits sniedzas simtos miljonos," Vašingtonā teica archibīskaps P. Oboils.

JĀNIM MOZGAM 50 G. ŠŪPUĻSVĒTKI

Latgaļu dzejnieks Jānis Mozga (J. Leidumnīks) 4. janvārī svinēja 50 gadu šūpuļsvētkus. J. M. dienas gaismu ieraudzījis Varakļāņu pagasta Kokaru ciema centīga sīkzemnieka daudzbērnu ģimenē kā vecākais dēls. Jau agrā jaunībā spiests pelnīt sev dienišķu iztiku un palīdzēt jaunākajiem brāļiem sasniegt augstāku izglītību. Viens no viņa brāļiem ir pazīstams katoļu priesteris Kanadā un jau vairāku grāmatu autors.

Jubilārs ilgus gadus darbojies vietējās pašvaldību iestādēs un vienmēr bijis liels dzejas mākslas cienītājs. Sarakstījis vairākus dzejoļu krājumus latgaļu rakstībā. Iespējams, ka kāds no tiem parādīsies Latgaļu apgādā Vācijā, līdz šim gan tikai ... vairāki nosaukumi latgaļu periodikā.

Latviešu katoļu sabiedrība J. Mozgu pazīst ne tikai kā dzejnieku sava dzimtā pagasta, tēva majas apdziedātāju, bet arī kā ļoti reliģiozu, saticīgu un krietnu darbinieku.

Viņa pēdējie publicētie dzejoļi uzrāda zināmu gatavību, kuŗos jaužami dzimtenes motīvi un sirsnīgi veltījumi vecākiem.

Jubilārs dzīvo Kanadā, Hamiltonā. Daudz labu dienu šūpuļsvētkos, S-ds.

Nojauc Uzvaras pieminekli

Sakarā ar feldmaršala Montgomerija ierosinājumu angļi paši sākuši nojaukt Rietumvācijas Lieburgas tīrelī (tā sauktajā „Victory Hill") esošo 300 centneru smago granīta pieminekli ar attiecīgu uzrakstu, kas pēc 2. pasaules kaŗa bija uzcelts tieši tajā vietā, kur 1945. g. 4. maijā Montgomerijs pieņēma vācu bruņoto spēku beznoteikumu kapitulāciju. Pēc Montgomerija ierosinājuma nojaukto uzvaras pieminekli uzstādīs britu kaŗa akadēmijas dārzā (Sandhurst), un Rietumvācijas valdība pieminekļa aizvešanai uz Angliju piekritusi, tā sakot, ar vieglu sirdi. . .

Laika tecējumā — četrdesmit gados — un pārdzīvojot dažādas fazes, vārīgā brūce likās daudzmaz aizdzijusi. Alberts Kalniņš ar savām atmiņām veco, asiņojošo brūci ir atkal uzplēsis. Arturs Ezargailis.

DV PILNSAPULCE NIAGARĀ

DV Niagara nodaļas valde sasauc gadskārtējo biedru pilnsapulci 18. janvārī, pl. 14, 2251 Franklin Ave. (latviešu sestdienas skolas telpās), Niagara Falls, Ont.

Darba kārtībā: Pilnsapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, valdes ziņojumi, revīzijas komisijas ziņojumi, pagājušā gada darbības pārskata pieņemšana, 1959. gada budžets un turpmākā darbība, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas, delegāta vēlēšanas, dažādi jautājumi un priekšlikumi.

Ja noteiktā laikā neieradīsies statūtos paredzētais biedru skaits, tad sapulce notiks pusstundu vēlāk pie jebkuŗa biedru skaita.

Daugavas Vanagi, sasauksimies! Būsim apzinīgi un ieradīsimies visi kā viens.

DV Niagaras nod. valde.

Valdu Timmu un Egilu Bamberi salaulāja māc. A. Lūsis 27. dec. Sv. Jāņa baznīcā Toronto.

Rasmu Upeslāci un Imantu Rugeli salaulāja māc. A. Lūsis 27. dec. Sv. Jāņa baznīcā Toronto. Visi A. Jāniša foto.

Ausmu Brantu un Valteri Hoeppneri salaulāja māc. A. Briedis 27. decembrī Sv. Barnaba baznīcā Toronto.

NEAPKLUSINĀMA BALSS

PĀRDOMAS STRĒLNIEKU DIENĀS.

Ja šobrīd mēs varētu ieiet Kaŗa mūzeja velvēs Rīgā un aplūkot, kas tur pāri palicis no tā, kas liecinātu par Latvijas brīvības cīņām, diezin vai mēs tur atrastu 8 latviešu strēlnieku pulku karogus, kuŗu patriotisko ierakstu pamatdoma aicina cīņai par Latvijas brīvību. Vai šāds sauklis vairs izskan zemē un vietā, kur brīvība iekalta važās un kur ar sadistisku cietsirdību iznīdē vismazāko, sīkāko asnu, kas lūko steigties pretim saulei? Mēs arī nezinām, kādi izskatās mūsu brīvības cīnītāju kapi tautas svētnīcā. Kapi, kuŗos gulditi tik daudzi, daudzi, kas sadeguši reiz slavenajā brīvības cīņu posmā. Kas zina, varbūt arī šo kapeņu piemiņas plāksnes noņemtas un izlietotas trepju kāpnēm vai citiem nolūkiem — sarkanais vandalisms taču ir neaprēķināms savā izpausmē.

Un tomēr, par spīti vēsturiskām nežēlībām, nicinājumiem un okupācijas varas sakurinātam naidam, cauri mūsu tautas un sapostītās valsts nedienām skan kāda neapklusināma balss. Balss, kas pirms vairāk kā četriem gadu desmitiem dārdēt dārdēja brīdī, kad Latvijas pirmie cīnītāji — strēlnieki — neaprakstāmā sajūsmā pulcējās cīņai par Latvijas brīvību un patstāvību.

Tā bija Latvijas vārda pirmā efektīvā uzliesmošana pie lielo notikumu apvāršņa, — ko panāca latv. strēlnieki ar savām cīņām, varonību un upuŗiem. Lai arī kādi traģiski notikumi sekoja strēlnieku cīņām, nekas nav varējis izdeldēt viņu laikmeta slavu un spožumu. Šī neapklusināmā balss pēc tautas brīvības un savas valsts nav stājusies nevienā sekojošā vēstures posmā. 1918./1919. gadu cīnītājiem tā bija iegūlusies sirdī tikpat dziļi un vētraini kā Vecajiem strēlniekiem. Mēs nevaram iedomāties panākumus kaŗa laukā, ja cīnītājiem trūkst vadītājas zvaigznes un idejas. Un mūsu vēstures visjaunākajā posmā — leģionāru laikmetā šī pati nerimtīgā balss lika vīriem izbrist purvus un mežus, upurēt un uzupurēties.

Brīvības alkas nav rimušas un nerims nekad arī dzimtenē — zem smagās un asiņainās varas lāsta. Tās arī nevar norimt, jo katrai tautai ar veselīgiem dzīves uzskatiem un dzīvošanas instinktu ir iedzimtas tieksmes pēc brīvības un patstāvības. Un jo vairāk tautu verdzina un nospiež, jo varenāks aug tās pretestības spēks, kvēlākas top brīvības alkas.

Nav ne mazāko šaubu par to, ka komūnisma vara Latvijā noniecina strēlnieku upuŗus, kas likti uz Latvijas brīvības altāŗa. Varai, kuŗas mērķis ir pārkausēt visu pasauli komūnistiskā sabiedrībā, nav nekādu intereršu par patstāvīgām tautiskām vai valstiskām vienībām. Kur komūnisti ielaužas, tur tautām un zemēm brūk robežas. Ar to pašu mirkli, kad sabruka Latvijas valsts, mūsu dvēselēs ir pacēlusies neapklusināmā balss, tā pati, kas lauzās no strēlnieku sirdīm un durkļiem, kad tie, kā pirmie, iecerēja brīvu un neatkarīgu redzēt Latviju savu cīņu noslēgumā.

Strēlnieku cīņu vēsture liecina par milzu upuŗiem iecerētās brīvās Latvijas labā.

Bet cik lielu mēs nesam upuri atjaunojamās brīvības labā? Vai pietiek vienīgi ar sirds nemieru, komūnisma lietuvēna nicināšanu un nolādēšanu? Protams, ar to par maz. Taču, vai daudz vairāk mēs varam, vadoties ar iespējām un savas apkārtnes immūnitāti? Brīvajai pasaulei vēl nav īsti skaidru domu un noteiktas nostājas pret komūnisma mērķiem. Kādreiz tā apbrīnoja latviešu strēlnieku cīņas un varonību, izprotot arī šo cīņu jēgu un mērķi. Tā atzina, ka ikvienai tautai ir tiesības uz brīvību un patstāvību, un cīņām šādā virzienā sniedza arī savu atbalstu. Tagad šis pats atzinums ir pārvērties kaitīgā vienaldzībā, savtīgu interešu un pašaizstāvēšanās tieksmē. Principus ir nomainījis savtīgums. Daudzas tautas ir palikušas vienas pašas — ar savām brīvības alkām un neapklusināmu balsi savā dvēselē. Un ja tā kļūst kaut cik skaļāka un pielejas ar lielāku nemieru, tad to cenšas apklusināt ar nepiepildāmu solījumu un līdzcietības vājajām zālēm . . .

Vai arī mēs paši neesam šo nesadzirdēto skaitā? Un tomēr — kaut arī mums vēl neveŗas izredzes aktīvākai un iespaidīgākai darbībai, mēs šo neapklusināmo balsi, kas izlauzās no pirmo cīnītāju strēlnieku pulkiem un nenorima cauri Latvijas brīvības cīņu posmiem, pacelsim vienmēr un visur, kāda arī augtu apkārtne ap mums un lai cik bezcerīga arī rādītos mūsu tautas un jaunceļamās valsts nākotne.

Apklust nozīmē zaudēt cīņu un sabrukt cerībās. To nekad nedarīs mūsu brāļi un māsas dzimtenē, to nedrīkstam arī mēs dzīvojot un darbojoties brīvu tautu vidū.

A. V.

JAUNIEŠU EGLĪTES VAKARS TORONTO

YMCA's un Toronto latviešu jaunatnes pulciņa „Lāpa" kopīgi rīkotais eglītes vakars pulcināja ap 100 jauniešu. Svētrunu teica māc. A. Čops; tai sekoja mākslinieciskā daļa. Vakara priekšnesumos piedalījās Toronto kamermūzikas ansamblis (Valda Svenne, Kaspars Tūters, Vaironis Bērziņš) ar Mocarta 5. Trio Allegretto daļu, baritons Aleksandrs Kalniņš pianistes Laumas Pētersones pavadījumā, dziedot vienu itaļiešu klasisko dziesmu un āriju no Verdi Masku balles, baritons Juris Cīrulis ar 2 latviešu dziesmām un talantīgā klavierniece Anda Griķe ar vienu spāņu kompoziciju. Pēc jauno mākslinieku koncerta sekoja tēja un deja. Šis bija jau 5. gads, kad Sporta klubs rīkoja kopēju eglīti ar Toronto jaunatnes pulciņu.

NAGIBS VĒL DZĪVS

Pretēji ziņām, ka Nasera priekštecis un Ēģiptes karaļa Faruka padzinējs ģenerālis Nagibs miris — tagad kļuvis zināms, ka viņš vēl arvien esot dzīvs — Ēģiptes cietumnieks Nr. 1. Nagibs esot „sodīts" ar 10 gadu cietuma sodu, jo kādreiz vēlējies nodot valsts vadību civīlistu rokās. Kādā atklātībai tuvāk nezināmā vietā stingri apsargāts viņš vadot dzīvi, tā sakot, zelta krātiņā. Viņam esot divas sievas un plaši apartamenti. Pirmais Ēģiptes prezidents īsinot laiku traki pīpēdams, lielos daudzumos lietodams viskiju un rakstot savus memuārus. Laba daļa ēģiptiešu viņu vēl neesot aizmirsuši un viņš arī tagad vēl esot Nasera populārākais sāņcensis visās arabu zemēs.

KANADĀ TORONTO

● T.L.B. Inženieŗu un technīķu kopas sanāksmes turpmāk notiks katra mēneša otrā piektdienā, pl. 8 vakarā TLB telpās, 198 Osler St. Nākamā sanāksme būs piektdien, 9. janvārī. Sanāksmēs paredzēts īss referāts, debates un pārrunas. Visi latviešu inženieŗi un inženieŗtechniskie darbinieki laipni aicināti uz šīm sanāksmēm.

● 72. Rīgas skautu vienības roveŗi ar vad. M. Strīpnieku ieradās slimnīcā Lindhurst Loge, kur uzturās Aldis Zandbergs, lai nodotu viņam roveŗu dāvanu — elektrisko rakstāmmašīnu. A. Zandbergs pēc liktenīgā nelaimes gadījuma peldoties Saulaines upē vēl joprojām ir paralizētā stāvoklī, un par pasniegto dāvanu bija sevišķi iepriecināts.

DUNDALKĀ

● Latviešu pagasta lauksaimnieki savu Ziemassvētku sarīkojumu atzīmēja Kārļa Šulca saimniiecībā, kur pulcējās ap 30 pieaugušo un 10 bērnu. Sarīkojuma oficiālo un programmas daļu veica vietējie lauksaimnieki, par ko jāpateicās A. Statkusai un V. Zvanītājai. Piemērotus priekšnesumus sniedza arī bērni gan deklamāciju, gan mūzikālu atskaņojumu veidā, izpelnoties klausītāju atsaucību un bagātīgas Ziemassvētku vecīša balvas. Pēc programmas sekoja kopīgs saviesīgs vakars, kur latviešu lauksaimnieki kavējās gan nopietnās, gan jautrās pārrunās par aizvadītiem un veicamiem darbiem. Latviešu lauksaimnieku skaits Dandalkas apkārtnē turpina augt. Lauksaimnieka gaitas nesen uzsācis Arturs Maizītis, bet nākotnē pievienosies vēl Skribis ar ģimeni, kas nopirkuši farmu pie Korbetonas stacijas.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. janvārī — LMM kluba sarīkojums.
23. janvārī 1959. g. — Preses balle Kolumba zālē.
24. janvārī Sv. Andreja baznīcas telpās, TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.
7. februārī — tradicionālais karnevāls Palace Pier telpās. DV Toronto nodaļa.
27. februārī — Poļu zālē KLMA karnevāls.

HAMILTONĀ

11. janvārī Hamiltonas DV pilnsapulce.
24. janvārī HLB veco un jauno laiku deju vakars.
31. janvārī latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.
7. februārī MMK balle.
14. februārī gaidu un skautu rīkotais Meteņu vakars.
21. februārī dāmu kom. mūzikāli literārs vakars. Dr. P. Vasariņa referāts.
28. februārī — 4. DV karnevāls Pigbridžā.
21. martā HLB dāmu kom. sarīkojums ar prof. P. Ķikaukas referātu.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ONTARIO LATVIEŠU INŽENIEŖU STIPENDIJA

T.L.B. Inženieŗu un technīķu kopas Stipendiju fonda komisija ziņo, ka šinī mācības gadā tiks piešķirtas vairākas stipendijas līdz $100,- apmērā. Šīs stipendijas ir Ontario provincē dzīvojošo latviešu inženieŗu un technīķu neatmaksājams atbalsts centīgiem latviešu studentiem. Stipendijas var pieprasīt latvieši, kas studē kādas universitātes inženieŗzinātņu fakultātē, vai technisko institūtu un koledžu atbilstošās nozarēs. Stipendijas piešķirs, raugoties pēc studentu vajadzībām un sekmēm mācībās.

Pieprasījumi pēc stipendijas iesniedzami uz komisijas izstrādātās veidlapas līdz š. g. 30. janvārim. Veidlapas pieprasāmas un lūgums iesniedzams uz šādu adresi: Mr. A. Arājs, 33 Wells St., Apt. 6, Toronto 4, Ont., Canada.

Stipendiju fonda komisija laipni lūdz visus Ontario provincē dzīvojošos latviešu inženieŗus un technīķus kļūt par šī fonda dalībniekiem un ar dažiem dolariem, kuŗus bez grūtībām spēj atlicināt, nodrošināt fonda pastāvēšanu un augšanu. Iemaksas lūdz iesūtīt līdz 24. janvārim uz adresi: Mr. V. Āboliņš, 39 Hewitt St., Toronto 3, Ont.

LASĪTĀJU vēstules

DAŽAS PIEZĪMES

Latvijas Amerikā redakcijai:

Lai man atļauts pateikties A. Voitkusam par viņa pārdomāto un ļoti laikmetīgo rakstu seriju Trimdas dzīves problēmas.

Tāpat gribu izmantot izdevību, lai apsveiktu H. Kreiceru ar viņa rakstu seriju Jaunie un vecie, jo šī akūtā problēma prasa nopietnu analizi.

Sensāciju kāre un žultains maizes naids no dažu neatbildīgu avīžu pierakstītāju puses atmosfairu ir stipri sagandējis, tāpēc šo problēmu objektīvs apskats ir vairāk kā apsveicams.

Vēl gribu arī oponēt mag. iur. E. Lapiņam, kas šī laikraksta 105. numurā izsaka domas, ka eventuālā Latvijas atbrīvošanas gadījumā atpakaļ atgrieztos vairāk strādnieku kā akadēmiski izglītotu tautiešu.

Apzinoties, ka viss, ko šinī sakarībā cilājam, ir tikai hipotezes un ka atgriešanās būs atkarīga no daudz un dažādiem apstākļiem, gribu tikai pasvītrot, ka ASV laikam būs vienīgā zeme pasaulē, kur strādnieks bauda tik augstu dzīves standartu un algas ziņā ir tik niecīga starpība starp tā saukto „balto" un „melno" darbu. Tāpēc visos tanīs gadījumos, kur izšķirīgs būs dzīves standarts, loģiski būtu jāpieņem, ka starp akadēmiski izglītotiem būs vairāk tādu, kas vēlēsies atgriezties atpakaļ. Tur — un tā jau tas ir visā Eiropā — akadēmiski izglītotais baudīs daudz vairāk priekšrocību kā vienkāršais strādnieks.

V. Grants, Milvokos

PAZIŅOJUMS

DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce notiks 1959. gada 18. janvārī, plkst. 14, DV namā, 123 Huron St., Toronto. Ja minētā laikā nesanāks statūtos paredzētais biedru skaits, tad pilnsapulce pusstundu vēlāk būs tiesīga pie katra ieradušos biedru skaita.

Darba kārtība: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Iepriekšējā protokola nolasīšana. 3. Valdes un nozaŗu ziņojumi. 4. Revīzijas komisijas ziņojumi. 5. Debates par ziņojumiem. 6. Valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. 7. Delegātu vēlēšanas. 8. Turpmākā darbība un dažādi jautājumi.

Visiem biedriem ierašanās obligāta. DV Toronto nod. valde.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

GENERĀLKONSULS
...r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
...VILIS TOMSONS
...RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
...O VICTORIA AVE. APT. 16

...Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
...N MILLS, ONT. - HI 7-4323.
...to, uguns, garantiju, publis-
...s atbildības, dzīvības u. c.
veida apdrošināšana.

ONTARIO LATVIEŠU INŽENIERU STIPENDIJA

T.L.B. Inženieru un techniķu ...pas Stipendiju fonda komisi... ziņo, ka šinī mācības gadā ...s piešķirtas vairākas stipen... ...las līdz $100,- apmērā. Šīs sti... ...ndijas ir Ontario provincē dzi... ...jošo latviešu inženieru un ...chniķu neatmaksājamš at... ...ists centīgiem latviešu studen... ...em. Stipendijas var pieprasīt ...tvieši, kas studē kādas univer... ...ātes inženierzinātņu fakultā... ...vai technisko institūtu un ...lledžu atbilstošās nozarēs. Sti... ...ndijas piešķirs, raugoties pēc ...udentu vajadzībām un sek... ...ēm mācībās.

Pieprasījumi pēc stipendijas ...niedzami uz komisijas izstrā... ...ās veidlapas līdz š. g. 30. jan... ...rim. Veidlapas pieprasāmas ...lūgums iesniedzams uz šādu ...resi: Mr. A. Arājs, 33 Wells ...., Apt. 6, Toronto 4, Ont., Ca... ...da.

Stipendiju fonda komisija ...ņi līdz visus Ontario pro... ...cē dzīvojošos latviešu inže... ...ierus un techniķus kļūt par šī ...ndā dalībniekiem un ar da... ...m dolariem, kuŗus bez grūtī... ...m spēj atlicināt, nodrošināt ...ndā pastāvēšanu un augšanu. ...maksas līdz iesūtīt līdz 24. ...nvārim uz adresi: Mr. V. Abo... ...š, 39 Hewitt St., Toronto 3, ...nt.

LASĪTĀJU vēstules

DAŽAS PIEZĪMES

...atvijas Amerikā redakcijai:

...Lai man atļauts pateikties A. ...oitkusam par viņa pārdomāto ...n ļoti laikmetīgo rakstu seriju ...rimdas dzīves problēmas.

...Tāpat gribu izmantot izdevību, ...i apsveiktu H. Kreiceru ar vi... ...a rakstu seriju Jaunie un ve... ...e, jo šī akūtā problēma prasa ...opietnu analīzi.

...Sensāciju kāre un žultains ...naizes naids no dažu neatbildī... ...u avīžu pieraksītāju puses at... ...nosfairu ir stipri saganējis, tā... ...ēc šo problēmu objektīvs ap... ...katīt kļuvis kā apsveicams.

...Vēl gribu arī oponēt mag. iur. ...Lapiņam, kas šī laikraksta ...05. numurā izsaka domas, ka ...ventuālā Latvijas atbrīvošanas ...adījumā atpakaļ atgrieztos ...arāk atbrīvotā ...arāk strādnieki kā akadēmi... ...i izglītoti tautieši.

...Apzinoties, ka viss, ko šinī sa... ...arībā cilājam, ir tikai hipote... ...es un ka atgriešanās būs at... ...arīga no daudz un dažādiem ...stākļiem, gribu tikai pasvīt... ...ot, ka ASV laikam būs vienīgā ...eme pasaulē, kur strādnieks ...auda tik augstu dzīves stan... ...artu ar algas ziņā ir tik augsta ...tarpība starp tā saukto „balto" ...n „melno" darbu. Tāpēc visos ...ās gadījumos, kur izšķirīgs ...ūs dzīves standarts, loģiski bū... ...u jāpieņem, ka tarp akadē... ...iski izglītotiem būs vairāk tā... ...u, kas vēlēsies atgriezties atpa... ...kaļ. Tur — un tā jau tas ir visā ...Eiropā — akadēmiski izglītotais ...audīs daudz vairāk priekšroci... ...bu kā vienkāršais strādnieks.

V. Grants, Milvokos

PAZIŅOJUMS

DV Toronto nodaļas biedru ...ilnsapulce notiks 1959. gada 18. ...anvārī, plkst. 14, DV namā, 123 ...Huron St., Toronto. Ja minētā ...laikā nesanāks statūtos pare... ...dzētais biedru skaits, tad pilnsa... ...pulce pusstundu vēlāk būs tiesī... ...ga pie katra ieradušos biedru ...skaita.

Darba kārtība: 1. Sapulces va... ...dības vēlēšanas. 2. Iepriekšējā ...protokola nolasīšana. 3. Valdes ...un nozaru ziņojumi. 4. Revīzijas ...komisijas ziņojumi. 5. Debates ...par ziņojumiem. 6. Valdes un re... ...vizijas komisijas vēlēšanas. 7. ...Delegātu vēlēšanas. 8. Turpmākā ...darbība un dažādi jautājumi.

Visiem biedriem ierašanās ob... ...ligāta. DV Toronto nod. valde.

...unskripts saīsināt. ...uzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ...arka. ...parakstītajos rakstos izteikt... ...s viedoklim.

JAUNAJĀ GADĀ IEEJOT

Gadā, kuŗā mēs ieejam, noslēgsies mūsu trimdas piecpadsmitais gads. Mērojot ar cilvēka mūža gaŗumu, tas ir liels laika sprīdis. Daudzi no mums jau vairs sevi neieskata par trimdiniekiem, un daudzu to vārdi, kas domājās esam trimdinieki, jau lasāmi uz kapu akmeņiem. Dzīvē ienākošie — līdz piecpadsmit gadu vecumam — jau ir dzimuši ārpus Latvijas, izejošie pamazām aiziet. Neskan vairs dziesma: „No zemes šīs mēs izauguši esam, par zemi šo mums galvas jānoliek." Tās galvas mēs esam paturējuši paši sev, bet mēs zinām, ka arī to nolikšana dzimtenei nebūtu līdzējusi. Šī bēdu luga nav tikai Latvijas, tikai Baltijas, tikai Austrumeiropas — tā ir pasaules traģēdija.

Šeit vietā ieskanas Romēna Rolāna vārdi: „Ejiet, cietiet, kam ciest ir lemts, ejiet mirstiet, kam mirt ir lemts; cilvēks nedzīvo savai laimei, viņš dzīvo sava likteņa piepildīšanai." Tā mēs nonākam pie fatālisma, pie determinisma, ka no mums nekas neatkarājas, ka viss ir iepriekš nolemts, ka mēs neesam subjekti, bet objektii kādas Augstākas Varas rokā.

Tiešām, lielā mērā objekti mēs esam, bet cilvēks nav tikai objekts, viņš ir arī subjekts. Tie, kas komūnismu taisa, to ir darījuši un dara ar aukstu aprēķinu. Rēķina arī tie, kas komūnismam pretojas, bet savos aprēķinos pielaiž pārāk daudz kļūdu. Kļūdu taisīšanu nevar saukt par likteni: tās vārds ir nepietiekama intelliģence. Mūsu ārpolītikā, kad mēs dzīvojām savā neatkarīgajā valstī, liekas, arī nebija pietiekamas intelliģences. V. Pelēcis gan saka, ka ta bijusi, kaut gan attiecīgā polītiskā aktīvitātē tā atklāti neparādījās, bet ja arī tā būtu bijusi, tad mūsu Padomijas briesmu apzināšanās, ciktāl šo apziņu nevarēja pārnest uz citām Eiropas valstīm, neko nebūtu līdzējusi; vismaz Hitlers būtu rīkojies tikai saskaņā ar savām egoistiskajām interesēm. Viņš domāja sevi stipru diezgan, lai viens pats likvidētu komūnismu un reizē ar to pārņemtu Austrumeiropas tautas vācu varā.

Rietumu sabiedrotie Otrā pasaules kaŗa rezultātā vēl varēja Hitlera kļūdu izlabot un Austrumeiropas valstu neatkarību atjaunot, bet viņi to nedarīja. Ja viņi to vēl tagad neapzinās, tad tas tikai uzliek uzsvaru viņu nepareizai polītikai.

Un pāri visām šīm kļūdām, brīvās pasaules ārpolītika nav daudz labāka, kā tā bija pirms Otrā pasaules kaŗa. Liekas, ka šeit no mums nekas neatkarājas un mums, kā fatālistiem, jāgaida savu piecpadsmit trimdas gadu piepildīšanās; tikai šis fatālisms nedibinās uz Augstāku Varu, bet uz zināmu polītikas noteicēju zemāku intelliģenci. Nemēģināsim izskaidrot ar Augstākās Varas gribu to, kas ir cilvēku pašu vaina. Mēs esam trimdinieki ne tādēļ, ka Dievs to ir gribējis, bet tādēļ, ka cilvēki paši Dieva dāvanas, Dieva doto prātu nav pareizi izlietojuši. Domāšanas skaidrība polītikā ir izšķirīgais apstāklis, pēc kuŗa tiesu spriež vēsture. Pat baznīcas vēsturi nevar rakstīt tādā veidā, kā stāstīt, ko Dievs darīja un ko velns darīja; jāstāsta, ko cilvēki darīja.

Jaunu gadu sākot, mums patīk hipotētiski domāt par to, ko šis jaunais gads nesīs. Visos pasaules centros novietotie amerikāņu korespondenti šai ziņā ir izteikuši savas domas. Pasaules kaŗa iespēju saskata tikai Rietumvācijā stacionētais Leizers. Pēc viņa domām, tas ar ļoti lielu varbūtību var sākties ap pirmo jūniju, kad krievi savas funkcijas Rietumu satiksmē ar Berlīni nodos vācu komūnistu valdībai. Ja rietumnieki tad neielaidīsies darīšanās ar austrumvācu valdību, t. i. šo valdību neatzīs, tad pēdējā apturēs Rietumu satiksmi ar Berlīni ne tikai uz zemes, kā krievi to darīja agrākaja Berlīnes krīzē, bet arī pa gaisu, un Chruščevs ir deklarējis, ka katrs uzbrukums Austrumvācijai tiks ieskatīts kā uzbrukums Padomju Savienībai. Lieki teikt, ka Austrumvācijai patstāvīgas polītikas nav; krievu rīcību nosaka Rietumvācijas pieaugošā apbruņošana. Piedzīvojumi krieviem ir mācījuši — vairāk baidīties no vāciešiem nekā no amerikāņiem un angļiem. Vienīgais, kas krievus var spiest uz pasaules kaŗu tagad, ir Rietumvācijas militārās varas pieaugšana.

Maskavā stacionētais amerikāņu korespondents Nīvens saka, ka Krievijas varas milzīgo pieaugumu Rietumi vēl esot novērtējuši par zemu, un ka šī vara nākošajos gados strauji pieņemšoties.

Nasers saņem ekonomisku palīdzību no Krievijas, bet tanī pašā laikā teic runas pret Krieviju. Lieta tā, ka Nasers gribētu Iraku pievienot Apvienotai Arabu Republikai, bet komūnisma iespaids Irakā, pat valdībā, esot tik liels, ka attiecīgā rajona korespondents ir tādās domās, ka Irakā tuvākajā laikā var nodibināties komūnistiska valdība.

Āzijā redzams, ka iedzīvotāju skaita ziņā pasaules lielākā valsts — Ķīna — pārsteidzošā tempā progresē. Japāņi par savu labāko tirgu atzīst Āzijas zemes, bet sarkanā Ķīna tagad tur jau konkurējot Japānu tekstiliju un radio tirgū. Tas varen iespaidojot Indiju, un, ja ASV dolari milzīgos kvantumos neripošot iekšā Indijā, tad nākošajos desmit gados Indija varot kļūt komūnistiska.

Parīzes korespondents saka, ka pēc desmit gadiem Francijā vairs nebūšot koloniju problēmas, jo tai vairs nebūšot koloniju, un Afrika nākamajos desmit gados būšot lielu notikumu skatuve.

Visi korespondenti ir tādās domās, ka brīvā pasaule nav pietiekami apvienota un ka veids, kādā ASV spēlē tās vadību, nav apmierinošs. Viņi domā, ka Krievijas ietekme nākamajos desmit gados izraisīs lielas pārmaiņas iekšējā un ārējā polītikā.

Tāds ir pasaules polītiskais stāvoklis, ieejot jaunajā gadā, kuŗā noslēgsies mūsu trimdas piecpadsmitais gads. Pasaules polītikas noteikšana nebija mūsu varā, kad mēs dzīvojām savā neatkarīgajā valstī, un vēl mazāk tā pieder mums — trimdiniekiem. Mūsu reālajai aktīvitātei var būt nozīme tikai tad, kad izšķirīgie polītiskie un militārie spēki nonāk konfliktā; uz to mums ir jāgatavojas; tikai tas jādara ne kā fatālistiem, bet kā stāvokļa sapratējiem: galvas tagad nav vajadzīgas nolikšanai, bet domāšanai.

K. Kampe.

LATVIEŠU DRAUDZE VENECUĒLĀ

Pagājušajā gadā latviešu dievkalpojumi notikuši Karakasas, Valensijas un Barkisimeto dievnamos un Turenas lūgšanas namos. Bez tam dievkalpojumi noturēti Punto Fijo, Trujillo un Meridā. Latviešu draudzēs locekļi apmeklēti arī vairākās citās vietās Venecuēlā.

Sevišķs notikums bija Valensijas dievnama celšana. 15. jūnijā pirmoreiz jaunajā dievnamā pulcējās latvieši no Valensijas, Karakasas, Turenas un citām vietām. Mācītājs Kochs no apŗīļa līdz novembrim bija atvaļinājumā Vācijā un Valensijas draudzi apkalpoja latviešu draudzes mācītājs Alfreds Gulbis. Arī citi luterāņu mācītāji bija ilgākos atvaļinājumos, arī tos aizstāja latviešu mācītājs. Valensijas latviešu nelielā draudze ir rosīga baznīcas dzīvē. Draudzes padomē darbojas J. Lecis, V. Meiers, U. Salaks, R. Stumbris un skolas padomē — Dr. A. Millers.

Februārī māc. A. Gulbis piedalījās Latīņu Amerikas mācītāju konferencē Meksikā un decembŗa sākumā vairākās Latīņu Amerikas valstīs, pārstāvot Venecuēlas ev. - lut. baznīcu.

Draudzes sieviešu komiteja šinī gadā guva labus rezultātus, rodot līdzekļus palīdzībai trūkumcietējiem.

DV MINESOTĀ GODINA ILGGADĪGU DARBINIECI

Ziemassvētku eglītes vakarā DV apvienība Minesotā godināja savu ilggadējo dāmu komitejas locekli Zelmu Bulati. Attēlā: apvienības pr-ks H. Kiperts pasniedz DV ASV valdes piešķirto goda rakstu. Foto E. Grotiņš

‚VIENTUĻAIS VILKS' BALTAJĀ NAMĀ

Prezidents Eizenhauers 17. un 18. decembrī rīkoja Ziemassvētku pieņemšanu diplomātiskam korpusam Baltajā namā. Sakarā ar to, ka telpas neatļauj pieņemt visu diplomātisko korpusu reizē, tad pieņemšanu rīko divas dienas no vietas. Latvijas sūtnis Dr. A. Spekke ieradās 18. decembrī, bet Lietuvas un Igaunijas pārstāvji — 17. decembrī. Tanī pašā dienā bija ielūgts arī padomju sūtnis Meņšikovs. Viņam tomēr nebija daudz draugu, un tas jutās diezgan vientuļš. Vienīgi ar Čechoslovakijas sūtni viņš sarunājās ilgāku laiku. Kāds amerikāņu laikraksts pēc tam rakstīja, ka Meņšikovs esot staigājis apkārt kā „vientuļš vilks".

Kad visi diplomāti bija ieradušies kopā ar kundzēm un sapulcējušies pieņemšanas zālē, ieradās prez. Eizenhaauers un sasveicinājās ar katru. Pēc tam viesi sēdās pie vakariņu galda. Pēc vakariņām viesi pārvietojās uz tā sauc. smēķējamo istabu, kur pasniedza atspirdzinājumus. Kādas privātas skolas skolēnu koris nodziedāja viesiem vairākas dziesmas. Pie vakariņu galda prezidents Eizenhauers sagādāja viesiem pārsteigumu, paziņojot par zemes satelita „Atlas" sekmīgo izšaušanu.

KAŖA INVALIDU APVIENĪBAS DARBĪBA

Latviešu kaŗa invalidu apvienības ASV zemes valde konstruējusies šā: valdes pr-dis R. Ancāns, pr. v. A. Bērziņš, sekretārs J. Kūlēns, kasieris V. Zuze, sarīkojumu daļas vad. R. Purlīcis.

Pagājis viens gads kopš LKIA sākusi darbību šinī kontinentā. Apv-bā iestājušies 125 kaŗa invalidi (pāri par 70% no apzinātiem invalidiem) un kā biedri veicinātāji — 25 tautieši. LKIA's galvenais uzdevums ir aprūpe. Apvienība izcīnījusi renšu, protēžu un kaŗa vainu ārstēšanas izdevumu atmaksas lietu. ASV zemes valde ir iesniegusi jaunu motīvētu lūgumu Bonnas valdības darba ministram T. Blankam, prasot KI renšu atjaunošanu ārpus Vācijas dzīvojošiem latviešu kaŗa invalidiem, lūdzot tās izmaksāt pa visu ieturēto laiku. Izšķirējs lēmums šinī lietā gaidāms tuvākā laikā. Tie kaŗa invalidi, kas renšu pieprasījumu formulārus (Antrag) nav vēl saņēmuši, aicināti tos pieprasīt personiski tuvākajā vācu konsulātā. Vairākos gadījumos pakalpots kritušo un bez vēsts pazudušo kaŗavīru piederīgiem. Ziedojumu vākšanas akcijā Ziemassvētku veltēm ienācis tuvu pie 3.000 dol. Atpūtas nama fonds palielinājies un iegājis sestajā tūkstotī.

Par pilnvaroto LKIA's bibliotēkas lietā iecelts J. Dimants, 1127 4 St. Des Moines, Iowa, kur arī sūtāmas grāmatas. Ir paredzēts vienu bibliotēku iekārtot Eiropā dzīvojošiem invalidiem, otru Amerikā.

Rietumvācijā ir dabūjami Otrā pasaules kaŗa vācu ordeņi, kur kāšu krusts aizstāts ar ozollapām. Ordeņi ir oriģinālllielumā un samazināti, valkājami pie privāttērpa. Tuvāku informāciju un katalogus var saņemt ASV zemes valdē.

Apspiesto tautu delegācija apceļos Āzijas valstis

Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas priekšsēdis S. Korbonskis, latviešu delegācijas vadītājs Dr. V. Māsēns, ungāru delegācijas vadītājs Kevago 19. jauvārī izbrauks no Ņujorkas uz Tālajiem Austrumiem, lai apmeklētu Japānu, Koreju, Formozu, Filipinas, Austrāliju, Vietnamu, Malaju, Pakistanu un Turciju. Viņu ceļojums ilgs apm. divus mēnešus.

Igauņi piemin Tenisonu

P. g. 22. decembrī pagāja 90 gadu kopš igauņu ievērojamā valstsvīra Jāņa Tenisona dzimšanas. Daudzās igauņu kolonijās bija sarīkoti piemiņas akti. Tenisons bija laikraksta „Postimees" izdevējs Tartū un pirms Igaunijas valsts nodibināšanas popularizēja igauņu nacionālo ideju. Viņš bija ievēlēts Krievijas valsts domē. Igaunijas neatkarības laikā Tenisons bija parlamenta loceklis, valsts prezidents un valdības loceklis. 1940. g. krievi Tenisonu izsūtīja, un kopš tā laika par viņu nav nekādu ziņu.

Prof. P. Lejiņš runā amerikāņu zinātnieku konferencē

Amerikāņu krimināloģijas b-ba savā gadskārtējā konferencē uzklausīja vairāku ievērojamu amerikāņu zinātnieku domas par jauniešu noziegumiem. Viens no runātājiem bija ALA's priekšsēdis Dr. P. Lejiņš, kas ir socioloģijas profesors Merilendas universitātē. Viņš izteica domas, ka agrākais uzskats par noziedznieka tipu ar primitīvu sejas izteiksmi ir atmests. Tomēr atlētiska auguma jauniešiem ir zināma tendence kļūt darbīgiem, kas dažreiz novad pie noziegumiem.

Pakalpojums literātūras vēsturniekiem

Nesen, laikam gan pirmoreiz literātūras vēsturē, kriminālpolicija veikusi tās labā svarīgu darbu. Kopenhāgenas kriminālpolicijas inspektors Jensens savās laborātorijās ar modernāko kriminālnoziegumu un dokumentu viltošanas atklāšanas metožu palīdzību no veciem, melniem un nevienam neizlasāmiem pergamentiem „izbūris" senas islandiešu teikas. Vecie pergamenti, domājams, vairākus gadu simtus daļēji kalpojuši par tapetēm un bijuši galīgi nokvēpuši. Jensens talkā ņēmis kvarca lampu un ultravioletō gaismu, bet kad ar šiem līdzekļiem neko neizdevies atklāt, viņš vecos pergamentus pēc sildīšanas ar dažādām sarežģītām metodēm fotografējis. Tas devis panākumus. Atklātas teikas, kas esot ļoti vērtīgs ieguvums literātūras vēsturniekiem, publicēšot katru gadu vienu sējumiņu.

Savienotās VALSTIS

ELKHARTA (IND.)

⦿ Kaut Elkhartā dzīvo tikai nedaudz vairāk par 50 latviešu, tā daudz darījusi latviešu reprezentācijas labā. Sevišķi ievērojams notikums elkhartiešu dzīvē paredzams 11. janvārī, kad vietējais simfoniskais orķestris atskaņos J. Mediņa „Latvju rapsodiju." Koncerta sākums plkst. 4 p.p., Elkhartas vidusskolas auditorijā (Senior High), 215 W. High St. Ieejas kartes maksās $1,50, bet, iegādājoties vai piesakot pie K. Baltpurviņa, 410 W. Crawford St., Elkhart, Ind. iepriekš, tās maksā tikai $1.00.

KALAMAZŪ

⦿ Skautu un gaidu rīkotais eglītes vakars notika 22. decembrī draudzes nama telpās, kuŗu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Piebalgs. Priekšnesumu daļu vadīja vad. R. Rollis, bija deklamācijas (J. Grinbergs, I. Brutāns, J. Zuika), klavieŗu solo (S. Austriņš, U. Miervaldis, J. Kāps, brāļi Vasari), dažādi tēlojumi (mazskauti) un grupas deklamācijas (guntiņas). Kā viesis bija ieradies 3. novada skautu priekšnieks vad. A. Artmanis, kas aicināja skautus un gaidas izmantot katru brīvo mirkli ar kādu vērtīgu darbu, lai dzīvē vairāk ko gūtu. Vakaru noslēdzot, skautus un gaidas uzrunāja arī vienības pr-ks vad. J. Ķesteris un gaidu vienības pr-ce G. Ķeņģe. Bija arī pašapdāvināšanās un rotaļas.

⦿ Mākslinieka prof. J. F. Tīdemaņa gleznu izstāde notika no 12. līdz 14. decembrim Latviešu biedrības namā. Tā bija samērā labi apmeklēta, pārdoti četri darbi.

⦿ 21. decembrī eglīti dedza Sv. Jāņa ev.-lut. draudze, svētbrīdi vadīja māc. E. Turks, bet priekšnesumus sniedza sestdienas skolas audzēkņi.

⦿ Kalamazu ev.-lut. latviešu draudzes eglītes vakarā, 28. decembrī, priekšnesumus vadīja Elkhartas latviešu skolas vadītājs K. Baltpurviņš, uzstājās gan Elkhartas, gan Kalamazū bērni. Ziemassvētku vecītis ar dāvanu maisu iepriecināja mazos viesus, bet vecos tēvus un māmuļas apsveica dāmu komiteja. Svētrunu teica māc. A. Piebalgs.

⦿ Ziemassvētku sarīkojumu virkni noslēdza koŗa „Dziesmu Vairogs" eglītes vakars 3. janvārī Latviešu b-bas telpās.

⦿ Savu ģimenes locekļu vidū 25. decembrī Latviešu biedrības grāmatvedis A. Blankenburģis ar kundzi atzīmēja sudrabkāzas.

⦿ Referātu „Latviešu Ziemassvētku svinēšana" pirmās Metodistu draudzes Kalamazū sarīkojumā — uz tās vadības aicinājumu nolasīja Alise Ose. B.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLĪVLENDĀ
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

Latviešu Mednieku un Makšķernieku kluba
ZAĶU BALLE
10. janvārī, plkst. 8 vakarā COLUMBUS zālē — Sherbourne St.
★ KLĀTI GALDIŅI. ★ PILNA BUFETE — Zaķu, briežu un alņu cepetis uzkodām.
★ LATVIEŠU DEJU KAPELLA. Ieeja $1.50 Valde.

BOĻŠEVISMA UZVARAS GĀJIENS

Pēdējos piecdesmit gados boļševisms ir veidojies un cīnījies sākumā par savu eksistenci un pēc tam par vispasaules sociālistisko revolūciju. Pirmajos gados sociālistu sanāksmēs Rietumeiropā tas aizstāvēja savas pozicijas ar diezgan vājām uzvaras pazīmēm. Pirmā pasaules kaŗa laikā Vācijas valdība ļāva boļševisma vadonim doties uz Krieviju, lai tur jauktu jau tā izirušo kārtību. Strādnieku un zemnieku nemiers ar revolūcijas laikmeta valdību atbrīvoja boļševikiem ceļu uz nostiprināšanos kultūrālā ziņā atpalikušā zemē. Tajā pretinieku viņiem vēl netrūka. Bet tie nesaprata situāciju un nespēja atbrīvoties no vecās monarchijas ideāla. Tāpēc nabadzīgāko masu simpatijas nosvērās uz boļševiku pusi.

Krievijas iekšējās cīņās plūda asinis — tūkstoši celvēku gāja bojā, un liels skaits tika sakropļots un izmocīts. Tam neviens nepiešķīra vērību. Rietumeiropas kristieši ne tikai bija vienaldzīgi, bet pat atdeva boļševikiem agrāk ieņemtās pozicijas Krievijā, lai gan tie nemaz nebija stipri ne organizātoriski, nadz arī militāri. Par to liecina agrāko Krievijas pavalstnieku sasniegumi tās rietumos: mazās kultūrālās tautas no ziemeļiem līdz dienvidiem atdalījās no Krievijas, ar ieročiem aizstāvēja savu neatkarību, uzvarēja boļševiku armijas un ar to piespieda viņus lūgt mieru, atzīstot šo tautu polītisko neatkarību, piešķirot viņām daļu monarchistiskās Krievijas zelta un pat solot mežu koncesijas.

Šai boļševisma nostiprināšanās posmā rietumnieki varēja viegli no tā atbrīvoties. Bet viņi to nedarīja ne tad, ne arī Staļina laikā, kad tūkstoši cilvēku tika nonāvēti un miljoni novietoti vergu nometnēs, kur tie pamazām gāja bojā. Boļševiki arī nepildīja ar citām tautām noligtos līgumus un pēc iespējas kavēja šo zemju saimniecisko attīstību. Viss tas viņiem tika pie dots, un pat vairāk — rietumnieki zināmā mērā sacentās izpatikšanā austrumu diktātoriem, īpaši 2. pasaules kaŗa laikā. Tāda izturēšanās pret boļševikiem ļāva viņiem atbalstīt citās zemēs komūnistus. Tur tie vietām tika pat pie varas. Otrā pasaules kaŗa beigās ar rietumnieku svētību nodibinājās vairākas satelitu valstis, kur asins plūdi proporcionāli iedzīvotāju skaitam nebija mazāki nekā pašā Padomju Savienībā.

Šai rietumnieku noskaņojumā un rīcībā slēpjas boļševiku iespējas miera ceļā gūt uzvaru pēc uzvaras pār pilsoniskām valstīm. Minēto valstu valdības ir spiestas rēķināties ar savu pilsoņu noskaņojumu un interesēm, kāpēc neiedrošinās stingri nostāties pret boļševikiem. Tie visās pasaules malās kūda iedzīvotājus pret pilsoniskām valdībām, atbalsta nemierniekus un draud tiem, kas iedrošinātos uzstāties pret viņu līdzskrējējiem. Tādā kārtā jau vairākas zemes ir nonākušas boļševiku ietekmē un dažās no tām ir jau komūnistu valdība. Pilsoniskās lielvalstis pieturas pie agrākiem starptautiskiem principiem un saskaņā ar tiem neiejaucas citu zemju iekšējā dzīvē. Boļševiki turpretim ne ar ko nerēķinās, cenšoties realizē: savus nodomus — pakļaut savam iespaidam arvien jaunas zemes vai pat pievienot tās savai satelitu saimei. Kad tas notiek, tad pilsoniskās valdības it kā atjēdzas, bet tomēr nekā nedara; labākā gadījumā tās iesniedz kādu protestu vai ierosina jautājumu Apvienotajās Nācijās, kam boļševiki nepiešķir nekādu vērību, sevī nodomādami — lai viņi runā un raksta, ja tikai neķeŗas pie darbiem. Un lūk, to pilsoņi neiedrošinās darīt. Tāpēc boļševiku ietekmē nonāk arvien jaunas zemes.

Zaudējot poziciju pēc pozicijas polītiskā laukā, rietumnieki maz iegūst arī saimnieciskā ziņā. Pirmkārt, komūnisma zemju iedzīvotāji ir nabadzīgi, ar ļoti vājām pirktspējām. Bez tam tie no brīvo zemju tirgotājiem nedrīkst iepirkties. Viņiem jāpērk no sava lielā monopolista — valdības. Tai arī tirdzniecības darījumos pirmā vietā ir polītika. Tāpēc ar tirdzniecības sakaru nodibināšanu var cerēt tikai to zemju uzņēmēji, kuŗu valdības labvēlīgākas komūnismam. Lai to demonstrētu, pilsoniskām valdībām jāpanāk, lai uzņēmēji boļševikiem pārdod par lētākām cenām, ko tie vai pašas valdības arī dara. Tāds stāvoklis nenāk par labu pilsoniskām valdībām, bet drīzāk gan komūnistiem, jo tā ir netaisnība pret savas zemes pilsoņiem, kas par šīm precēm maksā augstākas cenas. Jāievēro arī, ka pilsoniskie uzņēmēji, pārdodami komūnistiem arī mašīnas, veicina viņu zemēs rūpniecības attīstību. Sakarā ar to var pienākt brīdis, kad komūnistu zemes iztiks ar saviem ražojumiem. Tad pilsoniskās zemēs strauji samazināsies tirdzniecības apgrozījumi, kam var būt katastrofāla nozīme. Tad atliks tikai nožēlot iepriekšējo neapdomāto rīcību.

Vispār boļševisma uzvaras gājiens ir pilsoniskās sabiedrības rīcības rezultāts. Komūnistu nolamātā buržuazija ir tā, kas nolīdzina ceļu vispasaules sociālistiskai revolūcijai.

P. Dreimanis.

„IZMISUMS" izraisījis reformāciju

Sakarā ar Mārtiņa Lutera 475. dzimšanas dienu pag. gadā Eiropā ir iznākuši vairāki apcerējumi par reformātoru un reformāciju. Ne reti tie nākuši no katoļu autoriem. No viņu darbiem redzams, ka arī katoļi, šķiet, uz daudziem toreizējiem notikumiem tagad raugās objektīvāk nekā vēl pirms pārdesmit gadiem. Lutera gada katoļu pētniecības darbi par luterānismu varbūt visiespaidīgāk atbalsojušies priestera W. H. van de Pola darbā „Das reformatische Christentum in phänomenologischer Betrachtung". Tajā starp citu lasāms, ka reformācija nav sakarā vienīgi ar Luteru, jo viņa „ķecerīgajām" idejām zemi sagatavojuši daudzi toreizējie apstākļi. Tolaiku teoloģija un filozofija, tāpat kā baznīcas un reliģiskā dzīve esot bijuši pagrimuši un reformācijas pamatā radušies apstākļi, ko varbūt vislabāk apzīmēt ar vārdu izmisums. Izmisums pēc patiesības.

Abonentu ievērībai Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.
LA apgāds

JAUNA AKADĒMIĶE

Helēna Piziča ieguva B. S. gradu medikālajā technoloģijā De Paul universitātē, Čikāgā.

Jaunā akadēmiķe dzimusi Rēzeknē, bēgļu gaitas kopā ar vecākim pavadīja Eslingenā, kur arī absolvēja latviešu ģimnaziju. Pēc iecelošanas ASV viņa iesāka studijas Butlera universitātē Indianapolē, turpināja Lojolas universitātes, Čikāgā, vakara skolā. Pēc pāris gadu pārtraukuma atsāka studijas De Paul universitātē un pēc prakses gada nostrādāšanas Mt. Sinai slimnīcā, ieguva zinātnisko gradu.

H. Piziča ir LKSA Dzintars locekle; darbojusies ASV vienības prezidijā un arī kā ģenerālsekretāre apvienības prezidijā.

CEĻA VĀRDI

Smiekli pieder kā saule debesīm. Jānis Ezeriņš

★

Laime ir katrā cilvēkā pašā, viņa rokās — tikai vajag mācīties dzīvi cienīt, mācīties dzīvot.

Ivande Kaija

★

Darbs ir latvju krietnais tikums, pamats katrai svētībai. Darbs ir viņu lepnais likums, pamats dārgai brīvībai. Auseklis

★

Cilvēks, kas labu māca, bet pats tā nedara, ir pielīdzināms tam, kas ar vienu roku dod, bet ar otru atņem.

Kaudzītes Reinis

Mariss Vētra

DON HUANS UZ CIETOKŠŅA

ATMIŅAS PAR PIRMO PATSTĀVĪGO OPERU KANADĀ

IV

Ar $4.000,- uz rokas katrs imigrants Kanadā jūtas bagāts un liels. Nebiju izņēmums. Ar naudu pie Don Huāna man nebija jāskopojas, bet gan — ar laiku. Līdz Don Giovanni izrādei 1949. gada augusta beigās bija atlikuši tikai četri mēneši.

Donnu Elvīru atradu bez piepūles kā ziedu. Tonija Eleonora Dēvisa(Davis) dziedāšanas mākslā gan vēl bija dikti jauna, bet bija pabeigusi Ņujorkā pie Džuliarda meistarklasi klavieru spēlē. Tādi ļaudis arī vokāli ir visai uzticami. Donnas Elvīras āriju pasāžas pēc dažu mēnešu ikdienas treniņiem viņai tecēja ar pianistisku skaidrību. Tonija bija brīnumaina ne vien no sejas un figūras, bet arī mūzikā un — mīlestībā. To nevaru noliegt! Viņa bija iemīlējusi jaunu ārstu un salaulājās ar Džeraldu Deivisu, M. D. (Gerald Davis) pie Don Giovanni, mēģinājumu laikā. Džeralds M. D. strādāja un dzīvoja patālu, Anapolis Royal pilsētas slimnīcā. Skaistā meitene medus mēnesi pavadīja bez vīra — pie Don Huāna. Vai tā nav mīlestība uz operu? Neviens profesionāls dziedonis uz tādu upuri nebūtu spējīgs.

Daudz upurēja arī Don Giovanni. Viņu atradu Monktonā, N. B. Mans Don Huāns bija cēls, slaidi noaudzis, ar mīksti plastiskām kustībām un glītu, kaut paprāvu deguņu. Ar vārdu Korijs Smits, viņš darbojās par pārvaldnieku Monktonas lielajā Ņubransvikas viesnīcā, bet dziedāšanu bija piesavinājies Londonā aiz Atlantika. Lai kļūtu par Don Huāņu, Korijs lidoja uz katru mēģinājumu 200 jūdzes turp un 200 atpakaļ. Neviens nekad nav painteresējies, ko tas viņam izmaksāja. Nevienu mēģinājumu viņš nenokavēja. Pat Halifaksas izslavētā migla nāca Don Huānam palīgos un nekad neaizturēja Korija lidmašīnas nosēšanos, vai viņa pacelšanos pāri mākoņiem Jaunskotijā.

Četrus mēnešus tika strādāts uz nebēdu. Profesionālā teātrī, lai kādās malās esmu izdziedājies, tādu darbu un sajūsmu nekad neesmu piedzīvojis. Mēģinājumi Don Huānam ievilkās pa 10-14 stundas no vietas un pārtrūka tikai tad, kad kāds no māksliniekiem pagība vai arī grasījās ģībt no izsalkuma. Pēdējās nedēļās Tonija Eleonora aizmirsa vīru, Korijs — viesnīcu, bet Raimonds — ģimeni un ministriju. Mazākas problēmas bija Džūnai, Erlam, Džīnai un Ronaldam, bet arī viņi acīmredzami un uzkrītoši sakritās svarā. Tas nebija darbs, bet — traki darbīga jūsmošana.

Maza disonance uzpeldēja vienīgi ar Don Huāna noduŗamo komandantu. Lai par operu ieinteresētu arī Halifaksas krāšņās pilsoņus, Komandantu iedalīju Donaldam Fērfeksam. Viņam bija ļoti skaista, mīksti sonora balss, un to Donalds izlietoja ne vien dziedāšanai, bet arī sprediķošanai baptistu baznīcās. Kad Donna Anna atrod savu nonāvēto tēvu, Mocarts paredzējis, ka viņa iesaucas: „Mans Dievs!" un iztur „Dievu" veselu ceturtdaļu uz otrās oktāvas „d". Mācītājam Donaldam tas likās zaimojoši. — Dieva vārdu nedrīkst velti valkāt! — viņš mani pamācīja un pieprasīja Mocartam nosvītrot šo izsaucienu. Bija divi dienas gaŗa apspriede, līdz savam Komandantam pierādīju, ka dziedonim skatuve nav mazāk svēta nekā teologam baznīca, un ka Mocarts nav grēkojis pret baušļiem, piesaucot Dievu.

Pēc tam rūpes vairs uzpeldēja tikai orķestrī un korī

Kad ierados trešajā orķestŗa mēģinājumā, kuŗu Alfreds Štrombergs vēl vadīja bez dziedoņiem — mūziķu savstarpējās saprašanās un nošu lasīšanas vajadzībām, tad nobijos ir no ūnijas mūziķiem, ir no sava diriģenta. Pirms tam viņš bija diriģējis tikai kādas vieglākas izrādes Liepājas operā un vadījis ansamblīšus kaŗa laikā.

— Nebēdā, gan skanēs! — jaunais diriģents mani tomēr nomierināja. — Pēc tava budžeta un ūnijas likmēm mums vēl atliek divdesmit stundas ko mēģināt. (Katra stunda šādā veidā Don Huānam maksāja 27 reizes $2.00) Pie tam mūziķi man apsolījās pastrādāt arī privāti, bez ūnijas ziņas. Neuztraucies! Šodien orķestrī trūkst arī obojas un vienas klarnetes. Būs labi! Vēl sarausim.

Ar kori bija smagāk. Koŗa dziedoņi nebija ūnijā. Tiem maksāju tikai tramvaja naudu. Koristi mēģinājumos ieradās papriecāties, ne nopelnīt. Don Huānā korim pie tam ir ļoti, ļoti maz pienākumu, un operas lielākā daļa tiem jāpavada dīkā aiz skatuves. Kad sākām mēģinājumu Dalhauzas universitātē un spēlējām visu operu pēc kārtas no sākuma līdz galam, dažs jauneklis aiz skatuves sāka priecāties par daudz. Ar speciālu sūtni kādu rītu tāpēc saņēmu bīstamu vēstuli no Dalhauzes universitātes rektora:

„Man šorīt ienāca ziņas, ka vakarējais Don Giovanni mēģinājums esot bijis ļoti animēts", — viņš rakstīja. „Pārbaudot mūsu vingrotavas skatuvi, par lielu pārsteigumu, atradu ģērbtuvēs daudz tukšu pudeļu. Universitātes telpās tas nekādā gadījumā nav pieļaujams. Nožēloju, bet esmu spiests no jums kategoriski prasīt solījumu, ka tas nekad vairs neatkārtosies, vai — aizliegt mūsu telpas Don Giovanni mēģinājumiem un izrādēm."

Saņēmis bargo vēstuli, ilgi košļāju lūpas. Nevarēju būt drošs un nevarēju solīt, ka daži vīri mūsu korī sevi savaldīs, bet viņi man bija vajadzīgi. Kur lai pēdējās nedēļās ņemu vietniekus pēc tik daudziem mēģinājumiem? Nebija laika vairs vietniekus apmācīt dejās, dziesmās un spēlē. Arī citas telpas atrast izrādēm nebija iespējams. Dekorācijas bija gatavotas ciešā saskaņā ar šo skatuvi un šīs skatuves gaismām. Kori lūdzu, korim draudēju, bet — vai es varēju solīt rektoram, ka gaŗo mēģinājumu bezdarbīgos brīžos kāds neizdzērа pa kočiņam?

Labi, ka neapsolīju — vienā no Don Huāna izrādēm biju spiests lūgt policiju palīgos. Tā pabaidīja dažus kungus kungu istabā, lai viņu balsis neskanētu līdzi dziedoņiem uz skatuves.

„Ir tiesa, ka mans ansamblis vakarējā mēģinājumā bija ļoti dzīvs", pēc gaŗas domāšanas, ar Džūnas palīdzību rakstīju rektoram. — To redzēju un priecājos. Esmu nepatīkami pārsteigts dzirdot, ka tam ir bijis sakars ar tukšām pudelēm. Mēģināšu vēl šadien noskaidrot, kas tās būtu ienesis universitātes telpās un kategoriski apsolu, ka tas nekad vairs nenotiks.

Tā kā Dālhauzes rektors bija mana lieliskā skatuves apgaismotāja Dona tēvs — prof. Tceakstons, tad manu vēstuli, ticu, viņš labi saprata un, ceru, pasmaidīja. Seku tai nebija. Solījumu izturēju — pat tad, kad saucu policiju palīgos, tukšas pudeles ģērbtuvēs neviens nebija ienesis . . .

Tika strādāts uz nebēdu, līdz man atvēlētie un caur konservātoriju saņemtie tūkstoši saplaka par ciparu tikai vairs ar divi nullēm. Izrāde bija turpat deguna galā, bet naudas sāka trūkt. (Turpinājums sekos)

APKĀRT ZEMES LODEI

● Internacionālā sporta komiteja nolēmusi turpmāk internacionālās sacīkstēs nepielaist olimpiskās mazkalibra pistoles, kuŗām ir pārāk fantastiska forma. Pēc jaunākajiem noteikumiem olimpiskās pistoles nedrīkst būt smagākas par 1200 gramiem. To garums nedrīkst pārsniegt 30 cm un stobram jābūt noteikti virspusē. Minētā organizācija nolēmusi no nākošās olimpiādes programmas svītrot šaušanu uz „skrejošu briedi", jo Melburnā šajā disciplīnā piedalījās vienīgi 11 šāvēji.

● Vīniete Hanija Ērenštrāsere, kuŗa tika „Miss Europa 1958." gadā, atsaukusi savu saderināšanos (no tiem laikiem, kad viņa vēl nebija Miss) ar kādu skurstenslauķi. Presei viņa paskaidrojusi, ka viņa tagad negribot neko citu kā mieru . . .

● Kad Rietumberlīnes policistam Ervīnam Plasovam viņa priekšniecība vaicāja, kādēļ viņš nav steidzies gūstīt kādu zagli, kas jaunai sievietei uz ielas atņēmis rokas somiņu, vainīgais policists atbildējis gaužām atklāti: „Zaglis no manis bija tik tālu, ka arī skrienot vienas minūtes laikā to noķert nevarēju — bet pēc vienas minūtes mans dienesta laiks uz posteņa jau beidzās."

● Par spīti asiņainajiem notikumiem arabu kaimiņvalstīs, Kūveitas šeichs nesen nobeidzis trīsstāvu pils būvi galvaspilsētas apkārtnē. Pilij ir apmēram 90 telpu un to iekšējā iekārtošana uzticēta Hamburgas architektam prof. Cēzaram Pinno — pie kam naudai pils iekārtas izmaksas ziņā neesot nekādas nozīmes. Pilī ir paredzēta kino zāle un ēdamzāle 200 personām ar apzeltītiem bronzas krēsliem. Vispār architektam materiālo izdevumu ziņā atstātas pilnīgi brīvas rokas. Viņš jau paspējis pilī ierīkot milzīgu greznu peldbaseinu, kuŗam ūdens nepārtraukti jāpieved ar automašīnām, jo tuvumā neesot neviena īsti piemērota ūdens avota. Pils grezniba atgādināšot arabu pasakas, jo Kūveitas valdnieks to var atļauties tādēļ, ka ik dienas viņa banku kontos no naftas sabiedrībām ieplūst vismaz 4 miljoni dolaru . . . Pils iekārtošanu architekts cer nobeigt līdz nākošajam pavasarim, un uz tās iesvētīšanu šeichs esot nodomājis ielūgt visus arabu valstu ievērojamākos valstsvīrus — Ēģiptes diktātoru Naseru ieskaitot.

● No Afrikas kontinenta Ugandas apkārtnes paklīdušas ziņas, ka tur par līgavām tagad prasot tīrās spekulācijas cenas. Pēc kādas turienes politiķa izteikumiem par jaunavīgu līgavu esot jāmaksā vismaz 50 govis, kādēļ visā zemē pag. gadā vien esot nozagts vismaz 16.000 govju. Govju zagļi esot vīrieši precību gados; viņiem ar lopiņu īpašniekiem nereti iznākot asiņainas sadursmes. Kādā govju zagšanas sadursmē nesen nonāvēti 50 vīru, kādēļ esot nepieciešama līgavu cenu pazemināšana.

KANADAS SIEVIETES SABIEDRISKAJĀ DARBĀ

Kanadas sievietes aktīvās vēlēšanu tiesības federālās vēlēšanās ieguva 1918. g. un pasīvās — 1919. g. Provincēs vēlēšanas tiesības sākumā piešķīra piecās provincēs uz rietumiem no Ontario. Manitobai ir gods būt par pirmo provinci, kas sievietēm piešķīra pilnos apmēros politiskās privilēģijas.

Pirmās sievietes, ko ievēlēja provinces parlamentā — Albertas provincē 1917. g., bija L. M. Mekkineja un Roberta Mekēdema. Albertai arī bija pirmā sieviete — Irēne Perlbeja — ministre bez portfeļa (1921. g.).

Šo vietu viņa ieņēma četrpadsmit gadus. Tiliju Rolstoni iecēla par izglītības ministri Britu Kolumbijā 1952. g.. Viņa bija pirmā sieviete kabineta ministre ar portfeli.

1921. g. federālās vēlēšanās — pirmajās vēlēšanās pēc tam kad sievietes bija ieguvušas vēlēšanu tiesības visā valstī — Ontario provinces Agnese Mekfeile kā pirmā sieviete tika ievēlēta Tautas vietnieku namā. Viņu ievēlēja četras reizes, un tā Mekfeile noturēja tur savu sēdekli deviņpadsmit gadu.

37 gados pēc 1921. g., tikai desmit sievietes tika ievēlētas Tautas vietnieku namā. Pašlaik trīs sievietes ir Tautas vietnieku namā un sešas provinču parlamentos — pa divām Britu Kolumbijā, Albertā un Saskačevanā.

Pirmo sievieti senātori — Klerini Vilsoni — iecēla 1930. g., sekojot Karaliskās privātās padomes lēmumam, ka sievietes ir atzīstamas par „personām" Britu Ziemeļamerikas akta nozīmē, tātad pielaižamas arī Senātā. Šis lēmums bija kulminācijas punkts ilgai cīņai, ko izcīnīja piecas Albertas sievietes Džudijas Emilijas Merfijas vadībā. Tagad piecas sievietes ir senātores.

Tikai 1957. g. pirmoreiz sievieti iecēla par Federālā kabineta locekli. Šo godu ieguva Elene Ferklo, kas kļuva par valsts sekretāri pēc jūnija vēlēšanām. 1958. g. maijā Elena Ferklo kļuva par Immigrācijas ministri. Provincēs pašlaik sievietes ministru kabinetos nav.

Margareta Miere ir pirmā Kanadas sieviete, kas sasniegusi sūtnes stāvokli. Viņu iecēla par sūtni Izraēlā p. g. septembrī.

Pašvaldību iestādēs Kanadas sievietes ir darbojušās ciemu un pilsētu padomēs un izglītības valdēs jau daudzus gadus. Dažas no viņām ir kļuvušas pat par pilsētu galvām.

Kanadai ir dažas sievietes, izcilas tiesneses; pirmā bija Edmontonas tiesnese Emīlija Merfija. Merfiju 1916. g. iecēla par policijas maģistrāti, un viņa bija pirmā sieviete visā Britu imperijā, kas ieņēma šādu posteni.

Pēdējos gados sievietes uzrāda lielu progresu nodarbinātības laukā. Gandrīz pusotra miljona sieviešu 1957. g. bija ieslēgušās darba armijā, bet mazliet vairāk par pusmiljonu (665.000) 1931 gadā. Tomēr Kanadā sievietes nav tikdaudz nodarbinātas kā Lielbritanijā vai Savienotajās Valstīs. 1957. g. jūnijā 37% ASV un 34% Britanijā no visiem nodarbinātiem bija sievietes, pret tikai 24% Kanadā.

Tagad Kanadā sievietēm iespējama liela darba dažādība, piem., 1951. g. 8% sieviešu strādāja archīva darbos, 38% laboratorijās, 17% statistikā, 8% zobu technikā, 2% veterinārārstniecībā u. t. t. Sievietes darbojas arī zvērinātu grāmatvežu, architektu, ķīmiķu, metallurgu, dentistu, inženieŗu un mērnieku profesijās. Daudz sieviešu strādā par skolotājām un slimo kopējām. Kanadā biroja darbos 58% vietu ieņem sievietes. Šī gadu simteņa sākumā šai darbības laukā galvenokārt strādāja tikai vīrieši.

Vairāk uzticības Dievam un cilvēkiem

PĀRDOMAS PAR „KASĪŠANOS"

Dažreiz „kasīšanās" nav nemaz tik slikta lieta, ja kasāmies tikai „savās mājās" un to neredz citi, citiem nenodarām ļaunumu un ienaidnieks neiegūst labumu. Liekas, ka tāda „kasīšanās" dzīvei piešķir sparu, bet tomēr no katra kašķīga cilvēka citi cenšas novērsties.

Tāpat ir ar „kasīšanos" laikrakstu polemikās. Šoreiz runāju par to „kasīšanos", ko Latvijā Amerikā min J. Ezergailis.

V. Pelēča „kasīšanās" nav nemaz tik ļauna, kā viens otrs to uztveŗ. Paldies arī pārējiem, kas piedalās šai akcijā. Tā asina mūsu prātus, mēs izmainām domas, redzam, ka katram pēc sava ieskata ir taisnība.

Kāpēc dzīvē ne vienmēr notiek tā, kā mēs gribam un kā mūsu loģiskais prāts domā? Tāpēc, ka mēs nezinām Visuvarenā domas un rīcību. Arī teologi nezina, nemaz nerunājot par parasto mirstīgo.

Dažreiz cilvēki, veselas sabiedrības un tautas nojauš, kas notiks, bet tikai negrib zināt, tāpēc vien, ka viņiem tas nepatīk.

1929. gadā mana tēva mājās bija iegriezies Zujāns. Tas pats, kas komūnistu laikā 1940. un 1941. gadā pie komūnistiem bija liels vīrs Daugavpilī un vispār Latgalē.

Toreiz viņš staigāja vēl vidusskolnieka uniformā. Abi ar manu tēvu bija aizrāvušies ar „kasīšanos".

Mans tēvs: — Tādi visi ir jāsabāž cietumā, lai nedeldē skolas solus un netērē tēva grūti nopelnītos santimus! —

Kad Zujāns gāja ārā pa durvīm, viņa pēdējie vārdi bija: — Onkul, varēsi man piespļaut acis, ja vēlākais 1940. gadā šeit nebūs komūnisti. —

Zujāns aizgāja. Tēvs palika viens „kasīdamies", jo bija ļoti dusmīgs. Savu tēvu redzēju tikai tad dusmīgu, kad kāds sāka slavēt komūnismu. Ne jau bez pamata viņš dusmojās, jo 1919. gadā komūnisti viņu divas reizes bija veduši uz nošaušanu, bet tēvs izglābies.

Drīz pēc tēva un Zujāna „kasīšanās" Rēzeknes vidusskolās tika atklāta komūnistu darbība. Zujānam palaimējās izmukt uz Krieviju. Pēc pusotra gada Zujāns bija atpakaļ Latvijā — droši vien ar zināmiem uzdevumiem. Viņu apcietināja, bet, mazgadības dēļ ievietoja pārmācības namā uz pāris gadiem.

Manam tēvam bija apmierinājums, ka „paradīzes" sludinātājs atgriezies no „savas paradīzes".

— Laikam Latvijas cietums ir labāks nekā „paradīzes" brīvība! —

Nākot pie varas Ulmaņa valdībai, mans tēvs priecājās: — Nu, vairāk tādi Zujāni nenāks gaismā, un komūnistiem nekad neredzēt Latviju. —

Tagad pārdomājot, liekas, ka komūnisti būs izmantojuši mū-

(Nobeigums 6. lpp.)

Papildināsies Italijā

Nesen no Toronto uz Italiju devās mūsu topošā māksliniece Irēne Zaļaisozols, lai papildinātos vokālā mākslā Milānā pie bij. La Scala operas prīmadonnas Džinas Sinjas (Gina Cigna). Vasaras mēnešos mākslinieca uzturas Siennā, kur tā papildina savas zināšanas operas laukā.

⁂

Pēc sekmīgas Eiropas turnejas ar Dekuvas baletu, latviešu balerīna Dzinta Vanaga patlaban atpūšas Marseļā, Francijā. Par saviem iespaidiem Eiropas turnejā viņa raksta: „Eiropa man joprojām patīk un tādēļ domāju šeit vēl kādu laiku palikt, lai gan dzīve un darbs te ir neizsakāmi smagāks kā ASV".

Mūsu laikraksta
pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave,
pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

A. Nulīša viņete

(3. turpinājums)

Bija jau gandrīz vienpadsmit. Vēl stunda, tad veikalu slēgs. Un tad? —

Sarunu atsāka Imants.

„Kas tas Ziemelis tāds?"

Inta pacēla skatu.

„Tu vēlies zināt, kas viņš un ko viņš dara, vai kādas viņa attiecības ar mani?"

Bet spraigums Imantā jau atkal bija zudis.

„Vienalga . . . Attiecības? Ir jau tikai vienas attiecības . . . Un bez tam — tās man svētku aktā pietiekami apgaismoja. Vagulāna kundze un tā otra . . . kā tak viņu sauca? . . . Bet tu visu laiku skaties pulkstenī . . . ka es tevi neaizkavēju? Varbūt jums šim vakaram vēl kāda noruna?"

Inta piecēlās.

„Iesim, Imant. Pirmajai reizei pēc desmit gadiem laipnību pietiks."

„Iesim? Uz kurieni?" smīns viņa lūpās kļuva asāks. „Tu pie manis vai es pie tevis? Tu zini — mēs esam vīrs un sieva; to tu nupat man nepārprotami izskaidroji. Ka likums atzīst tikai pirmo laulību."

Viņa ilgi neatbildēja. Kā piecēlusies, viņa palika stāvot un nekustēdamās raudzījās Imantā. Ilgi, atklāti, bet — dzedri.

„Uz kurieni? Katrs uz savām mājām, Imant. Kur lai citur divi sveši cilvēki iet rudens vakarā, ja ne katrs uz savām mājām? Jo mēs taču viens otram esam kļuvuši sveši, vai nē?"

„Sveši?"

Viņš nopūtās un it kā sabruka sevī. Intai pieceļoties, viņš bija palicis sēdot, un tagad raudzījās viņā no apakšas uz augšu un redzēja, ka viņas nāsis viegli drebēja — tā tas bija vienmēr bijis, kad Inta bija satraukta, bet ārēji centās satraukumu neizrādīt. Tikai tas, ka viņa cimdu jau otro vai trešo reizi vilka rokā un atkal ģērba nost, rādīja, cik ļoti viņa bija saviļņota. Tas — un trīcošās nāsis.

Bet līdzi tam ir roku kustībās, ir stājā bija iezadzies kaut kas agrāk nemanīts — kāds nepazīstams skaudrums, kaut kas tvirts un stingrs, kaut kas, kam īstā vārda viņš nevarēja atrast, bet kas tomēr tur bija.

„Sveši? Laikam gan, Inta. Bet piesēdies, parunāsim vēl brīdi. Kas zina, kad atkal redzamies . . . Jo iepazīties jau var tikai kopā esot un runājoties. Tā jau mēs reiz viens otru iepazinām un . . . hm . . . iemīlējām. — Un nedomā, ka tu neesi kļuvusi citāda."

Viņš bija pieskāries tās rokai, kā lūgdams, lai viņa paliktu, un viņa bija paklausījusi.

„Tu esi kļuvusi tik stipra un droša, kā tevi nekad neesmu pazinis. Tu esi — tu esi pieaugusi. Vai tāpēc, ka tev trūka atbalsta un pašai vajadzēja cīnīties? Jeb tas vienmēr jau bijis tavā raksturā, tikai vajadzēja paiet ilgākam laikam, kamēr šīs īpašības attīstījās? Kā tu domā, Inta? Kāpēc tu vairs neesi tāda, kāda biji Rīgā? Kāpēc tu neprasi, kas darāms? Kāpēc negaidi, lai es domāju tavā vietā? Kādreiz tu teici, ka tava lielākā laime pēc kāzām bijusi, ka vairs nevajadzējis pašai domāt un izšķirties. Kāpēc tagad tas tā nav? Kāpēc tagad tu tik noteikti zini teikt, ka mēs iesim katrs uz savām mājām, un ka es esmu nelietis, Moniku pamezdams liktenim? No kurienes šī pārvērtība? Tu taču esi Inta, kam bija bailes no pērkoņa un kas nebija spējīga atraidīt neviena lūguma? — Saki, vai tu vispār pazini vārdu „nē"?"

Sienas pulksteņa lielais rādītājs bija noslīdējis uz pus divpadsmitiem. Apkalpotāja sāka kārtot traukus veikala slēgšanai.

„Es tevi gaidīju, Imant. Desmit gadus. Tās nebija desmit dienas, bet katra diena šais desmit gados bija kā desmit gadi. Un es ticēju, ka tu nāksi. Ka tu esi dzīvs, un ka tu nāksi. Bet es ticēju, ka tas būsi tu. Bet te nu tu esi, un tas neesi tu. Vai tad nav labāk, ja mēs ejam katrs savu ceļu? Tu saki, ka arī es esmu cita. Droši vien — jo tie desmit gadi mani nav glāstījuši. Lai sev un mūsu bērnam izcīnītu cilvēka tiesības šajā citādi brīvajā pasaulē, man bija jāiemācās cīnīties, būt cietai un skarbai, un ja vajaga — kost un skrāpēt. Nedomā, ka es nevēlētos atspiest galvu pie stipra pleca, un ielikt savu roku stiprā rokā. Ai, kā es vēlētos! Bet tad tai arī jābūt labai rokai, ne tikai stiprai vien. Un tava roka vairs nav laba, jo viņā vairs nav līdzjūtības. Viņa vairs grib un zina gādāt tikai par sevi."

2.

Par noslēpumaino ciemiņu, kas vēlā vakarā bija apciemojis Intu, Rembēniete ilgi neklusēja.

„Nekad neredzēts," viņa stāstīja Vagulānietei, „bez mēteļa, noplucis, un kad abi pēc pusnakts pārnāca un mūsējo uzlaida augšā, tad pats vēl ilgi grozījās pa ielu. Es gar aizkara malu noskatīju."

Vērtīgo ziņu Vagulāniete, protams, netaupīja sev, bet — kaut arī bija vēls vakars — steigšus devās ceļā. Ziemeļa kundze viņu saņēma ar saldsēru smaidu un neslēptu prieku, — Vagulāniete nekad nenāca tukšām rokām, viņas ziņu tarbā vienmēr atradās jaunumi.

Viņa nevīlās.

Vagulānietes atklājums bija vērtīgākais, kādu viņa pēdējā laikā bija dzirdējusi.

Tā notika, ka kopš Intas un Imanta satikšanās bija pagājušas tikai trīs dienas, kad par to dabūja zināt arī Ziemelis.

Nākošajā rītā pēc Vagulānietes viesošanās, Ziemeļa kundze piecēlās divi stundas pirms parastā laika un noķēra vīru vēl tieši tai brīdī, kad tas ģērba mēteli, lai dotos uz laborātoriju. Kopš Ziemelis bija runājis par laulības šķiršanu, viņi nebija satikušies, un tāpēc sievas agrā celšanās viņu sevišķi pārsteidza. Bija skaidri redzams, ka viņai kas sakāms. Pieklājības dēļ viņš, labrītu padevis, ievaicājās:

„Tu jau augšā?"

„Jā. Gribējās redzēt, kāds izskatās piekrāpts krāpnieks."

Ievas balsī bija neslēpts uzvaras prieks.

Lai izbēgtu liekām runām, Ziemelis tikai noteica:

„Tā?"

Bet Ziemeļa kundze bija cieši nolēmusi savas zināšanas nepaturēt sev vien.

„Jā. Tieši tā. Vai tu arī zini, ka pa to laiku, kamēr tu tikai vēl meklē ceļu uz jauno laimi, tava jaunā brūte sev jau atradusi laimi pie cita sāniem?"

„Tā?"

„Tevi tas neuztrauc?"

„Katrā ziņā mazāk kā tevi."

Un viņš atstāja sievu izbrīnījušos un neizpratnē saŗauktām uzacīm atspiedušos pie kamīna dzegas, un pats aizgāja.

Bet tas tomēr nebija tiesa, ka ziņa viņu neuztrauca. Darbnīcā Ziemelim visu dienu par to bija jādomā. Pēc darba viņš aizbrauca uz slimnīcu Intai pretī, bet, gandrīz stundu velti nogaidījis, zvanīja uz viņas dzīvokli.

Atbildēja Rembēns.

Nē, Straumēna kundze jau kopš vakardienas neesot mājās, aizbraukušas abas ar meitu, un viņš nezinot, kurp. Neesot arī teikusi, kad atgriezīsies.

Tas arī bija viss, ko viņš uzzināja, jo arī slimnīcā viņam pateica to pašu — izlūgusies pāris dienu atvaļinājumu steidzamu lietu kārtošanai.

Mājās Ziemelis atgriezās saīdzis — neveiksme viņu kaitināja.

Mēteli nolicis, viņš gribēja iet pagrabā, darbnīcā, bet viņu aizturēja sievas balss no augšas stāva.

Viesistabā sēdēja cilvēks, ar ko viņu Pūpols bija iepazīstinājis valsts svētku sarīkojumā.

Tikai — kā viņu sauca?

Bet viesis pats pratās atgādināt savu vārdu.

„Grants. Mēs satikāmies pirms pāris dienām, Ziemeļa kungs. Droši vien, mani vairs neatceraties?"

„Tomēr, tomēr. Jūs izteicāt ļoti neparastas domas par bēgļu pašreizējo dzīvi Vācijā."

„Vai tās tik neparastas?"

„Bez šaubām. — Kā patīk šī zeme?"

„Lieliski. Tas ir, cik no tās esmu redzējis. Bet redzētais — varens. Jums skaists dzīvoklis. Labi iekārtots."

Ziemelis paraustīja plecus, bet neatbildēja. Tad viņš ciemiņam piedāvāja cigareti, un viņi aizsmēķēja. Saruna tomēr mira lēnā un drošā nāvē, jo ne viens, ne otrs to necentās uzturēt dzīvu. Beidzot Ziemelis vairs nenocietās.

„Vai jūs, Granta kungs, mani tikai tāpat atnācāt apciemot, jeb ir kaut kas, ar ko varu jums pakalpot?"

„Pakalpot? Nē . . . " Imants cēlās kājās. „Nē . . . Tikai tāpat — domāju, mūs iepazīstināja, un tā kā šeit man paziņu vēl nav, tad — . . . Bet nu jau arī laiks, nu man jāiet. Un atvainojiet, ja esmu jūs aizkavējis."

Ziemelis viņu neaizturēja, un kad durvis aiz dīvainā ciemiņa bija aizvērušās, viņš vēl ilgi minstinājās, kas Grantam bijis padomā, viņu apciemojot.

No Ziemeļa aizgājis, Imants vēlreiz mēģināja zvanīt Intai. Tai naktī viņi bija aizgājuši katrs savu ceļu — Inta pie Rūtas, viņš — uz savu mēbelēto istabu. Kā kādreiz jaunībā, viņš vēl bija labu brīdi stāvējis uz ielas viņas mājas priekšā un redzējis, kā logā iedegas un uzliesmo spuldze, kā tiek aizvilkti aizkari, kā atkal izdziest uguns, un tad viņš gandrīz līdz rītam bija staigājis pa tukšajām ielām un pa laikam atgriezies un paskatījies logā, aiz kuŗa viņš zināja Intu un Rūtu, un nevarēja saprast, kā tas var būt, ka desmit gadus cerētais un gaidītais beidzot gan ir iegūts, bet tai pašā brīdī atkal izslīdējis no rokām.

(Turpinājum sekos)

VĀCU RAKSTNIEKS STĀST

ĢIRTS SALNAIS

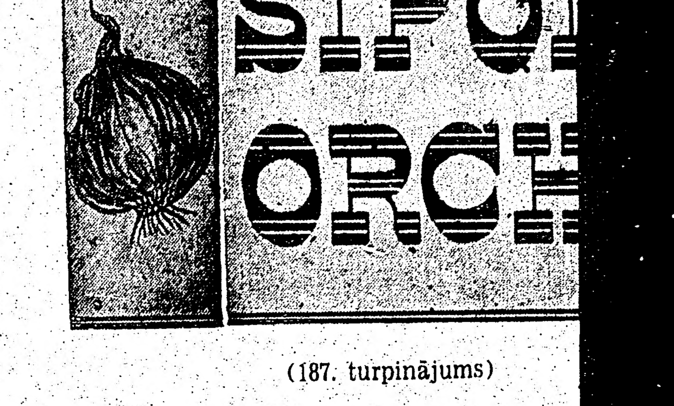

(187. turpinājums)

...RISKAJĀ DARBĀ

desmit sievietes tika ievēlētas Tautas vietnieku namā. Pašlaik trīs sievietes ir Tautas vietnieku namā un sešas provinču parlamentos — pa divām Britu Kolumbijā, Albertā un Saskačevanā.

Pirmo sievieti senātori — Klerini Vilsoni — iecēla 1930. g., sekojot Karaliskās privātās padomes lēmumam, ka sievietes ir atzīstamas par „personām" Britu Ziemeļamerikas akta nozīmē, tātad pielaižamas arī Senātā. Šis lēmums bija kulminācijas punkts ilgai cīņai, ko izcīnīja piecas Albertas sievietes Džudijas Emilijas Merfijas vadībā. Tagad piecas sievietes ir senātores.

Tikai 1957. g. pirmoreiz sievieti iecēla par Federālā kabineta locekli. Šo godu ieguva Elene Ferklo, kas kļuva par valsts sekretāri pēc jūnija vēlēšanām. 1958. g. maijā Elena Ferklo kļuva par Immigrācijas ministri. Provincēs pašlaik sievietes ministru kabinetos nav.

Margareta Miere ir pirmā Kanadas sieviete, kas sasniegusi sūtnes stāvokli. Viņu iecēla par sūtni Izraēlā p. g. septembrī.

Pašvaldību iestādēs Kanadas sievietes ir darbojušās ciemu un pilsētu padomēs un izglītības valdēs jau daudzus gadus. Dažas no viņām ir kļuvušas pat par pilsētu galvām.

Kanadai ir dažas sievietes, izcilas tiesneses; pirmā bija Edmontonas tiesnese Emilija Merfija. Merfiju 1916. g. iecēla par policijas maģistrāti, un viņa bija pirmā sieviete visā Britu imperijā, kas ieņēma šādu posteni.

Pēdējos gados sievietes uzrāda lielu progresu nodarbinātības laukā. Gandrīz pusotra miljona sieviešu 1957. g. bija iesleguŝās darba armijā, bet mazliet vairāk par pusmiljonu (665.000) 1931 gadā. Tomēr Kanadā sievietes nav tikdaudz nodarbinātas kā Lielbritanijā vai Savienotajās Valstīs. 1957. g. jūnijā 37% ASV un 34% Britanijā no visiem nodarbinātiem bija sievietes, pret tikai 24% Kanadā.

Tagad Kanadā sievietēm iespējama liela darba dažādība, piem., 1951. g. 8% sieviešu strādāja archīva darbos, 38% laboratorijās, 17% statistikā, 8% zobu technikā, 2% veterinārārstniecībā u. t. t. Sievietes darbojas arī zvērinātu grāmatvežu, architektu, ķīmiķu, metallurgu, dentistu, inženieru un mērnieku profesijās. Daudz sieviešu strādā par skolotājām un slimo kopējām. Kanadā biroja darbos 58% vietu ieņem sievietes. Šī gadu simteņa sākumā šai darbības laukā galvenokārt strādāja tikai vīrieši.

...nogaidījis, zvanīja uz viņas dzīvokli.
...mbēns.
...na kundze jau kopš vakardienas neesot
...kušas abas ar meitu, un viņš nezinot,
... teikusi, kad atgriezīsies.
... viss, ko viņš uzzināja, jo arī slimnīcā
...o pašu — izlūgusies pāris dienu atvaļi-
...nu lietu kārtošanai.
...elis atgriezās saīdzis — neveiksme viņu
...
...is, viņš gribēja iet pagrabā, darbnīcā,
...ja sievas balss no augšas stāva.
...ēdēja cilvēks, ar ko viņu Pūpols bija ie-
...s svētku sarīkojumā.
...iņu sauca?
...ts pratās atgādināt savu vārdu.
...s satikāmies pirms pāris dienām, Zieme-
...vien, mani vairs neatceraties?"
...nēr. Jūs izteicāt ļoti neparastas domas
...zējo dzīvi Vācijā."
... neparastas?"
... — Kā patīk šī zeme?"
...s ir, cik no tās esmu redzējis. Bet redzē-
...ums skaists dzīvoklis. Labi iekārtots."
...austīja plecus, bet neatbildēja. Tad viņš
...vāja cigareti, un viņi aizsmēķēja. Saru-
...lēnā un drošā nāvē, jo ne viens, ne otrs
...urēt dzīvu. Beidzot Ziemelis vairs neno-
...
...anta kungs, mani tikai tāpat atnācāt ap-
...aut kas, ar ko varu jums pakalpot?"
...Nē . . ." Imants cēlās kājās. „Nē . . .
...lomāju, mūs iepazīstināja, un tā kā šeit
... nav, tad — . . . Bet nu jau arī laiks,
...Un atvainojiet, ja esmu jūs aizkavējis."
...u neaizturēja, un kad durvis aiz dīvainā
...izvērušās, viņš vēl ilgi minstinājās, kas
...padomā, viņu apciemojot.
... aizgājis, Imants vēlreiz mēģināja zvanīt
... viņi bija aizgājuši katrs savu ceļu —
..., viņš — uz savu mēbelēto istabu. Kā
... viņš vēl bija labu brīdi stāvējis uz ielas
...iekšā un redzējis, kā logā iedegas un uz-
... kā tiek aizvilkti aizkari, kā atkal izdziest
... viņš gandrīz līdz rītam bija staigājis pa
... un pa laikam atgriezies un paskatījies
...viņš zināja Intu un Rūtu, un nevarēja sa-
...ar būt, ka desmit gadus cerētais un gaidī-
... ir iegūts, bet tai pašā brīdī atkal izslīdē-

(Turpinājum sekos)

VĀCU RAKSTNIEKS STĀSTA PAR BALTIJAS ZEMĒM

Vācu rakstnieks Edzards Šāpers (Schaper) pēckaŗa Vācijā ir viens no visvairāk lasītiem „jaunākās paaudzes" rakstniekiem. Šinī gadā viņš ieguvis pat atzinības balvu — „Der deutsche Schrifttumspreis". Mūs, latviešus, viņš var interesēt kā dedzīgs Baltijas valstu draugs. Kaut gan valsts vācietis pēc izcelsmes, viņš vēl pirms kaŗa bija izvēlējies Igauniju par savu jauno tēviju, vēlāk viņš pieņēmis Somijas pavalstniecību un arī tagad aizstāv Baltijas valstis savos priekšlasījumos un rakstos. Pat viņa romānu saturs ir parasti ņemts no Baltijas zemēm; viņš ir Baltijas telpas dzejnieks šī vārda īstajā nozīmē. Vāciete, kas personīgi pazīst Šāperu, raksta par viņu: „Er liebt das Baltikum heiss."

Šāpera dzīves gājums ir notikumiem bagāts, spilgtas aktīvitātes pilns un savā ziņā atgādina romānu.

Edz. Šāpers ir ķeizariskās Vācijas virsnieka dēls; viņa ģimenes saknes ir meklējamas Hanoveras novadā. Jaunībā viņš kaislīgi nododas mūzikas studijām, ar lielām grūtībām pelnot pats sev iztiku. Jau 16 gadu vecumā viņš strādā mazā Vestfāles provinces teātrī, bieži cīnoties ar badu un aukstumu; vēlāk kļūst par režisora palīgu Stutgartes „Landestheater" operā. Jau 20 gadu vecumā viņš uzraksta vairākus stāstus, dzejas un divus romānus.

Savādas trauksmes dzīts viņš 1927. g. atstāj savu līdzšinējo inteliģenta darba lauku, kļūstot par dārznieku un vēlāk par matrozi. Liekas, viņš ir gribējis izbaudīt visas dzīves grūtības un postu, lai to vēlāk atspoguļotu savos rakstos. Šis smagais un drūmais posms viņa mūžā izbeidzas 1930. g. ar viņa nomešanos uz patstāvīgu dzīvi Igaunijā (Tallinā), kur viņš arī nodibina laulības dzīvi, un nu sākas viens no viņa dzīves laimīgākajiem periodiem, kad viņš ar sajūsmu nododas literārai darbībai. Drīz vien viņš nonāk konfliktā ar Hitlera režīmu Vācijā, kaut arī nav ne semīts, ne marksists. Šāpera pasaules uzskats neatbilst Hitlera Vācijas garam. Tādēļ viņš arī neseko Baltijas vāciešu repatriācijas akcijai, bet paliek Igaunijā līdz krievu iebrukumam 1940. g. Tad viņam izdodas aizbēgt uz Somiju, kuŗas pavalstniecību viņš pieņem. Šo soli viņam diktē viņa dziļākā pārliecība un simpatijas pret somu tautu. 1944. gadā viņš no jauna spiests bēgt uz Zviedriju, kur viņš ir laukstrādnieks, tulkotājs u.t.t.

Tikai 1947. g. līdz ar viņa iekārtošanos uz patstāvīgu dzīvi Šveicē, viņš atkal var nodoties literāram darbam. Šo darbu tomēr bieži pārtrauc Šāfera ceļojumi un priekšlasījumi ārpus Šveices robežām. Ir tiešām jāapbrīno viņa jauneklīgā enerģija un darba spējas. Savos priekšlasījumos, kuŗi ir vēlāk pa daļai publicēti grāmatās, viņš skaŗ gandrīz visas mūsu laikmeta problēmas — ne tikai politiskās, bet arī filozofiskās un reliģiskās. Vācijā tie ir ļoti labi apmeklēti, — bieži pat pārpildīti, un klausītāju rindās ir daudz vācu jaunatnes. Vācu prese sniedz par tiem ļoti atzinīgas atsauksmes.

⁂

Viens no Šāpera priekšlasījumiem ir veltīts tieši Baltijas valstīm („Aufstieg und Untergang der baltischen Staaten"), un ir vēlāk publicēts grāmatā „Untergang un Verwandlung" (izd. Nymphenburger Verlagshandlung — München). —

Ir jābrīnās, ka vācu tautības rakstnieks ir varējis sniegt tik labvēlīgu Baltijas tautām vēstures faktu apgaismojumu — bez jebkādiem nacionāliem vai sociāliem aizspriedumiem.

Sākumā autors sniedz īsu, saistīgu pārskatu par Baltijas telpas vēsturi, nenogrimstot sīkumos, kā tas, diemžēl, bieži notiek mūsu propagandas izdevumos. Viņš piemin Lietuvas lielvalsts stāvokli Viduslaikos „no Baltijas jūŗas līdz Melnai jūrai", Latvijas un Igaunijas kolonizāciju ar varu 13. g s, smago dzimtbūšanas laikmetu, ar apbrīnošanu runā par tautas atmodu Baltijas zemēs — par spīti vācu un krievu radītajiem saimnieciskajiem un politiskajiem spaidiem, min Kr. Barona lielo dainu vākšanas darbu, mūsu Dziesmu svētkus u. c. Viņš nebaidās arī minēt faktu, ka cara laikā vācu muižnieki Igaunijā aizkavē ģimnazijas dibināšanu ar igauņu mācības valodu, jo „izglītību esot iespējams iegūt tikai ar vācu valodas palīdzību." Viņš īsi piemin arī 1905. g. revolūciju un nihilisma, antikristīgā un arī antinacionālā marksisma „importu" no Krievijas.

Šāpers sevišķi pasvītro Baltijas zemju „bufera telpas" lomu, minot pie tam vienu otru vēsturnieku maz izceltu domu. Viņš uzsveŗ, ka jau Viduslaikos, kad Rietumeiropu apdraudēja tatāru uzbrukums, Baltijas tautu dzimtene uzskatīta par „propugnaculum christiānitatis", atzīmē, ka jau pāvests Inocentijs III redzējis Baltijas telpā „dabisko tiltu starp rietumiem un austrumiem." Viņš konstatē arī faktu, ka 16. g.s. krievu „mesianisma" resp. ekspansijas tieksmes bijušas spiestas apstāties tieši pie Baltijas robežām un citē avīzē „Izvetija" 1918. gadā rakstītos vārdus, ka Baltijas zemes ir „šķērslis Krievijas ceļā uz Rietumeiropu, šķērslis mūsu revolūcijai . . . Baltijas jūŗas ostu iekaŗošana dotu Padomju Savienībai iespēju veicināt revolūcionāro kustību Skandināvijas zemēs un līdz ar to pārvērst Baltijas jūŗu par Padomju revolūcijas jūŗu." Pēc dziļi reliģiozā Šāpera domām, Baltijas valstis arī 19.8. g. ir bijušas kristiānisma aizsargvalnis (propugnaculum christianitatis), jo arī boļševisms ir ateistisks, kaut arī cieši saistīts ar veco 16. g. s. Maskavas valsts „mesiānisma" ideju (Šāpers acīmredzot domā šeit Maskavas valstī radušos teoriju par „trešo Romu").

Ar lielāko apbrīnošanu Šāpers runā par pašu Baltijas valstu dibināšanas faktu, — par 3 tautu drosmi dibināt valstis brīdī, kad tām draudēja briesmas no visām pusēm: no komūnistiskās Krievijas un no krievu reakcijas Judeniča un Bermonta-Avalova personās, no vācu sensenās uztveres, ka Baltijas telpa ir agrākā vācu kolonizātoru zeme u. c. Izjustiem vārdiem Šāpers aizrāda, ka Baltijas valstis spīdoši izturējušas savu brīvības cīņu uguns kristības — par spīti lieliem upuŗiem un izpostītai zemei. Runājot par mūsu kaŗeivju drošsirdību, viņš atzīmē, ka jau Hindenburgs 1. pasaules kaŗā nosaucis latviešu strēlniekus par „mirdzošām zvaigznēm ienaidnieka frontē."

Tālāk viņš cenšas attaisnot pat mūsu agrārreformu, kā politisku nepieciešamību, minot, ka ap 20. g. s. sākumu no 100 latviešiem bijuši vēl 75 bezzemnieki.

Šāpers sevišķi pasvītro, ka Baltijas valstis nodrošinājušas savu mazākumtautību stāvokli ar priekšzīmīgiem likumiem. Viņš ar nekautrējas uzsvērt, ka mazākumtautībām nu bijusi izdevība pierādīt, vai viņu dzimtenes mīlestība ir stiprāka par privilēģijām, ko mantojām no senčiem. Pēc viņa domām, tieši daudzu tautību koeksistence vienā telpā piešķīrusi Baltijas valstīm garīgu rosību un īpatu šarmu. Pēc vecās Krievijas sabrukuma un Padomju Savienības noslēgšanās aiz „Ķīnas mūŗa" Baltijas telpā krustojušies un apaugļojušies rietumu un austrumu kultūras elementi.

Šāpers uzsveŗ Baltijas valstu Rietumu orientāciju, bet aizrāda arī, ka Baltijas valstis nav kavējušas Krievijas eksportu uz rietumiem.

Savas esejas noslēgumā Šāpers Hitlera un Staļina paktam, kas iznīcinājis miljoniem cilvēku un radījiis Austrumeiropā „apokaliptisku postu", nostāda pret britu poltiku, kas liegusies akceptēt Padomju Savienības prasības attiecībā uz Baltijas valstīm.

Šāpers tēlo arī komūnistu rīkotos apvērsumus dažādās valstīs, kas visi radīti pēc viena šablona — ar demonstrācijām, pseudovēlēšanām, „bīstamo" personu likvidēšanām naktīs u. c., bet Baltijas valstis bijušas pirmais upuris šo apvērsumu rindā.

Ar rūgtu ironiju Šāpers piemin arī vācu okupācijas „brūnos komisārus" Baltijas zemēs un šīs okupācijas prasītos upuŗus", nekad dzīvē neīstenoto Atlantijas paktu u. c.

Baltijas tautu slepenā un atklātā pretestība sarkanajiem okupantiem un Baltijas emigrantu organizēšanās brīvajā pasaulē liecinot par šo tautu nepārvaramo tieksmi uz brīvību un neatkarību. Savas esejas beigā Šāpers izteic cerību uz humānāku cilvēku paaudzi nākotnē un uz solidāritātes sajūtu attiecībā pret vajātām un apspiestām tautām. Viņš nobeidz ar franču politiķa vārdiem: „Neviena tauta nevar justies tiešām brīva, kamēr ir jel viena vienīga apspiesta tauta."

Lasot minēto eseju, šķiet, ka neviens no mums pašiem nebūtu aizstāvējis mūsu lietu labāk un dedzīgāk kā viņš.

A. Augenberga

Nobeigumā: E.Šāpera daiļdarbi.

Ed. Freimanis

ŪPJIEM ŠĶIŖOTIES

(Veltīts Dzintaram un Modrim)

Pirms klīšanas aizgājām ciemā,
Lai aizmirstu vilkaču gadus,
Lai smagajā svešuma ziemā
Vēl satiktu mīļotos radus:

Mēs skatījām sapnī Van Deiku
Un zeltu, kas brokātos austs.
Sen aizmirstu, skumīgu teiku
Mums vēstīja Lēnava Fausts.

Kad apklusa Lehāra valsis,
Vēl gaisā bija savādas šalkas:
Mēs dzirdējām sendienu balsis —.
Mūs aizsauca nemiers un alkas.

TUVOJAS PRESES BALLE

PRESES PĪLE ŠUJ VAKARTĒRPU, DRUKAS VELNS — FRAKU.

LPB Kanadas kopas valde bija sanākusi uz paplašinātu sēdi, lai sadalītu pienākumus un pārrunātu norisi šīs sezonas Preses balles sarīkojumam, kas notiks 23. janvārī Kolumba zālē, Toronto. Preses balle, kā parasts, arī šogad sola izvērsties par vienu no īpatnējākiem, krāšņākiem un gaidītākajiem sarīkojumiem, par ko jau laikus interesējas gan dāmas, lai šūdinātu jaunus tērpus, gan kungi, lai pasūtinātu galdiņus. Tie šogad būs rezervējami par $1,- no personas Lotus puķu veikalā, kur balles apmeklētāju ērtības labad varēs iepriekš iegādāties arī ieejas biļetes, lai izbēgtu no drūzmēšanās vakarā pie kases. Galdiņi, kā parasts, būs klāti ar atspirdzinājumiem, augļiem un cepumiem, balles viesus apciemos arī tradicionālais preses piles un drukas velna izdevums — iespiestā Preses pīle. Netrūks arī ceptās pīles izloze, tāpat spirdzināties varēs pie boles galda un citiem jaukumiem.

Priekšnesumus balles ievadam un deju starpbrīžos sniegs E. Ošiņas Bērziņas baletskolas vecākā kursa audzēknes, par romantiskām gaismām dejotājiem gādās V. Turķis, bet polonēzi vadīs N. Švānebachs.

Kanadas preses ļaudis saņēmuši arī laipnu ielūgumu doties uz līdzīgu balli un literāro rītu pie Bostonas kollēgām, bet tā kā abās pilsētās sarīkojumi notiek vienā nedēļas nogalē, šogad nebūs iespējams šo ceļojumu īstenot, atliekot šādu draudzīgu turneju apmaiņu uz nākošo gadu.

● LPB Toronto kopa rīkos 8. februārī referātu un diskusiju vakaru „Prese un sabiedrība", ar red. M. Čulīša referātu un V. Upeslāča korreferātu par šo tematu. Cik paredzams, sarīkojums notiks YMCA's telpās, pl. 5 p.p. Ieeja būs pret ziedojumiem, mācības iestāžu audzēkņiem brīva.

KĀRLIS ZĪTARS - PA ZAĻAJĀM TEKĀM

50 GADU MEDNIEKA GAITĀS. IMANTA KOPENHĀGENĀ. 1958. OJĀRA JĒGENA IETĒRPS. 200 LPP. 8:0.

Grāmatu tās autors veltījis saviem trim dēliem.

Šī nav K. Zītara pirmā atmiņu grāmata. Vienu — „Medības un nedarbi" — viņš uzrakstījis savā medību suņa Kina piemiņai. Viņš daudz rakstījis žurnālā „Mednieks un Makšķernieks" un boļševiku laikā šī žurnāla pāris numurus arī rediģējis. Grāmata „Pa zaļajām tekām" īpaši patiks medniekiem un makšķerniekiem, jo tanī ir mednieku un makšķernieku, arī vēžotāju stāsti. Cik šiem stāstiem var ticēt, tā ir cita lieta, jo arī grāmatas autora tēvs reiz sacījis: „Vai tu nezini, ka **mednieki melo pat vilku no meža laukā**" . . . (13. lpp.)

Autors ir veicīgs stāstītājs: kad viņu „par viņa nesavaldīgo muti" Simoras darba pārvaldes priekšnieks Austrālijā nosūta uz Bradfordas mežiem malku cirst un zāģēt (viņš priekšniekam bija sacījis: „Žēlīgais kungs, man ir trīs zēni, vai drīkstu jautāt, cik jums ar b r ū t i ir bērnu?") — viņam tur piemirkušie eukaliptu kluči bija par smagiem, bet pirmās nedēļas beigās viņa uzdevumi tomēr bija noskaidrojušies: viņu sauca no vienas strādnieku grupas pie otras, lai viņš stāsta anekdotus.

Grāmatu tās autors iesāk ar savām bērnības dienu atmiņām, kad viņam, vakarā zvaigznēs lūkojoties, liekas, ka lielais Dzīves lēmējs ieraksta viņa Likteņa grāmatā, ka viņš visu savu mūžu ar sirdi un darbiem paliks pie zemes un mežiem.

Interesanti pastāstīts par 1905. gadu.

Savas mednieka gaitas uz zaķiem Kārlēns uzsāk ar — slotas kātu. Pēc tam pienāk brīdis, kad viņš tur rokās īstu medību bisi. Kad iesāk iet Lubānas ministrijas skolā, nošauj pirmo stirnu. Skolā viņš pārdod savus ābolus, lai varētu nopirkt pats sev bisi, jo tēvs savu vairs negrib dot: par daudz šaujot. Viss brīvais laiks viņam aiziet mežā. Viņš staigā arī malu mednieka gaitās Lubānas muižas mežos. Viņa doma ir tāda: ja muižnieks var medīt latviešu īpašumos, viņš ies un šaus muižnieku mežos.

Pēc tam viņš nonāk Taškentā, Vidusāzijā, pie brāļa, kas tur ir Zemstes pārvaldes pārzinis visā Turkestanā. Tur autors iet uz fazānu medībām, pīlēm un zosīm.

Ir visādi raibu raibie piedzīvojumi. Kādreiz kopā ar brāļa cepļu techniķi nošauj — 72 putnus!

Tad Krievijā izceļas revolūcija.

Ļoti interesantas ir lappuses par Taškentas latviešiem. Pēc revolūcijas par Taškentas milicijas priekšnieku iecēla Cīruli, strādnieku un zemnieku padome par zemkopības komisāru ievēlēja Laveniekovu un par apgādes komisāru — Liepu. Vēlāk Cīruli no Taškentas pārcēla par milicijas priekšnieku uz Maskavu. Cīruļa palīgs bija latvietis — Dzērve. Zītars izsniedza pret receptēm viņa iegādes atļaujas. Katru rītu uz viņu rindā gaidīja 200-300 personu. Latvieši, liekas, tika apmierināti visi. Kādreiz latviešu līdotāji, pasniegdami viņam recepti divām pudelēm viņa, paši savā starpā sarunājās: „Redzēs, vai šis šmurgulis dos arī, vai ne?" Zītars uzlika savu rezolūciju un, pasniegdams recepti atpakaļ, teica latviski: „Šis šmurgulis jums, latviešu ļurkubiksiem, izrakstīja kasti vīna." Latviešu vidū bijuši arī daži dūšīgi kaŗotāji, un, kad Bucharas emīrs nepadevies jaunajai iekārtai, viņu savaldīt devušies arī šie latvieši. Īsā laikā lieta bijusi darīta. Pēc tam strēlnieks Freijs gaužām glezmaini tēlojis, kā dzīvojušas emīra trīssimt skaistās sievas. Daiļas un ugunīgas! —

Zīmīgas ir šīs nodaļas pēdējās rindas: „Neviens otram neprasījām, pie kādas partijas kuŗš pieder. Sagājāmies viens ar otru. Latvietis meklēja latvieti. Latvietis latvietim palīdzēja, — baltais glāba sarkano, sarkanais glāba balto. Mums nebija vēl valsts, — mēs bijām tikai tautieši- latvieši. Mums nebija vēl ko dalīt, nebija vēl, ap ko plēsties." —

Un tad uznāk vēlēšanās braukt mājās. To dara pāri par 200 latviešu. Lopu vagonos. Ir ceļā 33 dienas. Brālis ir ešelona komandants. Pārbrauc necerēti labi, bez slimošanas, bez zaudējumiem. Un atkal kaue kas zīmīgs: brālim paldies pasacīja un roku spieda tikai viens vienīgs no pārbraucējiem, kāds Rīgas v ā c i e t i s. Uz perona klāt pienācis arī Marcinkēvičs, čigāns, kas braucis līdz no robežas, arī lopu vagonā. Sacījis brālim:

„Nu tū, kungs, arī atbrauci bez biļetes! Uz vasaru es aizbraukšu ciemos pie tevis, bet saki tu man, kur tad tavas mājas ir?"

Brālis nosmīn un atteic, ka viņam māju nemaz nav.

„Ak tad tā, ak tad tā!", turpina Marcikēvičs, „tad jau tāpat kā man, tāpat kā man!" —

Jā, pienāca pēc dažiem gadiem laiks, kad latvieši atkal braukāja bez biļetes, pa visu pasauli, meklēdami sev mājas.

Autors iestājas mežkopības fakultātē, uzdzīvo. Sāk trūkt naudas. Meklē darbu, un viņu nosūta uz Ugāles virsmežniecību pārzināt un vadīt prezidenta un diplomātiskā korpusa medības. Seko apraksti par tām. Stāstīts arī par cīņām ar malu medniekiem un nobeidz: „Tā mēs cīnījāmies un tā sargājām savas jaunās valsts un savas dzimtenes zaļos mežus."

Un tad vēl tā lielā dzeršana!

Uz zemkopības ministra Markus Gailīša rīkojumu Ugālē medību rajonā izbrūvē ļoti stipru alu — kādu Lubānā brūvē, „tad tā lieta ir droša!" Kad Mežu departamenta direktors, docents Melderis izdzeŗ dažas glāzes — viņš „skatās baltām acīm uz mums un saka, lai tam alum lejot klāt ūdeni: tik stipra velna tak nevarot dzert . . . Ja to lies sivēnam uz astes, tas tūliņ kvieks!" . . . Pēc medībām milzums dzinēju apdzērās no vienas nelielas muciņas. Un tā — pastāvīgi: kur medības vai makšķerēšana, zveja, vienmēr arī iedzeršana.

Par ētiku un aistētiku medībās — autors sakas, ka viņš nezinot, kāda tad medībās tā ētika un aistētika. Bet kādā citā vietā (122. lpp.) par agronomu Bormani viņš raksta, ka Bormanis ir ļoti solīds un ētisks mednieks.

Kad nomirst autora māte, tad tikai viņš sajūt, cik maz viņa dzīve atbilda tai, ko māte gribēja redzēt. „Es esmu dauzījies kā akls putns naktī pa biezu mežu. Skaistākā balva, ko viņa no manis sev vēlējās, bija: redzēt mani ar nobeigtu izglītību nopietnā darbā. Ai piedod, piedod, māt, es vēl labošos" (Grāmatas 115. lpp.).

Medību pārziņa un vadītāja posteni likvidē. Divdesmit deviņi gadi vecs būdams, viņš pāriet uz Rīgu un atjauno studijas. Viņš pārdevis savu mantojuma daļu brālim. Šī nauda deg kabatā. Un tomēr viņš nobeidz studijas kā agronoms. Lasa priekšlasījumus Latgalē. Par viņu kāda latgalieša atsauksme: „Tis bija gon strogijs kai valns, bet lobs gon naškeists!"

Vēlāk Z. ieceļ par Talsu un Ventspils apriņķa inspektoru. Bet viens „amats" viņu pavada arī šeit: kad Sārcenes ezerā izvelk 15 un 20 mārciņu smagas līdakas, otrā dienā sanāk visi draugi — dzert līdaku bēres. Lielas bēres. Vai tas piedtras mazpulku inspektoram, jaunās paaudzes audzinātājam, par to nav padomāts. Tālākais ceļš — Liepājas, Kuldīgas un Aizputes mazpulku inspektors, bet pēc tam, kad, ar motociklu braucot, pārlauzis kāju, viņu ieceļ par palīgu Zemkopības ministrijas dārzkopības nozares vadītājam.

Z. noorganizē arī Mednieku biedrību, sarīko medības, pēc kam — „pirmdienās vilkāmies uz darbu stīvi kā vilki . . ."

Tad krievi okupē Latviju. Autoram piedāvā darbu medību inspekcijā. Viņš saprot, ka tas ir tas labākais. Tālāk seko dažādu piedzīvojumu apraksti sarkanajā, 1940./41. gadā.

Vācu okupācijas laikā jaunsaimnieku līderis Ādolfs Blodnieks pārņēmis savā pārzināšanā visas dzelzceļa bufetes, un autors dabū Jūrmalas bufešu inspektora vietu, vēlāk mežziņa vietu Nīcā. Par nīceniešiem autors paironizē par to, ka tie bieži nākuši pie viņa ar šķībām padusēm un, nezinādami tiešu ceļu uz kanceleju, bieži vispirms iemaldījušies virtuvē.

(Nobeigums 8. lpp.)

ĢIRTS SALNAIS

(187. turpinājums)

Divu klusu ielu krustojumā šaurā leņķī, iekšpus privātīpašuma žoga, resns elektriskās strāvas transformātora stabs šķita sacenšamies augstumā ar piramidas paskata mākslīgi celtu kalniņu, kuŗa īsto veidu apslēpa kaļķakmens terasēs saaudzēti augsti kadiķi un dievkociņi. Glauzdamies viens pie otra, mēnesnīcas spokainās un attālās dzīvojamās ēkas logu gaismu sajukumā, krūmu kopumā sakļāvās vienā masā un izskatījās kā bārdains, augšup sasliets kazas smakrgals, bet, mājas gaismām izdziestot, it kā pārvērtās pasakaini lielā, brūngani melnā krievu caru Monamachu dinastijas cepurē, retiem, gaišiem dolomita gabaliem vizot, kā atsevišķiem, bālganiem briljantiem.

Kad mājas otrā pusē ierūcās un aizdūca daži auto, bet logos pēkšņi izdzisa gaisma, ielu krustojumā, pretī vientuļajam bārdainam uzkalnam, kaut kas atdzīvojās. Pie žoga leņķa smailes piestāja elektrības uzņēmuma techniķa darba mašīna. No tās izlēca divi vīri, un, bijis — nebijis pieslēja stabam pāri sētai sakabināmās kāpnītes, un paši, viens otram palīdzot pārcelt pasmago nesamo, pārmetās sētas otrā pusē. To nogaidījis, arī braucējs izlēca no auto, saņēma no pirmējiem atritinātu melnu vadu, iekoda zobos un meistara paradumā, uzkāpis pie transformātora slēdžiem, steigšus izdarījis kādu savienojumu, pats nokāpa lejā un, jau vākdams nost kāpnes, klusi pajautāja, vai vadā ir strāva? Viena vīra rokā uz mirkli iedegās un apdzisa spuldzīte.

„Kārtībā," pats savam jautājumam atbildēja techniķis, piebilzdams: „Pēc divām stundām atbraukšu un pievākšu vadu." Viens no vīriem caur žogu pasniedza viņam naudaszīmi, un elektriķis aizbrauca. Naudas devējs palika, kur bijis, pie sētas, piestiprinādams vadu stabam tuvu zemei, kamēr otrs, ritinādams no nelielas spoles, pārstiepa to pāri kājceliņam un, celdams pakāpi pa pakāpei uz augšu pasmago saini, rāpās uz kalniņa virsotni, drīzi nozuzdams augšējā kadiķu audzē. Otrs, senā indiāņu mākā un rūpībā, apráusa kājceliņa smiltīs vada posmu un un atgriezies palika kā pielipis sētas čuguna redelēm. Pēc brīsniņa pie dārza stūŗa gandrīz bez skaņas pieripoja liels, melns limuzīns — kā nāves rati — un apstājās, motoram pukstot gandrīz nedzirdami. Lejup noslīdēja priekšējā loga stikls, un pāri tā malai izbāzās no auto Briljantīna spožā galva — kā dzeltena, gluda un spodra melone.

„Jūs esat vietā?" viņš čukstēja. Vīrs, nedzirdējis, atbildēja jā. „Atcerieties — maksāšu tikai par labu, skaidru fotouzņēmumu un par labi saprotamu ieskaņojumu lentā."

„Būs kārtībā," teica vīrs pie sētas.

Gludā dzeltenā melone ieslīdēja auto tumsā kā rakūns ozola dobumā, un mašīna, izdarījusi pretlikumīgu apgriezienu krustcelēs, aizbrauca, no kurienes nākusi. Vīrs lejā vēl apčubināja elektrības vadu uz celiņa un, klusiem zagļa soļiem piečāpojis pie kalniņa apakšējās terases, sāka vingri rāpties augšup, drīz pazuzdams krūmu augšējā biezņā.

Zāļu laukumos, pakrūmēs, koloniju stila mājā šķita vairs nekustamies ne pele. Mēness, kā bezgalības valsts ģērbonis, plaka pie nakts debesu maigi zilganās krūts. Mājas divstāvu lieveņu slaidās, baltās kolonnas krēslā spīdēja kā ziloņkaula šķēpi, izdurti baismīgi un pārdabiski piepampušām faķīra lūpām.

Tad, nakts mierā tālu dzirdami, nograbēja ēkas durvis, niķīgi iečirkstējās viru automatiskie aizvari. Gaŗš, tievs stāvs, līdz gurniem plandot vēdeklīga kažokādas jakai, mēnesnīcas mestas, gaŗas stakļainas ēnas pavadīts, lingoja pāri zāļu laukumiem, ieplakās nozuzdams rodendronu krūmu starpā, un atkal parādīdamies. Kaut kur no iekšpilsētas puses, sprakstēdams un sprauslodams, purkšķēdams un dūkdams tuvojās kāds motocikls. Dzirdot šīs skaņas, gaŗā, šmaugā būte laiciņu sastinga uz vietas, uzspiezdama vienu roku uz sirds. Motocikls, jau kaut kur pavisam tuvumā, pēkšņi nokrācās un apklusa. Roka atlaidās no sirds, gaŗās kājas cēlās augstā platā solī, it kā uz pirkstgaliem laipotu pa rasainām nezālēm, līdz gājējs tika pie kadiķu kalniņa un nozuda tā sānos ierīkotās kāpnēs.

Ievērojamākos notikumus, vasaras un rudens jaukajās dienās, še un tuvākā apkārtnē, sīki pārzināja kardinālputnu invalīdi, cietuši savstarpējās cīņās, sargājot savas sievas. Nespēdami uz laiku pamest mājuvietu, cietušie putni negribot ieguva zināšanas, kuŗas citādi tiem būtu gājušas secen. Redzētais kardinālu ģimenes galvas ļoti pārsteidza, saceļot pašos neskaidras tumšas aizdomas un pastiprinot tieksmi neizlaist no acīm savas otrās puses.

Ik dienas no lielās cilvēku lizdas, jau agrās rīta stundās, sametušies spožos, rūcošos nezvēros, dažreiz baismīgi krācot, citreiz neizturami smirdot, kaut kur aizzuda visi pārējie cilvēciskie radījumi, atskaitot šo tievo, gaŗo. Vasaras dabai ziedot un briestot, laiku pa laikam še parādījās pa kādam citam cilvēku sugas pārstāvim, kam pastāvīgā iemītniece ierādīja, kur un kā apcērpami krūmi un zāle, vai kā aprušināmas, vai no vienas vietas uz otru pārceļamas puķes.

Svešie atnācēji visbiežāk mēdza būt melni, bet netrūka arī ar baltu, dzeltenu, vai — reiz pat — ķieģeļsarkanu ādas krāsu. Kamēr viens, šāds vai tāds, darbojās zālājos vai apstādījumos, tikām pastāvīgā iemītniece to novēroja gan no tuvienes, gan tālienes, tādām stīvām acīm, kā paļučūska vaboli. Tad, laikam gluži nevīļus (bez jebkādas noteiktības, nekā putniem Radītāja nolikto laikos) viņu sagrāba neatvairāma tieksme pēc rotaļām, un viņa aicināja svešinieku aukšā zaļajā kadiķu teltī. Tika ņemts līdzi ēdiens un kāda dzira, kuŗas mazā pelķītē uz galda reiz iekāpis, viens no vecākiem un cienījamākiem kardinālu ģimenes galvām applaucēja kāju pēdas, no peļķes iztvaikajumiem pats uz laiciņu kļūdams jocīgs, — te kā akls ar visu sparu drāzdamies kadiķu vēju slotās, te nokrizdams zemē un mēģinādams nostāvēt uz knābja smailes.

Mielastojot cilvēku pāris kļuva ne mazāk jocīgs. Viņi, protams, nespēja pacelties gaisā, pamest jautrus kūleņus un cilpas, jebšu Radītājs, gluži, kā vienu no putnu sugas izdzimumiem, pingvinus, viņus nav apbalvojis ne spārnu spalvām, ne krāšņām un derīgām astēm. Taču spārnu nevarīgie locekļi snaicījās vienam pēc otra, bet mīkstie knābji sadūrās, smieklīgi saplakdami, it kā tie būtu no pūpēža. Viņi pievilka un atgrūda viens otru, izdodami elsainas skaņas. Visām dzīvām radībām sirdī Dieva iemitinātā noslēpumainā uguns svelmināja viņu vaigus, pašiem pat nenojaušot, ka virs viņu galvām jauno kadiķu skuju tikko izbāztie bālgani zaļie knābīši sačervelējās un uz laiciņu apstāja augt. Rotaļai turpinoties, viņu acīs iekāpa kā melna negaisa nakts, un acis pārvērtās zibsnīgās svītrās. Tad — pēkšņi — viņu mutes pieplaka viena otrai, kā novērotās daudzās kaķu un žurku cīņās. Rotaļa šķita pārvērtusies kautiņā uz dzīvību un nāvi, un gluži kā naidīgi putni, cīkstoņi centās nolobīt viens otram to, kas viņiem Radītāja piešķirts spalvu vietā miesas sildīšanai un reizē arī izkrāšņošanai.

Šinī tirkisa spulguma naktī, kardināliem nebija ne spēju, ne izdevības kaut ko novērot. Putnus nešķīsti pārbiedēja divas melnas būtes, kas nekāpa vis kalnā, kā cilvēkiem pienāktos, pa ierīkoto šauro, terasaino celiņu, bet lauzās pa krūmiem no pretējās puses. Pārbiedētie kardināli šāvās ārā no lizdām un nebēdādami, kur galva, kur acs, kā mednieku māla baloži, stāvus iekrita rododendronu krūmos, mazajām sirdīm bailēs vai plīstot.

Abi iebrucēji novietojās kalniņa galotnes augšējā terasē, noslēpdami melnu kasti aiz ugunskuŗa vietas. Mirkli, aizturējuši elpu un paklausījušies, viņi apgaismoja atvērto kasti, pārbaudīdami skaņu lentas un mēchanismu, tad viens no tiem ierīkojās, lai ērti varētu pēc vajadzības palīst zem akmens galda ar mikrofonu rokā, otrs sarīkoja darbam gatavu fotoaparātu, un abi palika gulot kadiķu ēnā — kā miruši.

No krūmu paceres raugoties, ienākošā slaidā sieviete, atklātās mēnesnīcas laukumiņā, bālajai sejai novizot kā nedzīvai maskai un platajai kažokjakai noplandot, parādījās kā karnevāla dalībniece. Pasperot soli uz priekšu un lokoties solā aiz galda, tā pārvērtās melnā plaknī, kas palika nekustīgs, piešķiebis augšgalu uz pilsētas pusi. Klusi, piesardzīgi soļi čirktēja lejā smiltīs. Atnācējas zobi nervozi nošņakstēja. Viņa it kā atdzīvojās, sabudināta, izķēra no kabatas mutautiņu, izslaucīja seju, bet ar otru roku no kažoka izvilka plakanu, spīdīgu priekšmetu, ko lēni, bez trokšņa nolika uz galda. It kā gluži negaidot, kā tikko krēslas radīts, drusku nošvīkstot zolēm, gaismas laukumiņā kā augtin ieauga liels, spēcīgs vīrietis. Uz viņa galvas, nekārtīgi savirpulējušās, mēnesnīcā zvīļoja biezas matu cirtas. Sieviete, klusēdama, bet lielā steigā, atrāva vaļā kažoku, traucā viņam pretī un ar joni apsvieda tam rokas ap kaklu. Gaŗi izstieptām lūpām viņš sastapa viņas muti, un kā sagaidītājas dedzība apsika, bija jāizdveš kluss „uff".

(Turpinājums sekos)

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

CEPUMI MĀJAS VIESĪBĀM

Lai gan Toronto veikalos ir dabūjamas izsmalcinātas toršu šķirnes, kā arī cepumi, tomēr reizēm ir patīkami kaut ko sagatavot mājās, sevišķi, ja gaidāmi sen neredzēti ciemiņi vai arī ģimenē paredzamas kādas dzimšanas vai vārda dienas svinības. Var pagatavot cepumus un, ja laiks atļauj, arī torti.

BIEZPIENA CEPUMI

½ mārc. biezpiena, ½ mārc. kviešu miltu, ¼ mārc. cukura, 150 gr. sviesta, ½ mārc. marmelādes, ½ tējkar. briežraga sāls. Sāls pēc vajadzības.

Miltus, sviestu, cukuru, caur sietiņu izrīvētu biezpienu, sāli, briežraga sāli liek uz mīklas dēļa un labi samīca, izveltnē, sagriež četrstūrainos gabaliņos, kuros ietin strēmelēs sagrieztus marmelādes gabaliņus. Pārziež ar olu. Cep mērenā siltumā gaiši brūnus.

KRĒJUMA RIPIŅAS

½ mārc. sviesta saputo, pieliek 1 mārc. cukura, 2 mārc. miltu, 2 olas, ½ tējkar. vaniļas ekstrakta un beidzot 1 glāzi skāba krējuma. Mīklu labi izmīca, izveltnē, izspiež mazas ripiņas un cep gaiši brūnas.

SIGULDAS KĒKSS

¼ mārc. miltu, 4 olas, ¼ mārc. sviesta, ¼ mārc. cukura, ½ mārc. roziņu vai korinšu, 1 ēd. kar. mazos gabaliņos sagrieztas sukādes, 1 ēd. kar. sasmalcinātu citronu un apelsīnu iecukurotu miziņu.

Olas atdala, pie dzeltenumiem pieliek cukuru, sviestu un saputo. Ja neliek cukurotas miziņas, tad var pierīvēt citrona un apelsīna mizas, pieliek nomazgātas un nosusinātas rozīnes vai korintes un sukādi. Beigās pieliek saputotu olu baltumu, piesijā miltus un viegli izmaisa. Iegarenu formu ieziež ar sviestu, ieklāj pergamenta papīru un nolīdzina. Tad liek sagatavoto masu formā, nolīdzina un cep apm. vienu stundu. Kad kēkss ir gatavs, izņem un formā atdzesē. Izņem ar visu papīru un noņem tikai tad, kad griež kēksu. Pasniedz galdā sagrieztu šķēlītēs pie tējas un kafijas. Kēksu, ietītu papīrā, var uzglabāt 2 nedēļas.

VENECIJAS TORTE

8 olas, ¼ mārc. cukura, ¼ mārc. miltu, citrona miza, 3 glāzes krējuma, ¾ mārc. mandeļu, ¼ mārc. cukura putu krējumam.

Olu dzeltenumiem pieliek cukuru un saputo. Saputo olu baltumus un piejauc olu dzeltenumiem, pierīvē citrona mizu, piesijā miltus, viegli izmaisa un cep 3 vienādas ripas. Kad cepums atdzisis, noņem no papīriem un nolīdzina malas. Atgriezumus sakaltē un saberž. Saputo putu krējumu un pieliek pusi dzelteni nograuzdētu un rupji sakapātu mandeļu. Tad samaisa un starp ripām iezież biezu kārtu krējuma. Tāpat noziež arī malas. Virsū uzziež biezu kārtu krējuma bez mandelēm, tad pārkaisa atlikušo mandeļu daļu, atstājot vidū vietu augļiem. Malas nobārsta ar sasmalcinātu biskvītu.

AUGĻU TORTE

3 olas, ⅛ mārc. miltu, 4 ēd. kar. cukura, 1 citrona miziņa, ½ mārc. sviesta, ½ mārc. labu smalko miltu cepumiem, kanēlis.

Pildīšanai: ievārījums vai marmelāde, virsū ziešanai — marmelāde, pārsaldēšanai — sarkanā želeja un garnēšanai — augļi.

Olu dzeltenumiem pieliek cukuru un saputo. Tad pieliek sarīvētu citrona miziņu, pieliek saputotus olu baltumus, piesijā miltus un viegli izmaisa. Masu liek uz bieza papīra ripas, nolīdzina un cep mērenā siltumā. Var arī cept izlēciena formā. Cep 10-20 minūšu. Sviestam pieber smalko cukuru, pieliek kanēli pēc garšas, izsijātus miltus, labi samīca un noliek ledusskapī uz pusstundu. Mīklu izdala divi daļās, izveltnē ripas, liek uz miltiem nokaisītas plāts, iiebada ar dakšiņu un cep mērenā siltumā. Aukstu noņem no plātes. Uz Aleksandra mīklas uzziež ievārījumu, uzliek biskvīta ripu, atkal ievārījumu un tad uzliek otru Aleksandra ripu un apziež malas. Virsu noziež ar marmelādi, pārsaldē ar želeju un garnē ar augļiem pēc vēlēšanās.

GARŠIGIE CEPUMI

¾ mārc. miltu, 150 gr. sviesta, 150 gr. cukura, 1 tējkar. briežraga sāls, ⅛ mārc. mandeļu, 1 ola.

Sviestu, miltus, cukuru, izkausētu briežraga sāli ar olu labi samīca, plāni izveltnē un izgriež ar formiti mazas apaļas kūciņas, pārziež ar olu, pārkaisa ar cukuru un kanēli, uzkaisa smalki sakapātas mandeles un cep gaiši brūnas.

RIEKSTIŅI

¼ mārc. sviesta saputo ar ¼ mārc. cukura, maisot pieliek 2 olas, pieber izsijātus miltus ar ½ tējkar. cepamā pulvera. Mīklu krietni samīca, mazliet atdzesē, izveltnē un sagriež mazos ieslīpos gabaliņos. Liek uz sagatavotas plāts un cep mērenā siltumā gaiši dzeltenus.

PUTU KRĒJUMA KURVĪŠI

¼ mārc. sviesta, 150 gr. miltu, 3 ēd. kar. cukura, mazliet kanēļa.

Sviestam pieliek cukuru, kanēli, miltus un samīca, noliek uz pusstundu vēsā vietā. Tad mīklu izveltnē, iliek mazos formīšos un cep mērenā siltumā. Vēl karstu izsit no formīšiem, pilda ar putu krējumu, vaniļas krēmu un arī ar augļiem. Saputotam putu krējumam pievieno vaniļas cukuru, liek toršu dekorējamā piltuvītē un iespiež augstas piramīdiņas. Pildījumu liek īsi pirms pasniegšanas galdā.

CUKURA KLIŅĢERĪŠI

¾ mārc. miltu samaisa ar 7 ēd. kar. cukura, 2 olām, 3 ēd. kar. svaiga krējuma, 5 ēd. kar. sviesta un ½ tējkaroti izkausēta briežraga sāls. Veido mazus kliņģerīšus, pārziež olu, pārkaisa ar sasmalcinātām mandelēm un cukuru.

BIEZPIENA KŪKAS (MAZĀS)

Ņem pusglāzi piena, 1 unci rauga, ¼ tējkar. sāls, 4 graudus kardemona, 3 ēd. kar. sviesta, 3 ēd. kar. cukura, 1 mārc. biezpiena, 3 olas, puscitrona norīvētu mizu, 1 ēd. kar. roziņu ½ glāzi skāba krējuma.

Pienu sasilda, pieliek raugu, izmaisa, pieliek miltus, labi sakuļ un ļauj uzrūgt. Tad pieliek sāli, cukuru, sakultas olas, miltus un samīca, pieliek izkausētu sviestu un krietni mīca, līdz mīkla ir vijīga, un uzraudzē. Biezpienu izrīvē caur sietu, pieliek sāli, olas, krējumu pēc mīkstuma, citrona miziņas norīvējumu un labi izmaisa. Kad mīkla uzrūgusi, izveltnē un ar formīti izspiež apaļas ripas. Vidiņu ripām iztaisa plānāku un liek virsū biezpienu, bet uz biezpiena uzliek dažas rozīnes. Sagatavotās kūciņas liek uz ieziestas plāts, apsedz un uzraudzē. Tad noziež malas ar olu un cep stiprā karstumā gatavas.

SMILŠU KŪKAS

½ mārc. sviesta, ½ mārc. cukura sakuļ, pierīvē citrona miziņu, pieliek ½ mārc. miltu un 4 ēd. kar. kartupeļmiltu, 3 ēd. kar. mannā, 1 olu. Visu krietni samīca un noliek vēsā vietā uz vienu stundu. Izveltnē un izspiež vēlamās formas, pārziež ar olu, pārkaisa ar sasmalcinātām mandelēm, sajauktām ar saldo rīvmaizi un cukuru. Cep mērenā siltumā. Atdzisušas noņem no plāts.

Alkoholisms Polijā nav mazinājies

Alkoholisko dzērienu pārdošana, kas komūnistiskajā Polijā pagājušajā ziemā sasniedza nekad vēl nebijušus rekordus, sakarā ar degvīna cenu pacelšanu un citiem spaidiem, pēdējos mēnešos esot samazinājusies. Tas tomēr nenozīmējot, ka alkoholisms Polijā būtu par kādu nieku samazinājies. Poļi nekad nebijušos apmēros sākuši slepeni tecināt ļergu, un tās nodzertos daudzumus nespējot konstatēt pat komūnisti.

MODERNA LIDOSTA KANADĀ

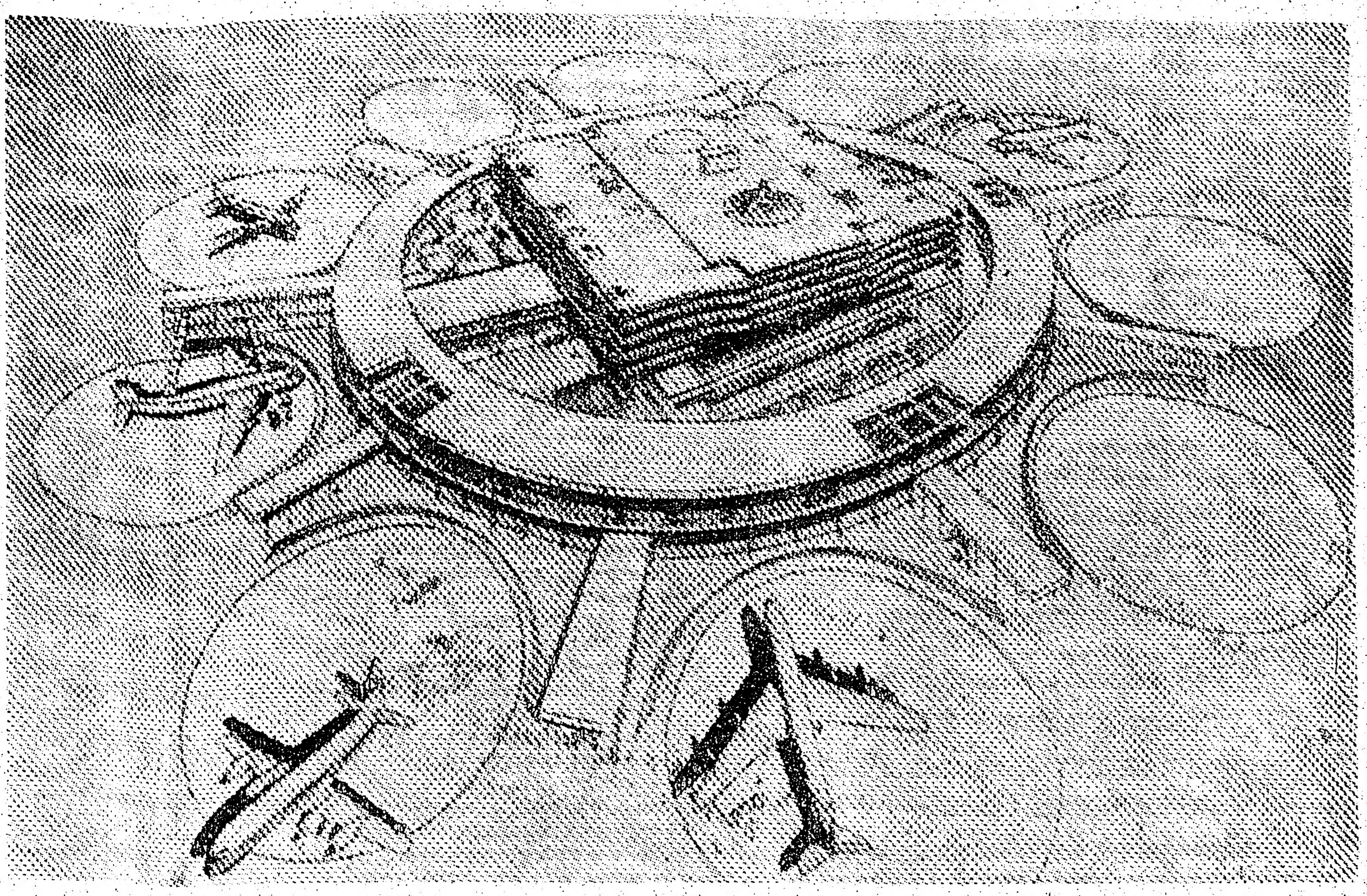

Kanadas transporta ministrs Džordžs Hīss nesen oficiāli uzsāka strādāt pie jaunā starptautiskā lidlauka izveidošanas. Tā laukums atrodas tagadējā paplašinātā Maltonas lidlauka vietā — ziemeļrietumos no Toronto. Architekts Džons Parkins, kas zīmējis supermodernās celtnes stāvu, sagaida, ka šo celtni varēs pabeigt 1962. g. Attēlā redzamie apļi ir gaisa peroni ar pusapaļiem žogiem, lai pasargātu pasažierus pa strūklu lidmašīnu brāzieniem. Angara jumts noderēs par nolaišanās platformu helikopteriem. Ejas zem lidmašīnu piestātņu platformmām novadīs pasažierus un apkalpes spēkratus līdz celtnes vidum.

VAIRĀK UZTICĪBAS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

su vieglos soda likumus. Zujānu apmācītu sūtīja atpakaļ uz Latviju ar zināmu uzdevumu. Kas par to, ka tāds Zujāns, nokļuvis Latvijā, tiks cietumā? Tādu kā Zujāns bija simtiem. Viņi no Krievijas atgriezās it kā izārstēti. Pastāstīja mūsu politiskās pārvaldes ierēdņiem dažas nenozīmīgas vispārējas ziņas par komūnismu. Pieklājības pēc tad tika sodīti ar dažiem mēnešiem pārmācības namā. Bet ko mēs no viņiem piedzīvojām 1940. gadā, no šiem „izārstētiem"? Visi bija jau iepriekš sagatavoti augstiem amatiem un apmācīti šiem uzdevumiem.

Vai mūsu valdība un pretkomūnistiskā izlūkošanas daļa to nezināja? Neticu, jo pat daudzi vienkāršie Latgales krievi to zināja. Kāpēc nepieņēma stingrākus sodu likumus? Laikam humānitātes dēļ.

Varbūt ierēdņi bija „pārstrādājušies", sodīdami tādus kā V. Pelēcis un daudz bēdīgākus, vienkāršos Latgales krievus par mutes palaišanu. Kādu krievu, kurš neprata ne rakstīt, nedz lasīt, sakaitināja mūsu policisti. Tad viņš palaida muti: „Atnāks mūsējie, mēs jums parādīsim!" Krievs bija jāsoda, un stingri, par mutes palaišanu, bet „izārstētie"? — „Ko viņus sodīt, ja viņi ir izārstēti no komūnisma!" Tā bija mūsu lētticība.

1938. gadā, strādājot skolas praksi, nokļuvu Upmalas, Linavas un Kacēnu pagastos. Iznāca strādāt Krievijas robežas tuvumā. Skats pāri otrā pusē robežai bija atbaidošs, dažās vietās kilometriem tālu nebija redzama neviena ēka. Laukus klāja zāle, vietām sīki krūmi.

Aiz robežas dažās vietās bija uzstādītas mākslīgas žagaru sētas. Varēja redzēt, ka aiz žogiem kustas cilvēki, piebrauc smagās auto mašīnas, kaut ko izgāž un atkal aizbrauc. Vietējie iedzīvotāji teica, ka krievi būvējot tādu pašu līniju kā Zigfrīda un Mažino līnijas. Mannerheima līnija tad nebija zināma.

Tēvs: — Laikam krievi baidās no mūsu armijas, ka ceļ tādus nocietinājumus. Tātad Zujāna pareģojumi nepiepildīsies. Mēs neuzbruksim un krievi baidīsies to darīt. —

Bija pagājuši 9 gadi no tēva „kasīšanās" ar Zujānu, bet tēvs to nebija piemirsis.

1939. gada rudens. Komūnistu bazes Latvijā. Tēvs: — Kā tas var būt, ka tie lupatas ierīkoja bazes? Nē, droši vien, Vadonis grib ar krieviem izspēlēt kādu joku. —

Tēvs bija pieķēries K. Ulmaņa politikai ar visu sirdi. Viņš vēl ilgi ticēja viņa pēdējiem vārdiem. Droši vien, tic vēl šodien.

1944. g. jūlija sākumā, kad krievi tuvojās austrumu robežai, tēvam teicu, lai gatavojas prombraukšanai no mājām, jo komūnisti nāk.

Tēvs: — Es esmu šeit un es palikšu! —

Nekas neatlika, kā sirsnīgi atvadīties, sakravāt mantas un doties prom uz vakariem.

1944. g. jūlija beigās biju atbraucis apciemot piederīgos un katram gadījumam atvadīties, varbūt uz neredzēšanos. Tēvam noprasīju, ko viņš domā iesākt?

— Nolāpītie Zujāni, viņš atrūca.

It kā Zujāns būtu pie visa vainīgs.

Manam tēvam bija vainīgs Zujāns. Citiem tagad vainīgs V. Pelēcis, citiem drošības policija, citiem ārlietu ministrs, citiem kaŗa ministrijas galvenais štābs.

Īsāk izsakoties — caurmēra cilvēks domā, ka K. Ulmaņa īsredzīgā politika vainīga, ja šodien Latvijā ir komūnisms, un mēs trimdā.

Bet sitot duri galdā, kā to darīja vecie mācītāji no kanceles, saku: „Mīļie kungi — piedodiet, dāmas — atveriet acis un sirdis!

Padomājiet par sevi! Ja neatrodat vainas pie sevis, tad nevainojiet arī citus. Vismazāk tos, kas strādāja un ziedoja sevi latviešu tautai — tie gribēja labāko.

Daudz pa šiem trimdas gadiem ir runāts un rakstīts par šo tematu. Katrs dedzīgi aizstāvējis savas domas, katrs mazgājis rokas nevainībā. Bet liekas — katrs mēs esam vainīgs, ka komūnisms arvien vairāk izplēšas, vainīgi esam tieši un netieši, vairāk gan netieši.

Mēs daudz zinājām par komūnismu un komūnistiem, bet, ko mēs darījām?

Neko!

Kāpēc nekā nedarījām? Bijām nespēcīgi!

Kāpēc nespēcīgi? Trūka gribas spēka. Bet kā visvairāk mums trūka, un trūkst vēl šodien — **ticības!** Īstas ticības Dievam un uzticības otram cilvēkam. Kamēr šo divu lietu cilvēkiem trūks, tikmēr pastāvēs „kasīšanās". Komūnisti grib, lai mēs vairāk „kasītos" novājinot sevi un viņiem dodot īspējas vieglāk mūs uzvarēt.

S. V.

A. Beikmane

KVĒLO, PAGALE!

ATMIŅU STĀSTS PAR VASARU AUCĒ

(7. turpinājums)

Barons pats sēstas pie bungām un tad varenais instruments iedrebas tik mežonīgā ritmā, ka dejotājiem sajūk soļu raksti un noreibst galvas. Baronam pašam tas liek gardi smieties.

Atskanot kādam melodiskam valsim, students Klintājs ar burvīgu smaidu sejā veikli palokās pretimsēdētājai galda otrā pusē. Tā ir tā pati meitene, kurai viņš palīdzēja entomoloģijas pārbaudījumā. Klintājs to bija paredzējis, šī meitene ir lieliska dejotāja, un brīnumlabi saskan viņiem dejās soļi.

Reizēm, strauji pagriežoties, Dainas lūpas, pilnīgas un sārtas, tikko nepieskaŗas Klintāja mutei, un vientuļajam Vidzemes zēnam tad liekas, ka reiz viņam dzīvē ir uzsmaidījusi laime. — Viņa sapņu meitene ir tepat viņam tuvu klāt, un šoreiz viņš ir nolēmis to neizlaist no rokām! Viņi dejo vēl un vēl, un liekas, ka viņiem nekad nepietiks mūzikas un vienam otra tuvuma.

Deju pārtraukumā Čigānu barons atkal kāpj uz kastes, pātagu rokā, lai novadītu kādu pavisam jaunu un nedzirdētu dziesmu. To ir sacerējuši trīs autori — Tūrs, Silmalis un Celmiņš, un dziesmas teksts ir iespiests uz papīra lapām, kuŗas svētku viesi saņēma pie ieejas.

Meldija gan ir gluži parasta, toties ļoti iespaidīga — visiem pazīstamā „Bet tas ar' vēl nav nekas, notiek lietas trakākas...", tikai vārdi ir pavisam jauni, piemēroti Auces notikumiem, tie atgādina sekmīgā agronomijas celmlauža Bācara gaitas Jelgavā un Aucē.

Kad telpā iestājies dziļš klusums, Barons noplikšķina gaisā pātagu un uzsauc: „Sākt!" Tūliņ viņam atbild astoņgalvainais koris:

„Jelgavā, kur Bīrons mita,
Tagad aiņa gluži cita:
Students Bācars tur gudrību
smeļ.

Bācars nedzeŗ šņabi, alu,
Jo tas ved uz kapa malu,

Galvā smadzenes izskalo drīz...
Lai uz prakši tiktu Aucē,
Bācars sev vai matus plaucē,
Naktī neguļ un dienā neēd.

Dvieli sev ap galvu tinis,
Zubrī nekustīgs kā cinis,
Kājas ledainā ūdenī bāž.

Reizi beidzas visas mokas,
Bācaram kļūst brīvas rokas,
Profesoriem viņš saka „paldies!"
Ak, kāds smaids tam staro sejā,

Ak, kāds smaids tam staro sejā,
Kad viņš lepni kancelejā
Ziņo „Minimums nokārtots
ir man-"

Bācars sēžas zirgā baltā,
Pāri tiltam gaitā staltā,
Aizjāj Vecaucē prakši sev gūt.

Aucē visiem līksmas sejas
Iedzimtie kā zirgi smejas:
„Skat, kur topošais agronoms
nāk!"

Priekšā, sameties uz sāniem
Nesējs jož ar čemodāniem;
Bācars seko tam svinīgi cēls.

Bācars aizmirst veco brūti,
Laužas zinātnē ar krūti,
Priecīgs kuilēnam muguru
berž.

Bet tas viss lai kādā dienā
Gravēts taptu kapa sienā:
„Šeitan agronoms Bācars dus!"

Dziesmai ir vēl nedzirdēta atsaucība. Dziedātāji sumina autorus un pašu „varoni" aplausiem un skaļiem saucieniem, un visi tukšo kausus uz topšo agronomu mūžīgā simbola. — Bācara veselību, kamēr Bācars pats, kaktā ierāvies, dziļdomīgi klusē.

„Gan es viņiem parādīšu . . ." viņš klusu murmina, pievienodams saviem draudiem vēl kādu diezgan spēcīgu lāstu, bet, jautāts, kam un ko viņš īsti parādīs, Bācars neatbild. Ievilcies sevī, viņš ļauj, lai biedru zobgalības skalojas viņam pāri kā duļķains ūdens. Ar agronomiem nav nekāds joks, tiem ir asas mēles, tiklīdz sāksi prasti runāt — būsi pazudis uz visiem laikiem.

Kautcik atjēgušies no smiekliem par Bācara zinātnieka gaitām, svētku viesi turpina pārtrauktās dejas. Čigānu barons, izdzēris savu kausu tukšu, nostājas pie spēlētājiem un dzied refrēnu dejai, un balss viņam skan kā glāstot:

O, mia bella Napoli,
Ap tevi jūŗa šalc;
O, mia bella Napoli,
Tu sapnis, mūžam salds . . .

Dainai ar Klintāju šis vakars tiešām ir kā skaists sapnis. Jau sen viņi vairs nejūt ap sevi ieskurbušo dzīrotāju skaļos smieklus un piparotās asprātības. Viņi ir tālu prom no dūmainās viesību telpas kaut kur tālu, saulainajā Vidusjūras krastā.

Viņi dejo uz vizuļojošas marmora grīdas kādā vientuļā paviljonā, kuŗa baltās kolonnas apvij zaļas efejas un pasakaini skaisti dienvidzemju ziedi. Viegls vējš atnes no tuviem dārziem plaukstošo rožu smaržu un patīkami glāsta viņu augumus. Turpat viņiem pie kājām šalc jūŗa, un viņi ir divi vien šai smaržu un laimes reibuma pilnajā zemes malā, un viņu jūtas kā divi plaukstoši ziedi vienā laikā atveŗas viens otram.

No skaistā sapņa viņus pamodina studentu vecākā Silmaļa skarbā balss, kas paziņo, ka svētki beigušies.

Mājās studenti vairs neiet zoSu gājienā, bet pulciņos pa pāŗiem viņi izklīst aizmigušajās Auces ielās.

Daina ar Klintāju iet kā pēdējie, jo viņus vēl saistījusi savā varā skaistā, gaistošā sapņa mānīgā un nenotveramā burvība. Klintājs savā rokā tur meitenes vēsos, slaidos pirkstus, un ejot meitenes plecs viegli pieskaŗas viņa augumam.

„Mana sapņu meitene!" Klintājs pēc ilgas klusēšanas pirmais atrod vārdus: „Daina, tu taču esi mana sapņu meitene?" viņš jautā, ieslēpjot seju Dainas matos.

Daina paceļ galvu un cieši ielūkojas sava sapņotāja drauga tumšajās acīs.

„Varbūt, ka esmu, bet kā lai to zinu?" viņa jautā vairāk pavasaŗa naktij nekā šis nakts sapņu draugam.

„Es zinu, ka tu tā esi," klusi atbild Klintājs. „Man ir tik labi tavā tuvumā! Liekas, pēc gaŗa un maldu pilna ceļojuma beidzot esmu nonācis mājās!" Viņš cieši apskauj meitenes plecus.

Iznākot uz farmas ceļa, ap viņiem svaigi smaržo tikko uzartā zeme, dīgstošā zāle un briestošie koku pumpuri. Putnu skaļās balsis gavilējot sveic austošo maija rītu.

Pie Baltās mājas viņi apstājas. Klintājs saņem abās rokās Dainas galvu un noskūpsta meitenes vēsās, tikko pavērtās lūpas. Daina nepretojas — viss, viss viņai liekas kā skaists, viegli gaistošs sapnis. — Nē, tas tomēr nav sapnis. Tepat, viņai pavisam tuvu klāt, skan Klintāja balss:

„Es katrā ziņā vēlētos tevi vēl šodien redzēt, mana sapņu meitene. Varbūt mēs pēc vakariņām varētu iziet paklejot laukos un vērot, kā nāk pavasaris. Tu taču mīli laukus un pavasari, vai jā?"

Daina atbildes vietā viegli pamāj galvu.

„Es to zināju, Daina!" dziļš prieks izskan Klintāja vārdos: „Tu esi tāda pati kā es. Mēs abi esam uzauguši lauku sētās, ar ko mums abiem saistās visskaistākās atmiņas. Un tur mēs atkal atgriezīsimies, lai paliktu visu mūžu!"

Daina klusē, un Klintāja rokas tur viņu saudzīgi kā lielāko dārgumu pasaulē.

„Daina, vai tu gribētu palikt pie manis visu mūžu?" viņš gluži negaidot jautā.

Dainas augums viegli notrīs Klintāja rokās. Un tad viņa lēnām atliec galvu un dziļš laimes mirdzums ir viņai acīs. „Jā, draugs, es to vēlētos, ja vien tas būtu iespējams."

„Tas būs iespējams, varbūt, pavisam drīz!" Klintājs atkal un atkal karstām, viegli trīcošām lūpām skūpsta Dainas acis, pieri, lūpas.

Un tad viņi izšķiŗas pelēkajā rīta krēslā pie Baltās mājas un dodas pie miera katrs savā vietā, lai pēc vakariņām atkal satiktos pilī.

Satraukumā pukstošu sirdi Daina veŗ vaļā durvis un, ieejot gaitenī, viņu apņem saldi rūgtena medus un vasku smarža, kas nāk no bišu šūnu pārstrādāšanas telpas Baltās mājas pirmajā stāvā. Ieejot Baltajā mājā, katru ienācēju kā silts vilnis apņem šī smarža, kas tik raksturīga Baltajai mājai un kādas nav nekur citur pasaulē.

6.

Svētdienas rīts ir vēss un miglains, tikai pēc brokastīm debesis pamazām noskaidrojas, un brīžiem saules stari kā glāstīdami pārskrien miglā kūpošajiem laukiem un dārziem, kur dīgst jau pirmā zāle, un kokiem ar brūnajiem, piebriedušajiem pumpuriem.

Pilī šorīt valda neparasts klusums. Tikai retais no vakardienas dzīrotājiem ieradies brokastīs, un gaŗie galdi ar kafijas traukiem un svaigajām maizītēm stāv neaizkarti.

Dzīvības zīmes studentu mājās sāk parādīties tikai ap pusdienas laiku, kad nomiegojušies maija gaidītāji, žāvādamies un staipīdamies, ienāk pagalmā, lai palūkotos, kāds šodien būs laiks. Ieraugot sauli, kas gan reizēm vēl aizslēpjas aiz bieziem, klīstošiem mākoņiem, visiem sejās atplaukst priecīgs smaids — beidzot ir atnācis saulainais maijs!

Pēc pusdienas pulciņš studenšu pastaigādamās aiziet līdz vecajam parkam, lai saplūktu pirmos pavasara ziedus. Viss parks ir piebārstīts zilajām palegzdītēm, tās var plūkt kaut vai klēpjiem. Šur tur klajākās vietās kupls un krāšņs savus mēļi sārtos ziedus vējā šūpo zalša lūks, piepildot visu parku ar savu skurbo, rūgteno smaržu.

Puķu plūcējas ar vislielāko uzmanību ap lazdu ceriem meklē smaržīgās vijolītes — sīkos mēļi zilos agrā pavasaŗa ziedus, bet tikai retai plūcējai laimējas tos atrast. Šos ziedus atradējas kā retu dārgumu ietin lapās un sūnās, lai, mājās nesot, tie nenovīstu.

Vijolītes meklējot, Daina ar Ligiju ir aizklīdušas līdz parka vistālākajam nostūrim. Atsēdušās mīkstajā, jaunajā zālē, viņas turpat pārcilā vakarvakara balles iespaidus.

„Kā tev patīk tavs jaunais pielūdzējs?" bez sevišķa ievada noprasa Ligija.

„Tu domā Klintāju?" Daina piesarkdama jautā. Tad viņa saņemas: „Nekas, viņš ir gluži jauks cilvēks — tāds kluss un nopietns — gluži pa manai gaumei."

„Man gan liekas, ka viņš ir vairāk piemērots manai gaumei, tev viņš ir mazliet par klusu un par prātīgu. Bet ko lai dara, ka viņš izvēlējies tevi?"

„Tur nu, mīļā Ligij, neko nevar darīt, tomēr man viņš arī gluži labi patīk ar savu prātīgumu. Vismaz viņš nav tāds ausa un tukšs lielība, kā lielākā daļa mūsu auciešu. Savā ziņā viņš ir izņēmums pārējo vidū!"

„Jā, tu tiešām esi apskaužama, Daina! Ja gribi zināt, patiesību, varu tev pateikt, ka man šis cilvēks arī ļoti patīk. Pielūko vien, ka es tev viņu nenoņemu!"

„Nu tad ņem arī, ja vari noņemt!" lepnā spītī iesaucas Daina.

„Pag' ne tik strauji-" pasmaida Ligija. „Tu jau gan zini, ka pašreiz nespēju nevienā no auciešiem iemīlēties, tomēr savas domas izteikt gan drīkstēšu. Pielūko tikai, ka tu ar savu ātro dabu un nebēdīgo rīcību viņu neaizbaidi. Kā liekas, tad viņam pārāk jautras meitenes nepatīk," draudzeni pamāca Ligija.

„Ko lai daru, ja esmu tāda pārgalvīga trakule," jautri iesmejas Daina. „Kamēr esmu jauna, gribu pa reizei arī iztrakoties. Gan jau paspēšu būt arī nopietna, kad nākšu mūža otrā pusē"

„Dari, kā redzi, tomēr jau iepriekš zinu, ka rūgti nožēlosi, ja vieglprātības dēļ pazaudēsi Klintāja draudzību," gaišredzīgi nobeidz Ligija.

„Ko niekus, draudzību! Man liekas, ka viņa jūtās ir kaut kas vairāk nekā draudzība vien. Šovakar viņš gaidīs mani pils parkā."

„Tiešām?" brīnās Ligija. „Tu gan strādā ātri."

„Jā, ātri gan, bet tur laikam vainīgs pavasaris," atzīstas Daina.

„Meiten, tev gan ir laime!" Ligija draudzīgi saspiež Dainas elkoni. Viņai nav žēl draudzenes laimes!

Baltā māja ir kā dārzs, tik daudz puķu tur sanesušas studentes. Arī viņas pašas, tērpušās vieglos, gaišos pavasaŗa tērpos, liekas kā krāšņi ziedi, kas gaida, lai tos apbrīnotu daiļuma cienītājas acis.

☆

Lēni aizgrimst saule aiz vecā parka koku galotnēm, un tās oranži sārtajos staros visa rietumu pamale kvēlo kā milzu ugunssārts. Pašā uguns blāzmas vidū masīva un tumša paceļas vecā Auces pils ar apaļo torni un roboto augšmalu. Pa robiem kā asiņaini šķēpi izduŗas sārtie rieta stari, padarot ainavu gluži spokainu. Studenti, ejot uz pili vakariņās, pārsteigti apstājas ceļa līkumā, ieraudzījuši savādo parādību.

„Paskat, Ligij, cik dīvaina šovakar ir mūsu pils!" Daina strauji satveŗ draudzenes elkoni, tā ka abas ceļa pagriezienā pazaudē līdzsvaru un tiktik neizstiepjas visā gaŗumā putekļainajās lielceļa grambās.

„Tu gan esi strauja!" Ligija, atguvusi līdzsvaru, iesaucas: „kas tad pilij noticis?"

(Turpinājums sekos)

NO 500 S

Pēc pirmās nedēļas sludinājuma
jusies īpašu VILNAS drēbju šķirn

1) 3 jardi VILN
2) 3¼ jarda VILN
3) 3 jardi oderes

Šī saiņa saturs

Latviešu nodaļa ar vadītāju J. VI

Minētā saiņa svars ir 11 lbs, un ja
su kataloga, bet jūsu

LATVIAN S

ĀTRA ZĀĻU PIEG
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zem
aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā
jumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties per
B & A PHARMAC
475 PARLIAMENT ST., TORONTO

DĀVANAI UN PAŠU PRIEK
piedāvājam

ROMANI
I. Leimane VILKAČU MANTINIECE
KAILĀ DZĪVĪBA
A. Niedra MŪŽĪGĀ IEVA
MIERA IELAS CEPURNIE
PERLES MAJORES DRAU
MELNA MAGONE
T. Zeltiņš MELNĀS AVIS
ROŽU GAITENIS
A. Dziļums LAILA NO RĪGAS
Dz. Sodums TAISAM TILTU PAR PLAS
Z. Lagerlefa LEVENŠELDA GREDZENS
J. Veselis DIVAS MĀSAS
Z. Mauriņa TĀLĀ GAITA
IEDRIKSTĒTIES IR SKA
(kādas dzīves stāsts)
Andr. Niedra SIKSPĀRNIS
KAD MĒNESS DILST
J. Klīdzējs DŽENITORS
CILVĒKA BĒRNS

DAŽĀDAS
G. Munte GRĀMATA PAR AKSELI
J. Torvalds TRIECIENS UZ BERLĪN
TĀDAS BIJA BEIGAS
Dr. H. Ekners PĀRI ZEMĒM UN JŪRĀ
Fr. Bušs BISMARKA NOSLĒPUMS
J. Sārts PIEVILTIE, romāns
P. Jurevičs DZĪVE UN LIKTENIS
P. Klāns RŪSA, romāns
Ed. Virza KĀRLIS ULMANIS
O. Freivalds KURZEMES CIETOKSNIS
Dž. Steinbeks PAR PELĒM UN CILVĒ
M. Zeberiņš PŪRA PŪĶIS UN TRĪS
J. Sarma NEGANTNIEKS, romāns
K. Lesiņš PĒDĒJĀS MĀJAS, romāns
J. Veselis TEIKSMA PAR MANU M
R. Bangerskis MANA MŪŽA ATMIŅAS,
Dr. Velss un Heijs HIROŠIMAS DIENAS G
J. Jaunsudrabiņš MANA DZĪVE
V. Janums MANA PULKA KAUJAS
J. Širmanis GAUJAS VIRI
Alf. Dziļums DIEVA DZIRNAS, romāns
P. Klāns SIRILUNDAS ATGRIEŠA
V. Kroders SMĪNĒTĀJI
D. Gvareski Don Kamilo jautrie piedzīv

JAUNATNEI
GADSKĀRTA LATVJU D
PASAKAS PAR SERDIEN
PASAKAS PAR VELNIE
EMĪLS UN BERLĪNES Z
GAILĪTIS UN VISTIŅA
AUGSIM LATVIJAI, dz.
PRIEKŠPILSĒTAS NOSL
RAIBĀ VASARĀ, rom. j
ANNELES GRĀMATA
ZELTA ATSLĒDZIŅA

DZEJAS lieliem un maziem
PAR TO MAZO ŠŪPULĪ
L. Tauns MŪŽĪGAIS MĀKONIS
Ed. Sināts SAULES UN ĒNU DĀRZ
E. Zālīte SILA ZIEDI
Ing. Vīksna ES SAKU PALDIES
Andr. Eglītis Vai dievkociņš zied mātes k
J. Veselis TRĪS LAIMES
A. P. Mierkalns ATLANTĪDA
TRADIRIDIS
G. Saliņš MIGLAS KROGS
R. Galeniece ATZĪŠANĀS
RUNČA VEZUMS, iz. izlase
AVE MARIA (dz. antoloģi

Bez tam daudz citu grāmatu, kā vecākie,
izdevumi. Rotaslietas un tautiskie izst
Pasūtinot pa pastu, jāpievieno 10¢ pasta

DV KANADAS GRĀMATN
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

NO 500 SAIŅIEM BEZ PEĻŅAS — atlikuši 130

Pēc pirmās nedēļas sludinājuma par mūsu 500 speciāliem Ziemassvētku saiņiem mēs esam jau nosūtījuši 370 šādus mūsu saiņus. Mūsu nodaļa Anglijā ir iegādājusies īpašu VILNAS drēbju šķirni un pārējos priekšmetus šo 500 speciālo Ziemassvētku saiņu sagatavošanai. Minētie saiņi tiks nosūtīti bez jebkādas PEĻŅAS par iepirkuma cenām, kā dāvanu saiņi. Speciālā saiņa saturs ir:

1) 3 jardi VILNAS mēteļa drānas (zila un zaļa).
2) 3¼ jarda VILNAS uzvalka vai kostīma drāna (svītraina, tumši zila).
3) 3 jardi oderes drānas.
4) Biezs, silts adīts pulovers.
5) 1 pāris sieviešu ziemas zeķu.
6) 1 pāris vīriešu ziemas zeķu.

Šī saiņa saturs pēc pārējo firmu cenām izmaksātu apmēram $83.00. Mums laimējās minētās preces iegādāties par ļoti izdevīgu cenu.

Mūsu speciālā Ziemassvētku saiņa cena ir: $42.00, ieskaitot muitas, pasta un pārējos izdevumus.

Latviešu nodaļa ar vadītāju J. VIVA ir nolēmusi piedāvāt ikvienai personai ne vairāk kā vienu no mūsu 130 speciālo saiņu pārpalikuma. Tāpēc mēs dodam priekšroku latviešiem, kuriem vēl nav bijusi izdevība pasūtināt mūsu speciālo Ziemassvētku standartsaini.

Minētā saiņa svars ir 11 lbs, un ja jūs vēlaties, varat pielikt klāt pie svara pārējos priekšmetus no mūsu kataloga vai jūsu pašu iegādātos līdz 10 lbs. Jums vienīgi jāsedz priekšmetu cena pēc mūsu kataloga, bet jūsu pašu precēm, protams, arī krievu muita. Par divu minētā veida saiņiem mēs neprasām nekādas iesaiņošanas, nosūtīšanas vai pakalpošanas maksas.

Mums tagad atļauts sūtīt 21 lbs. smagus saiņus ar 17 dažādiem priekšmetiem, kamēr iepriekš bija atļauts tikai 12 priekšmeti.

Speciālo Ziemassvētku saiņi iespējams pasūtināt ikvienai personai, kas pasūtina iepriekšējos saiņus no mums vai pārējām firmām.

Uz jūsu pieprasījumu nekavējoties izsūtīsim bez jebkādas atlīdzības mūsu speciālā Ziemassvētku saiņa paraugu.

LATVIAN SECTION LITHUANIAN TRADING COMPANY. 1, A. HUNT STR., LONDON, W., 11. GREAT BRITAIN.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE

jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. Visi sūtījumi apdrošināti.

Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi

B & A PHARMACY

475 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

piedāvājam

ROMĀNI		
I. Leimane	VILKAČU MANTINIECE	$6.80
	KAILĀ DZĪVĪBA	$2.90
A. Niedra	MŪŽĪGĀ IEVA	$3.60
	MIERA IELAS CEPURNIECE	$3.40
	PERLES MAJORES DRAUGS	$3.40
	MELNĀ MAGONE	$2.80
T. Zeltiņš	MELNĀS AVIS	$3.40
	ROŽU GAITENIS	$3.40
A. Dziļums	LAILA NO RĪGAS	$4.00
Dz. Sodums	TAISAM TILTU PĀR PLAŠU JŪŖU	$3.00
Z. Lagerlefa	LĒVENŠELDA GREDZENS	$5.40
J. Veselis	DIVAS MĀSAS	$3.00
Z. Mauriņa	TĀLĀ GAITA	$4.00
	IEDRĪKSTĒTIES IR SKAISTI (kādas dzīves stāsts)	$4.95
Andr. Niedra	SIKSPĀRNIS	$3.90
	KAD MĒNESS DILST	$3.90
J. Klīdzējs	DŽENITORS	$4.00
	CILVĒKA BĒRNS	$3.75
DAŽĀDAS		
G. Munte	GRĀMATA PAR AKSELI MUNTI	$3.60
J. Torvalds	TRIECIENS UZ BERLĪNI	$3.50
	TĀDAS BIJA BEIGAS	$3.50
Dr. H. Ekners	PĀRI ZEMĒM UN JŪŖĀM	$3.50
Fr. Bušs	BISMARKA NOSLĒPUMS	$1.80
J. Sārts	PIEVILTIE, romāns	$2.50
P. Jurevičs	DZĪVE UN LIKTENIS	$2.80
P. Klāns	RŪSA, romāns	$5.60
Ed. Virza	KĀRLIS ULMANIS	$2.80
O. Freivalds	KURZEMES CIETOKSNIS, I un II d.	$7,60
Dž. Steinbeks	PAR PELĒM UN CILVĒKIEM	$2.40
M. Zeberiņš	PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS	$3.40
J. Sarma	NEGANTNIEKS, romāns	$3.90
K. Lesiņš	PĒDĒJĀS MĀJAS, romāns	$4.00
J. Veselis	TEIKSMA PAR MANU MŪŽU	$3.80
R. Bangerskis	MANA MŪŽA ATMIŅAS, I d.	$4.80
Dr. Velss un Heijs	HIROŠIMAS DIENAS GRĀMATA	$2.80
J. Jaunsudrabiņš	MANA DZĪVE	$4.00
V. Janums	MANA PULKA KAUJAS GAITAS	$4.00
J. Širmanis	GAUJAS VĪRI	$2.50
Alf. Dziļums	DIEVA DZIRNAS, romāns	$4.00
P. Klāns	SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, rom.	$3.80
V. Kroders	SMĪNĒTĀJI	$3.40
D. Gvareski	Don Kamilo jautrie piedzīvojumi	$3.20
JAUNATNEI		
	GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS	$2.75
	PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI	$2.80
	PASAKAS PAR VELNIEM	$3.10
	EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI	$1.50
	GAILĪTIS UN VISTIŅA	$1.50
	AUGSIM LATVIJAI, dz. krājums	$1.25
	PRIEKŠPILSĒTAS NOSLĒPUMS	$2.80
	RAIBĀ VASARA, rom. jaunatnei	$2.80
	ANNELES GRĀMATA	$3.50
	ZELTA ATSLĒDZIŅA	$3.50
DZEJAS lieliem un maziem		
	PAR TO MAZO ŠŪPULĪTI	$2.20
L. Tauns	MŪŽĪGAIS MĀKONIS	$2.00
Ed. Sināts	SAULES UN ĒNU DĀRZOS	$1.50
E. Zālīte	SILA ZIEDI	$1.50
Ing. Vīksna	ES SAKU PALDIES	$2.75
Andr. Eglītis	Vai dievkociņš zied mātes kapu laukā	$4.00
J. Veselis	TRĪS LAIMES	$3.00
A. P. Mierkalns	ATLANTĪDA	$1.50
	TRADIRIDIS	$2.50
G. Saliņš	MIGLAS KROGS	$2.40
R. Galeniece	ATZĪŠANĀS	$3.60
	RUNČA VEZUMS, lz. izlase maziem	$2.20
	AVE MARIA (dz. antoloģija)	$3.70

Bez tam daudz citu grāmatu, kā vecākie, tā jaunākie izdevumi. Rotaslietas un tautiskie izstrādājumi.

Pasūtinot pa pastu, jāpievieno 10¢ pasta izdevumiem.

DV KANADAS GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

OLGU MEIMANI,
dzim. Sermuliņš,
lūdz atsaukties
(ziņas no Latvijas).
J. JANSONAM,
238 MORTIMER AVE.,
TORONTO 6, ONTARIO,
CANADA.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

Broadview-Danforth raj.
IZĪRĒJAMA
labi mēbelēta istaba ar virtuvi — klusā mājā. Vēlams kungs.
HO 1-5592, Toronto.

KLUSĀ MĀJĀ
IZĪRĒJAMS
nemēbelēts, skaists dzīvoklis, garāža, tuvu satiksmei un veikaliem. Zvanīt no pl. 9 r. līdz 2 p. p. un no pl. 7—9 vakarā.
OX 8-4297, Toronto.

Bathurst - St. Clair raj.
IZĪRĒJAMAS
2 nemēbelētas istabas un virtuve ar elektrisko plīti.
Uz vēlēšanos garāža.
Tel. WA 2-5735, Toronto.

HIGH PARKA RAJONĀ
IZĪRĒJAMA
NEMĒBELĒTA ISTABA ar VIRTUVI vienai personai.
Tel. RO 9-2388, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar virtuvi College - Ossington rajonā.
Zvanīt LE 6-3082, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

IMANTA

Apgādā IMANTA
iznākusi papildskolām un pašmācībai
P. DREIMAŅA
LATVJU TAUTAS VĒSTURE
otrs papildināts izdevums, 184 lpp.
Grāmata dabūjama apgādā un grāmatnīcās, kas izdarījušas norēķināšanos ar apgādu par iepriekšējiem izdevumiem. — Cena $3,90.
DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 11. janvārī, trīs dievkalpojumi: pl. 9.30 Bronksā, Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pl. 5 Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. A. Ozols.

Svētdien, 18. janvārī četri dievkalpojumi: Betlemes baznīcā pl. 3 p.p.; Part Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā pl. 2, māc. R. Zariņš, pēc tam kopas pilnsapulce; Frīportā, Kristus baznīcā pl. 1 p.p. un Bronksā, Sv. Toma baznīcā pl. 6, abās pēdējās māc. A. Ozols.

Svētdien, 25. janvārī dievkalpojumi Bruklīnā un Bronksā, pēc tam draudzes vakari.

Draudzes pilnsapulce svētdien, 1. februārī Bruklīnā pl. 1. Pēc dievkalpojuma ziņojumi un pārskati, kases pārskats, revīzijas komisijas ziņojums, jaunais budžets, trešā mācītāja vēlēšanas, amatpersonu un delegātu vēlēšanas, vasaras kolonija, priekšlikumi un ierosinājumi.

CIKĀGĀ

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 11. janvārī, plkst. 11 r. dievkalpojums. Svētdienas skola.

Svētdien, 18. janvārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma pl. 5 p.p. „Kaķīša dzirnavas" — izrāde, spēlēs draudzes bērni.

Svētdien, 25. janvārī, plkst. 11 r. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Iesvētes mācība sāksies 11. janvārī, plkst. 2 p. p. Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9. Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284

MONTREĀLA

Māc. ? Sefers, 1571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

11. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

18. janvārī, plkst. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums.

25. janvārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

25. janvārī, plkst. 5 p.p. draudzes jaunatnes sanāksme 8110 Magnolia Ave.

Montreālā kristīti: 1958. g. 13. decembrī Albrechtsons Eriks Alfrēds, Alfrēda un Ildas, dzim. Kaufmanis, dēls.

1958. 27. dec. Cenne Pēteris Ivars, Ivara un Gundegas, dzim. Jaunfelds, dēls.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

11. janvārī, plkst. 1,30 p. p. Sprediķis: Laime (Jaunatnes dievkalpojums).

18. janvārī, plkst. 1,30 p. p. Sprediķis: Taisnība.

Svētdienas skola notiks 11. un 25. janvārī, plkst. 1 p. p.

Bībeles stundas: 14. un 28. janvārī, plkst. 8,00 vakarā.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnēs latviešu ev. - lut. dr. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave., 8. janvārī, pl. 3,30 p. p., dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

Londonā latviešu ev. - lut. dr. dievkalpojums Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., 11. janvārī, pl. 1,30 p. p. Māc. J. Prauliņš.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Park road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AN 1-4219

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

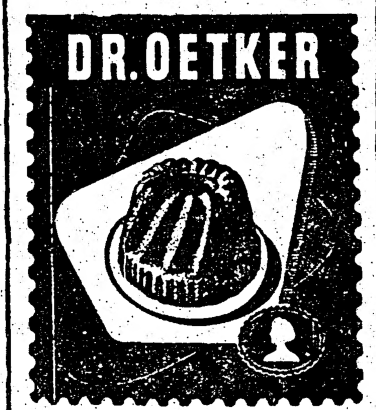

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

KĀ ZEMŪDENE „NAUTILUS" ŠĶĒRSOJA ZIEMEĻPOLU

TĀS KOMANDIEŖA V. R. ANDERSONA STĀSTS

Mūsu zemūdenes „Nautilus" pulkstenis 1958. g. 3. augustā rāda 19. stundu. Tās atomu motori klusi dūc, un mums aiz muguras jau bija palicis milzu daudzums jūdžu. Dziļuma mērītājs rādīja, ka mums virs galvas atrodas nepārtraukta ledus kārta 8 līdz 80 pēdu biezumā.

Dažas jūdzes tālāk uz ziemeļiem atradās Ziemeļpols, kam nekad vēl neviens cilvēks nebija tuvojies tik ērtos apstākļos kā mēs. Iedomājoties, ka virs ledus pašreiz gaudo ziemeļu vētra, dzenādama sniegu un ledu pāri baltajam tuksnesim, mums bija patīkami un labi. Zemūdenes temperātūra 72 gr. F un relātivais mitrums nepārsniedz 46%. Mūsu komanda dzer karstu kafiju un klausās mūziku, un, izmetusies kreklos ar uzlocītām piedurknēm, gatavojas svinēt šo vēsturisko uzvaru, kas tik viegli sasniegta pateicoties zinātniekiem, inženieriem un zemūdenes „Nautilus" būvētājiem.

Šķērsojot Ziemeļpolu,mēs nejutīsim nekādas fiziskas pārmaiņas, tikai mūsu instrumenti uzrādīs šo momentu. Un mūsu apziņā būs un paliks uz visu mūžu, ka mēs šeit esam pirmie. Kopā ar navigātoru leitnantu Shep Jenks un vecāko instruktoru Lyle Rayl es atrodos zemūdenes komandpunktā. Kaut bijām zemes lodes vistālākajos ziemeļos, mums tecēja sviedri, sekojot kartēm un dažādiem elektroniskiem navigācijas instrumentiem, kuri palīdzēja noteikt mūsu atrašanās vietu.

Kopš zemūdenes ieniršanas brīža bija pagājušas jau 62 stundas. Atrodoties zem ziemeļu ledus kārtas, parastie navigācijas paņēmieni, izmantojot debesu spīdekļus atrašanās vietas noteikšanai, nebija lietojami. Mūsu navigācija balstījās uz iepriekš nospraustā kursa. Katru pusstundu izdarījām atzīmi par mūsu atrašanās vietu, aplēšot zemūdenes ātrumu un dažādās ūdens straumes. Visu laiku mērījām jūras dziļumu, kas ir labs navigācijas paņēmiens ienirušām zemūdenēm, bet noderīgs tikai labi pazīstamos ūdeņos. Mūsu gadījumā ziņas par jūras dziļumiem bija ļoti trūcīgas. Gandrīz vienīgā informācija bija iegūta no krieviem, bet tā izrādījās ļoti neprecīza. Mūsu dziļuma mērītāji insturmenti uzrādīja starpību pat līdz 8000 pēdām no iepriekš pieejamās informācijas.

Lai nebūtu jāpaļaujas tikai uz parastajiem navigācijas instrumentiem, mūsu rīcībā bija arī mechanisms, līdzīgs elektroniskām smadzenēm. Šis automatiskais navigātors, ko konstruējusi un pagatavojusi North American Aviation, tiek lietots raķešu vadīšanā no kontinenta uz kontinentu. Uzkrājot informāciju un to automatiski izšķirojot, šīs elektroniskās smadzenes mums nepārtraukti sniedza ziņas par mūsu atrašanās vietu. North American Aviation sabiedrība mūsu rīcībā bija devusi arī savu inženieri Tom Curtis, kurš nepārtrakti atradās šī instrumenta tuvumā, pārbaudot un uzmanot tā darbību, lai novērstu mazākā kļūmes. Mēs zinājām, ka brīdī, kad krustosim Ziemeļpolu, elektroniskais navigātors to uzrādīs.

Beidzot lielais brīdis bija pienācis, atradāmies nepilnu pusjūdzi no Ziemeļpola. Izmantodams zemūdenes iekšējo radio sistēmu, griezos pie kuģa komandas ar uzrunu: **„Šeit jūs uzrunā jūsu kapteinis. Nepilnu pusjūdzi tālu atrodas Ziemeļpols. Man ir priekšlikums: pirms krustojam polu, vienosimies kopīgā klusuma brīdī — vispirms par godu Viņam, kas mūs vadījis, otrkārt — cerībai par pasaules mieru un treškārt — par godu tiem varonīgajiem vīriem, kuri pagātnē ir bijuši šeit gan kā uzvarētāji, gan kā zaudētāji."**

Zemūdenē iestājās klusuma brīdis — bija dzirdami tikai motoru, daudzo pulksteņu un instrumentu troksņi. Mans skats bija pievērsts attāluma rādītājam un, tuvojoties Ziemeļpolam, es sāku skaitīt: 8 — 6 — 4 — 3 — 2 — 1 — **Pols.** 3. augustā 1958. gadā — pulkstenis rādīja 23.15 pēc Austrumamerikas vasaras laika. **Lai dzīvo Sav. Valstis un viņu flote, sveiks, Ziemeļpols!** Zemūdenē sacēlās milzīgs troksnis, un ovācijām nebija gala. Ziņkārē pagriezos pret inženieri Tom Curtis. Redzot viņa sejā apmierinātu smaidu, zināju, ka savos aprēķinos neesmu kļūdījies. Elektroniskais navigātors bija apstiprinājis, ka esam šķērsojuši Ziemeļpolu.

Īsu brīdi es stāvēju klusēdams, mēģinādams aptvert šo milzīgo panākumu, ko ar „Nautilus" bijām sasnieguši. Atrodot šo jauno zemūdens ceļu, savienojot Atlantijas okeanu ar Kluso okeanu, mēs bijām pavēruši jaunu pasaules telpu. Pēc mēnešiem ilgas priekšdarbu veikšanas un diviem mēģinājumiem, no kuriem pirmais beidzās ar neveiksmi, mēs bijām sasnieguši sprausto mērķi.

MĒĢINĀJUMA BRAUCIENS

Doma par šādu atomzemūdenes braucienu radās jau, pirms „Nautilus" bija sākts būvēt, bet pēc nobeigšanas pagāja vēl divi gadi dažādos izmēģinājumos, pirms Ziemeļpola projekts tika iedzīvināts.

Mūsu pirmais brauciens ziemeļu ūdeņos notika 1957. gada augustā. Apbruņoti dažādiem moderniem navigācijas instrumentiem, mēs ienirām zem Ziemeļpola ledus šaurumā starp Grenlandi un Īslandi. Trijos niršanas mēģinājumos nobraucām 1383 jūdzes piecās dienās, nonākot 180 jūdžu attālumā no pola. Šajos mēģinājumos ieguvām neatsveŗamu informāciju par apstākļiem zem ziemeļu ledus, un varējām pārbaudīt dažādo instumentu derīgumu nākotnē.

Novembŗa mēnesī, pēc atgriešanās no ziemeļu brauciena, mani izsauca uz Vašingtonu, kur Flotes departamentā ziņoju par atklājumiem ziemeļos. Baltā namā prezidenta sekretārs man jautāja: „Vai jūs domājat, ka „Nautilus" varētu šķērsot Ziemeļpolu?"

Mana atbilde bija apstiprinoša, norādot, ka ar uzlabotiem jaunajiem instrumentiem un rūpīgi izstrādātu plānu mēs to varētu izdarīt.

Apsverot visas iespējamības, mūsu flotes vadība bija izšķīrusies par „Nautilus" braucienu uz Ziemeļpolu. Admirālis Burke to paziņoja prezidentam Eizenhaueram, kurš projektu atzina un deva solījumu to atbalstīt visiem līdzekļiem. Projekts par braucienu uz Ziemeļpolu tika klasificēts kā slepens. Pirmais iemesls slepenībai bija, lai izvairītos no jebkādiem sarežģījumiem ar krieviem, jo zemūdenes kurss atradās tuvu krievu territorijai. Otrkārt, nevēlējās atkārtot piedzīvojumu, kas notika ar Vangarda raķetes izšaušanu — neizdošanās gadījumā neviens par to nekā nezināta.

Janvāra mēnesī saņēmu paziņojumu, ka man uzticēti komandiera pienākumi zemūdenes „Nautilus" braucienam uz Ziemeļpolu. Līdz ar to sākās bezgalīgas konferences, **lai izstrādātu brauciena kursu** un apstiprinātu simtiem citu problēmu.

Turpinājumā: BRAUCIENA NORISE

Ar melnu svītru atzīmēts „Nautilus" brauciens, šķērsojot Ziemeļpolu.

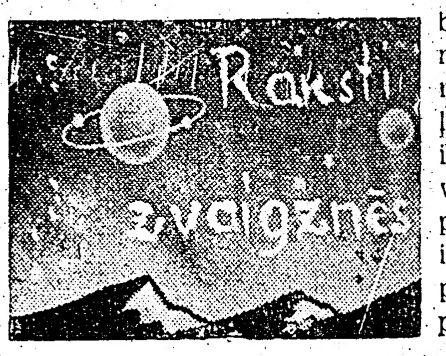

Lūdzu manu godājamo lasītāju piedošanu par vairāku nedēļu gandrīz nepiedodamu klusēšanu. Vainojami darba apstākļi. Jaunajā gadā centīšos laboties. Daudzās lasītāju vēstules lecina, ka mani nepretenciozie zvaigžņu un likteņu tulkojumi pēdējā laikā radušī dzīvu interesi itin plašās lasītāju aprindās. Neaizmirstiet, ka maldīties ir cilvēcīgi. Tāpēc tādam pusprofesionālam zvaigžņu tulkam kā man, arī šajā gadā, līdzās paregojumiem, kur trāpīts kā naglai uz galvas, droši vien gadīsies arī paregojumi, kas nebūs tik precizi. Bet galu galā vēl šodien nav neviena zvaigžņu taku zinātāja, kas par saviem paregojumiem liktu galvu ķilā. Bet jo daudzīem ir bijusi izdevība zvaigžņu rakstu tulkojumos atrast ko noderīgu, dažreiz pat ļoti svarīgu norādījumu, kas palīdzējis ir garam, ir miesas labklājībai.

TREŠDIEN, 7. JANVĀRĪ

Mans personīgais draugs prof. A. Bobsons vienā no pēdējām vēstulem atklāj, ka pēc viņa domām septītais janvāris būšot ļoti nozīmīgs Austrumu un Rietumu politisko notikumu attīstībā. Bobsons domā, ka Saturna un Marsa ietekmē brīvās pasaules sabiedriskā doma šodien sāks visā īstenībā aptvert briesmas, kas draud civīlizācijai, ja piekāpšanās un miera pirkšanas politika par katru cenu tiks turpināta. Merkurs norādot, ka starptautiskajos konfliktos ieroču zvadzināšana ir prologs drāmas tālākiem piecelieniem. Viņš ir pārliecināts, ka lielā drāma šogad tikšot līdz trešajam cēlienam un aizkulisēs ritošajā lielajā pokera spēlē vēl visas kārtis neesot liktas galdā. Jums personiski šodien labi paveiksies, ja rīkosities ātri un noteikti. Pat aplami sāktas lietas šodien lemtas labam beigu posmam.

Laimīgie skaitļi ir 2 un 9.

CETURTDIEN, 8 JANVĀRĪ

Mēness un Vēnus stāvoklis debesu telpā šodien brīdina precētus cilvēkus nepataisīt savas mierīgās mājas par cirkus arēnu. Nestrīdieties savu bērnu acu priekšā. Galu galā ģimene ir laborātorija, kurā veidojas jūsu mīļo bērnu raksturi, un kādu gan priekšzīmi jaunie ņem no vecākā modeļa radiniekiem, kas paceltā balsī strīdas par pavisam nenozīmīgām lietām. Daudziem šodien būs tieksme ielaisies kredita darījumos. Ja uzņematies parādus, tad neizstiepiet parādu nomaksas laiku uz pārāk ilgu periodu, parāds nav brālis. Pie labas gribas, šo un to paciešot, arī jums būs iespējams tikt ar nepatīkamo parādu ātrāk galā, nekā esat domājuši.

Laimīgais skaitlis šodienai ir 5. Sudraba rotas ar sarkanu krāsu sekmēs sievu un meiteņu gaitas mīlestības frontē.

PIEKTDIEN, 9. JANVĀRĪ

Tas ir Saturns, kas jums liek šodien padomāt vairāk par savu veselību. Nemēģiniet nogurumu un sliktu omu aizdzīt ar dažām dārgām zāļu tabletēm. Eijiet agri pie miera un vienatnē pārdomājiet, kas pēdējos mēnešos darīts, lai 1959. gads arī jums būtu spēka un prieka pilns. Nenovērtējiet sevi par zemu. — Vēlā vakara stundā negaidīts telefona zvans var jūs aizvest pavisam tālos atmiņu laukos, kur esat spēlējis pirmo vijoli. Noskaņojiet savu instrumentu. Vismaz vīriem, kas no aukstuma apsirmojuši, būtu jāatceras vecais teiciens: „Vīrietis ir kā vīns — jo vecāks, jo labāks."

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

KO DADZIS REDZĒJA LIEPĀJAS VEIKALOS

— Sāksim ar zivīm, nolemj Dadzis, no rīta piecēlies. Taisnā ceļā viņš iet uz Zivju ielu. Pats nosaukums ir ko vērts.

Pēkšņi Dadzis sastingst. Virs kāda vaikala tāds savāds uzraksts:

ZIVIS — APAVI

Bet pats galvenais — veikals tukšs. No zivīm ne smakas!

— Ko brīnieties! — Kāds gaŗāmgājējs uzsauc. — Te būs speciālizēts, lieliski iekārtots, ar baseiniem apgādāts zivju veikals.

— Kad?

— Nākamgad!

—Tātad 1959. gadā? — mēģina precīzēt Dadzis.

— Nē, nākamgad.

— 1960. gadā?

— Ak, cik jūs neapķērīgs! Es taču jau teicu. Nākamgad.

Dadzis paliek dusmīgs: — ko jūs, kā papagailis vienu un to pašu atkārtojat: — nākamgad, nākamgad! Bet kad īsti?

— To, lūk, paši nezinām, — taisnojas liepājnieks. Ko no Tirdzniecības pārvaldes priekšnieka katru gadu dzirdam, to arī jums sakām!

Beidzot Dadzis tomēr sameklē veikalu, kuŗā pārdod arī zivis.

— Varu jums piedāvāt Īslandes asaŗu fileju, — saka pārdevējs. Dadzis tikai krata galvu.

— Tad varbūt Kamčatkas laša konservus? — Tos arī ne.

— Atlantijas siļķi? Kaspijas jūŗas brētliņas tomātos? Arī tas neder?

— Svaigi kūpinātu reņģīti, — kautri izdveš Dadzis.

— Ha-ha-ha! — sāk skaļi smieties pārdevējas. — Varbūt vēl putna pienu gribēsit! Vai nezināt, ka visas reņģes, ko Liepājas piekrastē nozvejo, pārstrādā konservos? Ja kāda kūpināta zivtiņa mūsu veikalā arī iemaldās, tad no Kolkas vai Mērsraga, un pēc gaŗā ceļojuma tā saplakusi kā tukša zirņu pāksts.

— Varbūt tad vimbu var nopirkt? Dzirdēju, ka tās pie Bernātiem ķeŗoties.

Nu pārdevējas sadusmojas ne pa jokam.

— Ejiet uz mūzeju. Tur šīs zivis vismaz apskatīt dabūsit!

KO TIRDZNIECĪBAS TĪKLS ŅEM PRETĪ

58. maizes veikalā Dadzis sastiek **laipni smaidošu vīrieti.**

— Grigorijs Fiļčakovs, pārzinis, — tas stādas priekšā. Šis vārds Dadzim nav svešs.

— Vai jūs neesat tas pats, kas **atnāca uz** Liepājas tirdzniecības uzņēmumu ar raksturojumu: „Par plāna izpildi necīnās, finanču disciplinu neievēro, bija gadījumi, kad sniedza pārskatos fiktīvi palielinātus skaitļus, lai saņemtu prēmiju"?

— Jā, jā, tieši tā par mani toreiz rakstīja! — atzīstas Fiļčakovs. — Uz šā papīra pamata mani pieņēma vadošā darbā.

— Cik atceros, pēc gada priekšniecība jūs atestēja kā cilvēku, **kas pret darbu** vienaldzīgs un **par kuŗa rupjību** ir daudz sūdzību?

— Jums laba atmiņa: toreiz tiku par restorāna direktoru.

— Un vai tas nebijāt jūs, ko vēl pēc kāda laika raksturoja kā cilvēku, kas vārdā ar trim burtiem protot ielaist četras kļūdās? Toreiz arī prokurātūra par jums ieinteresējās. Pierādījās, ka atbalstījāt blēžus un mēģinājāt piespiest viesmīles izrādīt jums tālu ejošu laipnību.

— Jā, jaukas dieniņas tās bija! — nopūšas Fiļčakovs. **— Prokurātūras papīru iešuva vākos, bet es paliku par direktoru.**

— Un vēl pēc gada par jums bija feļetons vietējā avīzē?

— Bija gan, **populāritāte,** ziniet, laba lieta. Biedrs Oblakovs atzina, ka fakti atbilst īstenībai, un pārcēla mani par vadītāju uz citu ēdnīcu.

— Un paši pēdējie feļetoni rūpnīcas „Sarkanais metallurgs" avīzē? Tur apgalvoja, ka jūs iedzīvošanās nolūkos izmantojot savu dienesta stāvokli, bet kad tas nāca gaismā, gribējāt piespiest ēdnīcas darbiniekus dot viltotas liecības?

— Lasīju, lasīju, — apstiprina Fiļčakovs. — Tādēļ mani no direktora posteņa atbrīvoja un pat nostrostēja.

— **Bet** jūs taču atkal direktors! — brīnās Dadzis.

Vai bez tādiem kā es Liepājas tirdzniecības tīkls var iztikt?

(„Dadzis", 1958. g. Nr. 16.)

PAŠU SPĒJĪGĀKO MEKLĒJOT

Iesācis nodarboties ar kādu problēmu, Dadzis nolemj noskaidrot, kuŗš ir pats spējīgākais tirdzniecības darbinieks visā Liepājā.

Citās pilsētās par šo jautājumu valda neskaidrība. Ne tā Liepājā. Šeit visi vienā balsī atzīst:

— Pats spējīgākais ir Gasparjans.

— Kādā amatā viņš ir? Veikala direktors? Apgādes daļas vadītājs?

— Ne viens, ne otrs. Viņš ir tirdzniecības ostas priekšnieka vietnieks.

— Aha, saprotu. Eksporta-importa operācijas, transits, muita, tirdzniecības līgumu izpilde un tā tālāk . . .

Nekā tamlīdzīga. Ja gribat zināt, — paklausieties. Un liepājnieki stāsta:

— Pirmoreiz pārliecinājāmies par Gasparjana izcilajām spējām komercijas laukā, kad viņš pārveda savā dzīvoklī no mēbeļu vikala skapjus. Citi nedēļām stāv rindā pēc viena, bet šis — īsā laikā dabūja veselus trīs.

Pagāja laiciņš, un apgādi ar mēbelēm pārņēma arodbiedrība. Ostas arodkomitejas vīri izlemj, kam skapji visvairāk vajadzīgi, un nes sarakstu pie Gasparjana. **Viņš** ņem sarkano zīmuli, izsvītro maiņas mechanika Rēķa vārdu un ieraksta savu. Ceturtais skapis rokā!

Pēc kāda laika pienāk ostas tirdzniecības uzņēmumam ādas mēteļi. Manta kā no modes žurnāla vāka noņemta. Bet padārga.

Gasparjanam acis tūlin iegaiējas. Vai nevar kaut kā dabūt, lai nevis pašam, bet valstij iznāktu samaksāt?

Vai zināt pasaku par popu, kas gavēņa laikā sivēnu pārkristījis par zivi un mierīgu sirdi apēdis? To pašu izdarīja Gasparjans. Iesniedza tirdzniecības uzņēmumam pieprasījumu — pārdot uz pārskaitījuma formas tērpus. Samaksāja no valsts kases, bet saņēma . . . ādas mēteļus. Grāmatvedis M e ļ n i k o v s gan saspurojās par šādu operāciju, bet kad pašam mēteli apsolīja — uzreiz piekrita. Tā priekšnieki mierīgi uzvilka mugurā lepnos ādas mēteļus, kas valstij izmaksāja 24 tūkstošus.

Noklausījās Dadzis šo stāstu un atzina — spējīgs cilvēks ir Gasparjans. Spējīgs uz daudz ko . . .

VISS NOKĀRTOTS

Kādā logā Dadzis ierauga satirisko fotoavīzi. Attēlos parādītas daudzas mašīnas, ko savā laikā nopirka Tirdzniecības pārvalde un kas tā arī stāv neizlietotas. Gan lielā elektriskā krāsns, gan mašīna biskvītu izgatavošanai, gan daudz kas cits . . .

— Interesanti būtu zināt, kur šīs mašīnas tagad, — nodomā Dadzis.

— Nokārtots, viss nokārtots, varat būt pilnīgi mierīgs, — skan Tirdzniecības pārvaldes darbinieku atbilde.

— Tātad mašīnas uzstādītas un darbojas?

— Nē jau, aizsūtījām tās atpakaļ uz Rīgu.

Un te Dadzis uzzina brīnumainas lietas. Izlasījuši vārdiņu „mazgājamā mašīna", Liepājas tirdzniecības darbinieki to steidzīgi pasūtināja, domādami, ka varēs mazgāt traukus. Kad naudiņa bija samaksāta, izrādījās, ka mašīna domāta konservu fabrikām sakņu un augļu mazgāšanai. Arī pārējās ierīces bija tādas, kādas Liepājā nemaz nevarēja izmantot.

Un te Dadzis iedomājās šādu ainu:

Tirdzniecības pārvaldes pr-ka O b l a k o v a dzīvoklis. Ienāk nesēji ar lielām kastēm uz pleciem. — Kur tās nolikt- — viņi jautā.

— Bet kas tad īsti tur iekšā? — jautā Oblakovs.

— Atomreaktors. Atsūtīts jums no Rīgas.

— Kādēļ tas man? — brīnās priekšnieks. Brīnīties brīnās, bet naudiņu no kabatas tomēr izvelk un maksā . . .

Taču tūlīt arī Dadzis saprot, ka tas gan nevarētu notikt! Savu naudiņu par nevajadzīgām mantām neviens netērēs. Cita lieta valsts nauda. Tad uz rēķiniem var mierīgu sirdi likt rezolūciju: „Apmaksāt. Oblakovs".

(„Dadzis", 1958. g. Nr. 16.)

(Liepājas tirdzniecību latvieši nevada, bet: Oblakovs, tā vietniece Michejeva, Gasparjans, Fiļčakovs. — Ir pamats „Dadzim" būt rusofobam!).

NOTIKUMI, KO ATCERĒSIMIES

Pavisam priecīgās bērēs 1958. gads piedzīvoja savu neizbēgamo likteni. Nekrologa vietā, lai atļauts atcerēties dažus pagājušā gada priecīgus un baigus notikumus, kas mednieku un makšķernieku saimē paliks atmiņā vēl kādas trīs nedēļas un pat vairākus gadus. Te pieminētie notikumi ir patiesi, autentiski un ar vairāku aculiecinieku goda vārdu apzimogoti.

Latviešu traperis J. Kārkliņš, pavadot kādu amerikāņu tūristu briežu medībās, Saskačevanas ziemeļos kritušo koku pudurī izvēlējās vietu atpūtai un maltītes pagatavošanai. Sakritušie koki veidoja dabīsku teltveidīgu nojumi, kas beidzās it kā alā. Liels bija trapera un amerikāņu tūrista pārsteigums, kad tuvāk pārbaudot telts „dibenistabu", tie alā ieraudzīja snaužam milzu lāci, kas te mierīgi būtu snaudis līdz nākamajam pavasarim, ja mednieka neienākušu prātā ar pagaru kārti pabakstīt spalvaino tēvaini. Lācis no sākuma gan atrūcis, lai lielkot šo mierā, bet kad kāta gals tomēr trāpījis tieši pašā puna galā, pamodies, un bijis ļoti dusmīgs. Patiesību sakot — lācis bijis tā noskaities, ka, acis izberzējis, rūkdams meties medniekiem virsū. Kā tas parasti tādās reizēs notiek — Kārkliņš nav zaudējis nervus, bet iesviedis šauteni plecā un plaucējis virsū, pie kam trāpījis plecā. Ziemas miegā gulētājs nu pavisam noskaities un, nelabi rūkdams, meties uz mūsu mednieku pusi. Jeņķis stāvējis kā sālsstabs, varbūt domājis, kas nu pēc viņa nelāgās nāves Kanadas džungļos notiks ar nupat apprecēto Džūni, resp. trešo sievu, un pavisam jauno 1959. gada Ševroletu. Bet Kārkliņš, redzēdams, ka nupat taisās pavisam *lielas ziepes, centies steidzīgi* savas šautenes stobrā ievadīt jaunu patronu. Taču patronas čaula iestrēgusi stobrā, bet lācis, no pirmā ievainojuma sāpēs rēkdams, rausies pa sniegu medniekiem tuvāk. Tad pēkšņi arī jeņķis atcerējies, ka Saskačevanā izbraucis medībās — uz labu laimi notēmējis, un tajā pašā brīdī lācis nokritis atmuguriski zemē. Vēlāk, lāci dīrājot, izdibinājuši, ka zvērs patiesībā nobeidzies no pirmā šāviena sekām — asinis saplūdušas lāča plaušās, kāpēc arī noslāpis.

Kārkliņš raksta, ka amerikāņu tūrists pievācis lāci, labi samaksājis un, apzvērot, ka nekad savā dzīvē netraucēšot lāčus ziemas migā, aizbraucis uz Čikāgu.

***

Pavisam neparasts notikums pagājušā gadā lika smieties Erie farmeriem. Kāda vecāka augļu dārza saimniece ziņoja tuvējam medību inspektoram, ka viņas dārzā kāds liels dzīvnieks, baigi rūcot, notiesājot labākos firziķus un avenes. Arī medību inspektors pats pārliecinājies, ka dārza galā krūmos kāds čabinās un nikni rūc. Tā kā bija jau vēls vakars, tad rūcēju lāci nolēma medīt nākamā dienā un talkā saaicināja apkārtējos farmerus. Liels bija medību dalībnieku pārsteigums, kad cerētā lielā lāča vietā tie atrada kādā biezā krūmā pašos 11 gadus vecu zēnu. Zīķeris paskaidroja, ka, atdarinot lāča rūcienus, tas parasti bez lielām pūlēm vienmēr aizbaidījis augļu dārza īpašnieci un varējis mieloties visu vasaru.

***

Pagājušajā rudenī rakstīju par trim tautiešiem, kas, izmantojot streikus un bezdarbu, izbrauca pīļu medībās uz Saskačevanu. Trijās nedēļās tie nošāva atļauto normu, bet būdami praktiski latvieši, pie tuvējā vācu farmera atstāja sasaldēšanai ņa vien ap 100 pīļu, bet arī nopirka 8 tītarus par 25¢ mārciņā, kā arī veselu cūku par 20¢ mārciņā, pie kam farmeris **apsolīja par velti to** vēl nožāvēt. Īsi pirms svētkiem dzelzceļš paziņoja, ka pienācis 480 mārciņu smags sūtījums ar $92,- pēmaksu. Mūsu draugi nevarējuši saprast, kas tā par pēcmaksu. Vēstuļu apmaiņas rezultātā Mr. Hecht, t. i., vācu farmeris, paskaidrojis, ka tā ir viņa mērenā darba alga par putnu un gaļas uzglabāšanu. Mūsu draugi gan saukuši Hechtu par otru lielāko ļaundari pēc Hitlera, bet tomēr gā*juši uz preču staciju sūtījumu* izpirkt. Izrādījās, ka pārsūtīšanas izdevumi no Saskačevanas uz Toronto sanākuši klāt vēl $60,-. Sūtījums būtu laimīgi izpirkts, ja dzelzceļa ierēdnis neapdomībā neizmestu: „Tas gan labi, kungi, ka tās kastes aizvāksit. No tām jau te smird visa pasaule." Izrādās, ka siltais laiks, kamēr mūsu draugi sarakstījušies ar Hechtu, darījis savu. Tomēr grūti pateikt, kas smiesies pēdējais, jo ja ne šodien, tad rīt vai parīt Hechtam Saskačevanā pienāks paziņojums, ka no Toronto viņam pienācis 480 mārciņu smags sūtījums ar $138 uzliktu COD. Bet dzelzceļa stacijas noliktavā, gan citā stacijā, turpinās vēl kādu laiku itin nelabi smakot.

***

Atlantijas piekrastē zvejnieki, kas savu maizīti nopelna ar lielo jūras vēžu zveju, kādā dienā pagājušajā rudenī izvilka pavisam necerētu lomu. Kad Luijs Jagšics nevarēja pats savisiem spēkiem savus tīklus dabūt laukā, talkā nāca viņa tuvākie kaimiņi. Kopīgiem spēkiem tīklus izvilka malā, bet bez pāris simts vēžiem tajā atrada 18 pēdu gaŗu torpēdu. Tuvējās kaŗa flotes bazes jūrnieki priecīgi pievāca savu pazudušo „bērnu".

***

Arī jums pagājušajā gadā droši vien viena otra liela zivs pārrāva auklu. Un ja pārrāvums gadījās virs pludiņa, tad, vērojot pludiņu, jūs itin viegli varējāt sekot gandrīz noķertas zivs gaitai ūdenī. Netaupiet naudu uz auklām — apmainiet vecās pret jaunām un izturīgām. Kā zināms, tad lielu zivju izvilkšanai te lieto tā saucamo „Gaff", resp. zivju aizcirtēju āķi. Makšķerniekiem gadās neticamas lietas, un tā pagājušajā gadā kādās lielās makšķernieku sacensībās laimīgais makšķernieks jau paspēja savu āķi iecirst lielas zivs žaunās, kad zivs pārrāva auklu un aizgāja ar visu iecirsto āķi. Pēc kāda laika zivs ar āķi parādījās atkal ūdens virspusē un nu āķa kāts, kā zemūdenes periskops, riņķoja pa ūdens virsu. Mūsu makšķernieks ātri iedarbināja laivas motoru un desmit minūšu laikā, veikli manevrējot, piebrauca tik tuvu „periskopam", ka sagrāba rokās savu āķi, un lielā zivs bija beidzot laivā.

A. Pelēkais.

KĀRLIS ZĪTARS . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Grāmata visumā ir viena cilvēka dzīves stāsts no agrās bērnības dienām līdz 60 gadu vecumam, un te attēlota ne jau tikai viņa dzīve vien, bet vienas mūsu ļaužu daļas dzīve, sākot ar cara laikiem, turpinot ar revolūciju, Latvijas patstāvības gadiem, krievu un vācu okupācijas laikiem un bēgļu gaitām. Te rādīta dzīve Latvijā, Turkestanā, Vācijā un Austrālijā..

Nobeigumā vēl viena īsa piezīme: autors sākumā pats bijis malu mednieks, vēlāk malu medniekus tramdījis. bet reizē ar to mežu dzīvniekus un putnus pats nebūt nav taupījis — (nošauto stirnu skaitu vien viņš uzrāda 85!), daudz raksta par dzeršanu un piedzeršanos, stāsta par savu tēvu un māti, par brāļiem un svešiem ļaudīm, augstiem un zemiem, baltiem, sarkaniem, melniem, bet vienu cilvēku gan, savu mūža ceļa līdzgaitnieci, savu trīs brašo dēlu m ā t i, viņš nav pieminējis ne ar vienu vārdu! —

Šī grāmata, jādomā, kā jau sākumā sacīju, patiks medniekiem un makšķerniekiem un tiem, kas mīl mednieku stāstus klausīties, bet, domāju, to ar interesi lasīs arī citi.

S.

Meklē
MĀJAS
APKOPĒJU
2—3 reizes nedēļā.
Zvanīt: HI 4-8833 vai
HO 1-7122, TORONTO.